

# БЛАГОВІСНИК

Тема номера:

**Прости нам...  
як і ми прощаємо**



№ 2, 2010



Мандрівник ішов берегом моря, милуючись мальовничим краєвидом, насолоджуючись тихим плюскотом хвиль. На пісчаному виступі він побачив сивочолого чоловіка, який щось підбирав з піску та кидав у море. Підійшовши ближче, побачив, що це звичайнісінькі морські зірки, які після відпливу залишилися на березі.

— Що це ти робиш? — зі здивуванням запитав його.

— Кидаю у воду зірки, бо до ранку вони усі загинуть.

Мандрівник розгублено окинув поглядом пісок, на якому зірок було тисячі й тисячі. Ціла армія, напевне, не впоралася б до ранку з ними. У нього почала закрадатися думка, чи все гаразд із головою того сивого дідуса.

— Але ж тобі до кінця життя доведеться їх спасати! Дивися, скільки їх тут, ти десятки спасеш, але тисячі загинуть! Чи не здається тобі, що твоя праця безглузда?

Дідусь нахилився, підняв морську зірку і, посміхаючись, промовив:

— Безглузда? Можливо... Але не для оцієї зірки, і не для сотні тих, яких я вже повернув у воду...

*Той, хто чекає можливості зробити відразу багато доброго, ніколи нічого не зробить. Життя складається з дрібниць, і дуже рідко з'являється можливість зробити все одразу. Справжня велич полягає у тому, щоб бути великим у дрібницях.*

*Семюель Джонсон*



\*\*\*

Наснився хрест. І на хресті — я гину.  
Тримають цвяхи міцно руки й ноги.  
Німа від жаху, плачу в самотині  
І голову схиляю перед Богом.

Горить все тіло — скільки ще страждати?..  
Зламались кості. Біль у мозок впився..  
Катам простити?!.. Як, скажіть, прощати?  
Мовчу. Тремчу. Враз чую: «Помолися!»..

Молюсь. І що це?! — Сам Христос явився,  
З Голгофи ніжно Він зове до Себе..  
Аби народ ще більш не осквернився —  
Собою шлях проклав Ісус до неба.

Він за катів пішов на хресні муки —  
Й катам простив. Вони ж, либонь, незрячі —  
Тому-то Кров'ю забруднили руки..  
Коли ж прозріють — з сорому заплачуть.

Навчитися б собі отак прощати,  
Навчитися б смиренно хрест свій нести,  
Навчитися любов'ю так палати,  
Щоб за людей і смерть прийняти з честю.

...Наснився хрест. Я на хресті — й не гину,  
Хоча тримають цвяхи руки, ноги.  
Катам прощаю в цю важку годину.  
Мовчу. Терплю, бо й на хресті — я з Богом.

*Світлана БЕРЕЗА*



## Видання Церкви християн віри євангельської України

### Редколегія журналу:

М. Паночко  
М. Синюк  
В. Онищук  
Є. Мельничук  
Є. Абрамович

Головний редактор:  
**Юрій ВАВРИНЮК**

Адреса редакції:  
Журнал «Благовісник»,  
вул. Вороніхіна, 14а,  
м. Луцьк, 43020

Телефони: (0332) 78-99-85

(03322) 544-06

Факс: (0332) 78-97-98

E-mail: [blagovis@online.ua](mailto:blagovis@online.ua)

[www.blag.org.ua](http://www.blag.org.ua)

Розрахунковий рахунок

26000232440001

МФО 303440

в КБ «Приватбанку»  
м.Луцьк, код 23253886

Свідоцтво про реєстрацію  
КВ № 3574 від 30.11.98

Над номером працювали:

**Віктор МОКІЙЧУК**  
**Ольга МІЦЕВСЬКА**  
**Василь МАРТИНЮК**  
**Володимир ШОЛОМ**  
**Анна ЯРУТА**  
**Наталія КОРНІЙЧУК**

Представник журналу  
в Канаді:

Anatoliy Koren  
1764 Dingman Dr.  
London, ON, N6N107  
Canada  
тел. (519)685-99-88

Надруковано:

Релігійне товариство  
«Місійна книжкова фабрика  
«Християнське життя»  
(ВСО ЄХБ), вул. В. Стуса, 3,  
м. Луцьк; тел. (0332) 710874

Наклад 3500 примірників

## У номері:

О. Шевченко. Зв'язані руки молитви .....	4
Л. Бівер. Чому ти засмутився? .....	6
Я. Синюк. Простити чи не простити? .....	8
Т. Волонтирцева. Міфи про прощення .....	10
Ю. Вавринюк. Що не є прощенням? .....	12
Е. Уїт. «Я ніколи не прощу тобі» .....	14
І. Сбоев. Тягар непростення .....	17
Ж. Воронова. Прощення знімає камінь з серця .....	18
М. Миронова. Козел відпущення .....	19
«Чого б ви не простили коханій людині?» .....	20
С. Карп'юк. А нам прощено .....	22
Коррі тен Бум. Прощення, загартоване концтабором ...	24
Л. Ділоу. Протиприродній вчинок .....	27
О. Гончаренко. Звільнення .....	28
С. Береза. Несподіване щастя .....	30
Г. Андросов. Своя церква, своя віра .....	33
І. Федоров. 40 років на пастирському служінні .....	34
Група крові .....	37
О. Калабський. «За пастирським служінням - майбутнє» ...	38
Р. Мурах. Три дні сім'ї .....	40
О. Бабійчук. Явлення Духа і сили .....	42
Місіонерськими дорогами. Тувинські жнива .....	44
Міф про те, що християнство - ідеологія .....	47
Поетична сторінка. Яна Синюк .....	48
Р. Бонке: «Я хотів би померти з мікрофоном в руках» .....	50
Новини .....	54-56

Художній та технічний редактор **Віктор Мокійчук**

У номері використані фото **Юрія Вавринюка, Геннадія Андросова**  
та інтернет-ресурсів

При передруку посилання на «Благовісник» обов'язкове.

Редакція не завжди поділяє думки авторів матеріалів, що друкуються.

Надіслані матеріали не рецензуються і назад не повертаються.

## Сторінка редактора

Коли готувався цей номер і перечитувалися матеріали тематичної добірки, я звернув увагу на вислів, згаданий в одному з матеріалів: «Прощення — це протиприродно». Раніше я якось і не задумувався над цим. Але це дійсно так. Прощення не притаманне людській природі, навпаки: їй характерні ненависть, лютість, злоба. А як же тоді бути з біблійною вимогою прощати? Чи не вимагає Бог від нас неможливого?

Зовсім ні. Секрет полягає в тому, що прощення — одна з рис Самого Бога. Власне, метою приходу Сина Божого на землю було бажання Творця простити людям їхні гріхи. «Але ж ми не святі», — скажете ви. Ми — так, але, стаючи дітьми Божими, отримавши друге народження від Самого Господа, ми успадковуємо і Його характер. Саме присутність Духа Святого в нашому серці, думках та житті робить нас здатними прощати. Здавалося б, з теологічного боку все правильно і просто. Але от в житті нам буває ой як непросто зробити це. Тому Слово Боже неодноразово вчить нас і заохочує до того, щоб прикладати максимум зусиль для того, щоб прощати своїм кривдникам. Адже це заповідь з обітницею: Бог простить нам так, як і ми самі прощаємо. Крім того, прощення чи непростення прямо впливає на все наше життя, перетворюючи його або у благословення, або в прокляття. Не раз доводилося чути розповіді служителів, у служінні яких були випадки, коли непростення не дозволяло людині відійти у вічність. Деякі християни все життя вважали себе віруючими, ходили в церкву, служили Богові, — і довгі роки несли тягар непростення. Коли ж приходила старість і природний час смерті, вони ніяк не могли померти. І лише після того, як сповідувалися перед служителем в тому, що десятиліттями носили гнів на брата, сестру, батьків, дітей чи сусідів — в мирі та спокої відходили у вічність.

Незважаючи на те, що людство переступило поріг ХХІ століття під стягом толерантності та цивілізованості, у світі не зменшується кількість воєн, вбивств, тероризму, жорстокості. Чому? Головна причина — в непростенні. Сусід не може простити сусідові, народ народові, держава — державі. Як не згадати післявоєнну Німеччину — зруйновану, переможену, зганьблену, прокляту народами Європи. Але коли порівняти сучасну Німеччину з переможцем — країнами СНД, порівняння не на користь останніх. Сьогодні Німеччина — одна з найбільш процвітаючих країн Європи. Чому? А тому, що у післявоєнні роки німецький народ на державному рівні, вустами керівників держави попросив пробачення за все заподіяне зло народам світу і перш за все єврейському. Можливо, не всі тоді знайшли сили прийняти це пробачення і простити, але його чуло небо. І воно зблизило між собою держави-вороги.

Одна християнська публікація згадує народну мудрість: «Вчинити погано з доброю людиною — це по-диявольськи; вчинити добре з доброю людиною — це по-людськи; вчинити добре з поганою людиною — по-Божому». Як часто людям хочеться вчинити не «за духом», а «за плоттю», помстившись кривдникові. Але це — не по-Божому. Це — по-диявольськи. А по-Божому: «Улюблені, любім один одного, бо від Бога любов, і кожен, хто любить, родився від Бога та відає Бога!» (1 Ів. 4:7). А перший крок в напрямку любові до Бога і ближнього — прощення.





## ЗВ'ЯЗАНІ РУКИ МОЛІТВИ

У єврейського народу було багато заповідей і постанов. І коли у Христа запитали: «Яка заповідь найважливіша?», Він відповів: «Полюби Бога всім своїм серцем, всією своєю силою і всім своїм розумом; і ближнього свого, як самого себе».

Є багато пригнічених людей, які не люблять навіть самих себе. Така людина не може любити ні Бога, ні ближнього, тобто не може навіть виконати першу заповідь. Кожна людина повинна усвідомлювати, що вона дуже важлива для Бога. І коли людина усвідомлює, що її любить хтось настільки великий і неосяжний, як Бог, її почуття власної гідності може формуватися правильно. Усвідомлення того, що її любить Бог, піднімає людину на високий щабель самооцінки, і тільки тоді, коли Божа любов виливається в наші серця, ми отримуємо надприродну здатність любити. Ми не можемо бути першоджерелом любові, ми можемо лише передавати її іншим. Наша любов до Бога — це

реакція на те, що Він першим полюбив нас (див. 1 Ів. 4:7,10).

І далі розкривається суть заповіді, яку ми не можемо виконувати частково: «Улюблені, коли Бог полюбив нас отак, то повинні любити і ми один одного!» (1 Ів. 4:11). От добре було б, якби Бог розділив цю заповідь на дві частини, то хоча б одну ми виконали. Бога ми любимо, а от ближніх — труднощі. Але ця заповідь цілісна. І якщо ти любиш Бога, але не любиш ближнього, то ти не виконуєш цієї заповіді (1 Ів. 4:20-21).

Тому якщо ми не вважатимемо цю заповідь єдиною й цілісною, впадатимемо в релігійний фанатизм. Така людина якось дивно любить Бога, бо не любить людей. Вона настільки любить Бога, що може навіть вбивати, вважаючи, що цим вона служить Богові. Але Господь приймає нашу любов тільки тоді, коли ми любимо інших людей, і схвалює наше служіння Йому тоді, коли ми служимо іншим. Богу

потрібні такі люди, які вміють любити людей, любити своїх домашніх, своїх дітей (див. 1 Тим. 5:8, Мт. 5:22-24).

Уявіть людину, яка перебуває у жахливих стосунках з ближнім, а отже й з Богом. Але вона холоднокривно бере свою жертву і йде прославити Господа. Цим вчинком ця людина хоче показати, що вона виконує першу заповідь, тобто любить Бога. Але Ісус каже: «Залиш свій дар! Мені він не потрібен, тому що твій брат плаче, принижений тобою. Йди, мирися з ближнім, а тоді вже принось свій дар». Служіння Богові — це служіння людям, які живуть поряд з нами.

Ми турбуємося про те, як знайти Бога, а Бог турбується про людей. То чи ж можна догодити Богові, коли з нашої вини люди перебувають під ярмом? Скільки ж бо сліз підноситься з цієї землі до Бога з нашої вини. Скільки болю походить від нас. Буває: чоловік та жінка, що сидять на одній лавці в церкві, мають перешкоди в молитві. Бог не може прийняти молитву, коли твоя дружина плаче через тебе, чи навпаки. Я знаю багатьох підлітків, які плачуть, тому що їхні батьки несправедливо вчинили з ними. Я знаю, що дуже багато людей переживають біль через те, що хтось образив їх.

Боже прощення залежить від того, наскільки я прощаю іншій людині. І, як на мене, є три причини, через які я маю простити іншій людині.

Ми маємо прощати людям заради самих себе. Ісус Христос навчає учнів молитися так: «І прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим» (Мт. 6:12). Цією молитвою більшість християн моляться роками й навіть десятиліттями. Та чи прощають вони? Не завжди. Але ж ми самі кажемо Богові: прости нам, як і ми прощаємо. Не більше і не менше. Іншими словами: «Якщо я прощаю, Ти, Боже, прости мені, якщо ж ні — то й Ти не прощай».

Друге. Ми не Боги, щоб відпускати гріхи. Але якщо людина згрішила проти нас, у нашій владі прийняти покаєння цієї людини, чи відкинути його. Звичайно, після того, як ця людина налагодить стосунки з нами, вона має простити їй і з Богом, і лише Він може простити їй її гріхи. Але саме наше прощення дуже важливе. Тому що та людина, що згрішила проти нас, саме в нас просить дати їй шанс виправитися. І Бог жорстоко судиться з людиною, яка не хоче прощати. «Господи, скільки разів брат мій може згрішити проти мене, а я маю прощати йому? Чи до семи раз? Ісус промовляє до нього: Не кажу тобі до семи раз, але аж до сорока і семи раз по семи!» Згадаймо притчу про боржника, якому був прощений борг у десять тисяч талантів.

Є три варіанти того, як можна було вчинити

з цією людиною. Першим варіантом було продати цю людину у рабство. Насправді це дуже жорстоко, але на той час — законно. Друге, що міг зробити пан — це задовольнити прохання цього раба, дати термін для повернення боргу. Саме це і просив боржник. Пан міг би дати цьому чоловікові ще один шанс — і це вважалося б величезною милістю. Дати шанс грішнику, що кається, довести всім, що він виправився. Але Бог виявляє більшу милість. Він йде далі. Поглянувши, як цей чоловік лежить біля Його ніг, Він каже: «Справу закрито! Я тобі прощаю все, що ти Мені винен, і більше до цього запитання не повертаймося».

«А як вийшов той раб, то спіткав він одного з своїх співтоваришів, що був винен йому сто динаріїв. І, схопивши його, він душив та казав: «Віддай, що ти винен!» А товариш його впав у ноги йому, і благав його, кажучи: «Потерпи мені, і я віддам тобі!».

Чого просив той товариш? Також шансу — можливості довести, що він зможе виправитися, зможе повернути борг. Але, отримавши таку велику милість у своєму житті, злий раб був нездатний прийняти покаєння свого товариша. «Як побачили ж товариші його те, що сталося, то засмутилися дуже, і прийшли й розповіли своєму панові все, що було. Тоді пан його кличе його, та й говорить до нього: «Рабе лукавий, я простив був тобі весь той борг, бо просив ти мене. Чи й тобі не належало змилюватися над своїм співтоваришем, як і я над тобою був змилювався?» І прогнівався пан його, і катом його видав, аж поки йому не віддасть всього боргу. Так само й Отець Мій Небесний учинить із вами, коли кожен із вас не простить своєму братові з серця свого їхніх прогріхів».

Що відбувається в душі людини, котра кається? По-перше, така людина усвідомлює свій стан і зроблений вчинок. Така людина осуджує свій учинок і не може збагнути, як вона могла це зробити. Таким чином, коли ми не прощаємо, людина потрапляє під обстріл з трьох боків. З одного боку, диявол насміхається над нею, бо саме він спокусив її на гріх. З другого боку — скривджений її не прощає. А з третього боку — гріх, вчинений нею, не дає цій людині спокою. Не прощаючи людині, ми не даємо їй шансу виправитися.

Людина, яка кається у вчиненому, просить у нас другого шансу. Ми щоразу отримуємо його від Господа, коли просимо у Нього пробачення. Тому Господь так гнівається на тих, хто не хоче прощати своїм ближнім. Таким чином, ми свідомо і жорстоко завдаємо болю іншій людині, відправляючи її з гріхом геть від себе, від своєї, завданої нею, образи. Але куди їй іти з цим тягарем? До диявола? У цієї людини є лише ми. І вона чекає від нас милості. А ми кажемо: «Я не вірю, що ти щиро каєшся». Але

це не наша справа — перевіряти щирість покаяння. Це справа цієї людини і Бога. Твоя ж справа — простити, дати шанс, можливість виправдатися і довести, що вона може змінитися, стати кращою.

І останнє, ради чого ми маємо прощати, — ради Бога, ради того, що Бог простив нам. Якщо твоя рана неймовірно велика і невиліковна, то згадай, яких ран ти завдав Христові своїми гріхами. Тіло Христове було зранене за наші гріхи, але Він все одно молився: «Отче, прости їм, бо вони не знають, що чинять». І Бог дивився на цих людей через Христа як через заступника.

Пригадайте останні слова мученика Степана. Він казав: «Отче, не зарахуй їм гріха цього!» І ті люди, які били його, можливо, ще довго жили, тішилися своїми внуками і навіть не підозрювали, що гнів Божий не пролився на них тільки тому, що цей праведник встиг помолитися за них. Я знаю багатьох молодих людей, які опустилися на саме дно гріховного життя. Про таких кажуть: «Я не знаю, як його носить земля». Але живуть вони на цій землі тільки тому, що мама молиться за них, батько молиться за них, якийсь праведник своїми молитвами заступається за цю людину.

Коли Лот втік з Содому, то попросив, щоб йому втекти в місто Сигор. Але Бог до того запланував знищити Содом, Гомору і всі її околиці. Зокрема й Сигор. Та оскільки Лот попросив дозволу втікати в те місце, Бог залишив його неушкодженим. І коли Лот наблизився до цього місця, то навіть не ввійшов у місто, тому що боявся. Він оселився в печері, неподалік від міста. І люди, які прокинулися вранці, нічого не знали про цього Божого праведника, а жили, як і раніше, у своїх гріхах, не підозрюючи, що десь неподалік від них, у печері мерзне від холоду праведник, завдяки якому їхнє місто залишилося неушкодженим. Ради Бога, ради окремих святих людей ми ще живемо на цій землі.

Яким чудовим є прощення! Як чудово, коли ми правильно оцінюємо ситуацію. Якщо ж у вашому житті все не так, то в Бога є чудове рішення для вас. Ви дорогоцінні для Бога.

Я знаю одного бізнесмена, вбивство якого замовили його вороги. Вбивці два тижні мучили його, але дивом йому вдалося втекти від них. Тому першим, що спало йому на думку — замовити вбивство тих людей, які хотіли вбити його. І він зробив це. Всю цю історію він згодом розповідав мені особисто. Але батько цього чоловіка був християнином. Він жив далеко від сина, в якомусь селі, і дуже рідко спілкувався з ним. Коли батько дізнався про все, то приїхав до сина і почав благати його: «Сину, прости їм, не роби їм цього зла». Син довго сперечався, казав, що все вже домовлено, що ці люди не мають права ходити по цій землі. Але батько не

переставав просити: «Сину, зроби це ради мене». Біль у серці сина був нестерпним, душевна рана прагнула помсти. Але те, що сталося далі, настільки зворушило сина, що він і досі не може згадувати цього без сліз. Батько впав перед ним на коліна і сказав: «Будь ласка, ради всього святого, ради мене, ради розп'ятого Бога, прости цим людям!» Гнів все ще кипів у серці, але через батькове благання він не міг переступити, тому відмінив своє замовлення. І ці люди продовжують жити на землі і, можливо, й далі чинять те зло, яке чинили, не знаючи, що десь там, в далекому селі, живе дідусь, завдяки якому вони ще ходять по цій землі. Несправедливо? З точки зору людини, можливо і так. Але Бог, Який один лише має право на помсту, ще дає шанс милості та любові.

Якщо твоя рана настільки велика, що ти не можеш простити, бо тобі завдали неймовірного болю, просто зараз заплющ свої очі і подивися на Ісуса, розп'ятого за твої гріхи. Це не римляни познущалися над ним, це не цвяхи тримали Його на хресті, не люди завдали Йому болю, а твої мої гріхи.

Ти не можеш простити людині? Але Бог простив. І прощає. Тобі й мені. Невже ми справедливіші від Бога?

*Олександр ШЕВЧЕНКО*





# ЧОМУ ТИ ЗАСМУТИВСЯ?

**«І зглянувся Господь на Авеля й на жертву його, а на Каїна й на жертву його не зглянувся. І сильно розгнівався Каїн» (1 М. 4:4-5).**

Чому виникло непорозуміння між братами? Тому що Бог зглянувся на жертву Авеля і на нього самого, але Господне благовоління не розповсюдилося на Каїна і його жертву. Каїн був шпевнений, що Святий Бог винагородить його за працю. Може, йому навіть здавалося, що його дар був кращим. Зрештою, він довго і наполегливо працював, тоді як Авель лише зарізавав одну з овець, на що не витратив надто багато часу. Каїн був вражений відкриттям. Він знав, що Бог є Бог і не хотів допускати думки про те, що Він все переплутав. Ймовірно, все ж таки винен Авель. Він якимсь чином відібрав його благословення. Каїн образився...

«І сказав Господь Каїнові: «Чого ти розгнівався, і чого похилилось обличчя твоє? Отож, коли ти добре робитимеш, то підіймеш обличчя своє, а коли недобре, то в дверях гріх підстерігає. І до тебе його пожадання, а ти мусиш над ним панувати» (1 М. 4:6-7).

Бог задає нам те ж саме запитання: «Чому? Чому твої емоції розбурхані? Що є справжньою причиною твого роздратування?» Бог добре бачив гнів Каїна, тому й задав йому це важливе запитання. Бог вже знав, чому Каїн розгнівався, Він хотів, щоб Каїн теж це зрозумів. Якби Каїн чесно зізнався у цьому, то трагедії не сталося б. Але він ніколи навіть і не намагався розібратися, чому він сердиться. Завжди легше вилити своє роздратування на іншу людину, ніж дивитися

правді в очі. Коли Каїн не відповів, Бог відкрив йому істину і показав, у чому полягає істинна причина гніву. Він нагадав ображеному Каїнові: «Якщо робитимеш добре, то піднімеш обличчя своє». А потім застеріг: «Та якщо недобре, то в дверях гріх підстерігає. Він тебе вабить, але ти пануй над ним».

Каїн перебував у стані готовності. Він ображався. І хоча ще не прицілився, щоб вбити брата, але вже думав про це. Бог бачив це і тому попередив Каїна, що вибір все ж таки за ним самим. Лиш він сам може взяти емоції під свій контроль або ж, як я часто кажу, загнудати свій зростаючий гнів. Але Каїн цього не зробив. Він почав чекати зручного моменту для того, щоб помститися.

«І сталося, як були вони в полі, повстав Каїн на Авеля, брата свого, і вбив його» (1 М. 4:8). Може, він вивів Авеля в поле, попросивши допомогти йому чи пообіцявши показати залишки свого врожаю. Але так чи інакше, Каїн замислив убити Авеля. Він не прислухався до Божого застереження, але віддався гріхові, дозволивши йому панувати над собою.

«І сказав Господь Каїнові: «Де Авель, твій брат?» А той відказав: «Не знаю. Чи я сторож брата свого?» І сказав Господь: «Що ти зробив? Голос крові брата твого взиває до Мене з землі» (1 М. 4:9-10). Каїн точно знав, де його брат. Він був мертвим і похороненим у землі серед тих плодів, яких не прийняв Бог.

Цікаво ще й те, що

Каїн точно знав, що саме потрібно приносити Богові в жертву. Ми можемо припустити, що обидва брати від своїх батьків, Адама і Єви, знали про принесення в жертву безвадного ягняти. Однак Каїн надав перевагу тому, щоб вбити брата, замість того, щоб послухатися Бога і догодити Йому. Він дозволив своєму гніву, своїй образі та задрості піти руйнівним шляхом від невдоволення до люті.

Якщо ми робимо добре, то будемо прийняті. В цьому випадку ми маємо змогу панувати над тим гріхом, що вабить нас. І хоча більшість з нас в буквальному сенсі ніколи не вбивали свого брата, нам часто все ж таки доводиться бачити руйнування, які приносять необдумані слова та дії, а також наклепи і обмови. Щоб успішно впоратися з гріхом, нам треба чесно відповісти на питання, яке Бог задав Каїнові: «Чому ти засмутився?»

**Ліза БІВЕР,**  
з книги  
**«Гніваючись, не грішійть»**



# ПРОСТИТИ ЧИ НЕ ПРОСТИТИ?

Простити чи не простити? Бог дає нам можливість зробити вибір, і ми маємо жити з наслідками свого вибору. Ми можемо не прощати нікому, ображатися, закриватися — і бути нещасними або ж можемо вибрати прощення — і насолоджуватися перевагами свободи, яку воно приносить. От тільки тут є ще один момент: якщо ви завжди думали, що простити чи ні — це тільки справа власного вибору, то погляньте, що Біблія говорить стосовно цього: «...Як людям ви простите прогріхи їхні, то простить і вам ваш Небесний Отець. А коли ви не простите людям, то й Отець ваш не простить вам прогріхів ваших» (Мт. 6:14-15).

Чому Біблія настільки категорична в цьому питанні? Бог створив впорядкований Всесвіт на основі об'єктивних законів та принципів. Оскільки ми знаємо, що певні закони фізики — незмінно правдиві й передбачувані, то маємо розуміти, що й Божі духовні закони — так само правдиві й передбачувані. Хоча реальність цих духовних законів сьогодні

відкидається багатьма людьми, які вважають розумнішим базувати поведінку на відносних цінностях, котрі кожен трактує по-своєму, історія все ж доводить, що принципи, викладені у Десяти Божих Заповідях, є важливою основою для людської поведінки у суспільстві.

І для нас у цьому Всесвіті важливо вчасно усвідомити, як він працює. Ми пожнемо те, що посяли. Тому що це один із Божих абсолютних законів. Якщо сіємо осудження — його і пожнемо. Якщо сіємо благословення — пожнемо благословення. Якщо сіємо непростення то й пожнемо те саме. І мова не йде про те, що «жорстокий Бог» карає так. Навпаки, побачте за цим Його любов: Він все робить для того, щоб ми зрозуміли, як діють закони Всесвіту, щоб нам не довелося бути здивованими й розчарованими за часу жнив.

## Слабкість чи сила?

Отож: простити чи не простити? Прощення має починатися із простого вибору. Як і любов. Багато людей не хочуть

прощати, думаючи, що, якщо вони підуть цим шляхом, стануть слабкими, і люди постійно будуть прагнути ними скористатися. Але це не так: прощення, базоване на справжній любові, не є наївною податливістю, через яку людина вибачає будь-яку образу. Це не м'якість, яка дозволяє людям вилізти вам на голову. Адже тільки сильна любов допомагає нам прийняти ризиковане рішення простити.

У Євангелії від Марка є такий епізод: в Ісуса запитують, який із законів Писання є найважливішим? Господь відповів: «Люби Господа, Бога свого, всім серцем своїм, усією душею своєю, і всім своїм розумом, і з цілої сили своєї. А друга: люби свого ближнього, як самого себе. Немає іншої більшої заповіді над оці» (Мр. 12:30-31).

Як бачимо, Ісус говорив, що, якщо ми любимо нашого ближнього правдиво, то це включає в себе й любов до себе. Але навіряд чи це означає егоїстично шукати власної вигоди за рахунок інших, як це легко потрак-



тувати. Здорова любов до себе залежить від самоповаги. І в світлі цього постає питання: чи повинні ми вибачати зневажливу поведінку чи ставлення інших людей? А коли вони руйнують нашу цілісність?

Здорова любов не бере на себе вину за чужі помилки, не покриває руйнівну поведінку, припускаючи, що людина не може дати собі сама ради. І в ім'я любові ми не маємо пасивно сприймати невірність друзів, подружню зраду, образу від дітей чи обман співробітників. Прощення не полягає у цьому. Справжня любов додає нам сили сказати «досить», коли чиясь поведінка переходить встановлені межі. Особливо, мабуть, це важливо знати тим, хто живе в складній ситуації, коли доводиться вибачати ненормальний спосіб життя коханої людини, і, таким чином, продовжувати дозволяти руйнувати своє життя й життя інших. Любов і прощення не повинні покривати навіть тих, кого ми любимо, найбільше тоді, коли йдеться про наслідки їх рішень.

### **Відповідальність**

Любов — співчутлива, але вона також — сильна. Любов — сильна, бо вона — Божий шлях. Коли ми любимо в ім'я Бога, ми діємо в силі Його Святого Духа. Така любов закорінена в Божому авторитеті і вимагає поваги. Вона дає нам можливість ризикувати, щоб шукати взаємної відданості у стосунках.

Показувати правдиву любов іншим означає поважати їх настільки, щоб дозволити їм бути відповідальними, особливо за рани, які вони завдають іншим. Дозволяти людям бути відповідальними і вимагати відповідальності — не одне й те ж.

Дозволити людині бути відповідальною означає поважати її особистість, даючи їй можливість відчувати всі наслідки своїх вчинків. Ми не повинні ні вибачати людину, захищаючи

її, ні карати її помстою за те, що вона нам зробила — бо це б значило узурпувати її відповідальність. Тут є цікава річ: простити — не те саме, що вибачити. Вибачити — означає покінчити зі всяким судом, звільнити від пожинання того, що посіяв. Вибачити може тільки Бог. А ми покликані й маємо владу лише прощати.

Чи можемо ми в дійсності любити наших ворогів і бути добрими до тих, хто нас використовує чи ненавидить? Адже Біблія навчає саме так. Справжня любов поважає людей, навіть незважаючи на їх людську слабкість. Коли любов, пролита в наші серця Духом Святим, відновлює нашу самоповагу, вимальовуючи чіткі лінії толерантності та чесно розміщаючи відповідальність там, де вона має бути, прощення стає більшою відповідальністю. Ми стаємо здатні перенести фокус нашої уваги від себе самих і почати звертати нашу любов до тих, хто нас обрав.

Самому досягнути цього всього практично неможливо. Тож просіть Господа, творця неба й землі, щоб допоміг вам усвідомити, що кожному доведеться жати те, що він сів, і що шлях непростення в нашо-

му житті приведе нас до руйнування і відокремлення від Нього. І просіть про відвагу покаятись у своїх гріхах, про силу боротися зі своїми ранами, про можливість обрати прощення і про мудрість дозволити іншим бути відповідальними за їх вчинки. І щоб Він допоміг нам усім зрозуміти, що прощення не залежить від наших зусиль, а що Він, наш люблячий Отець, оновлює наші стосунки силою Господа Ісуса Христос та, тим що Він зробив для нас на хресті дві тисячі років тому.

«І коли стоїте на молитві, прощайте, як маєте щось проти кого-небудь, щоб і Отець ваш, який у небі, простив вам провини ваші» (Мк.11:25).

«Будьте, натомість, добрі один до одного та милосердні, прощайте один одному, як Бог у Христі вам простив» (Еф.4:32).

«Вдягніться, отже, як вибрані Божі, святі й любі, у серце спочутливе, доброту, смиренність, лагідність, довготерпеливість, терплячи один одного й прощаючи одне одному взаємно, коли б хтось мав на кого скаргу. Так, як Господь простив вам, чиніть і ви так само» (Кол.3:12-13).

*Яна СИНЮК*

### **Прощення — це:**

- не виправдання, зізнання чи пояснення того, чому з вами так повелися;
- не забуття образи й очікування того, що час залікує всі рани;
- не молитва до Бога про прощення нашим кривдникам;
- не молитва про те, щоб Бог простив вам за грубість і ненависть до свого кривдника;
- не заперечення факту, що вам дійсно завдали болю.

### **Прощення**

- це звільнення іншої людини від обов'язків, які накладає на нього заподіяне вам зло. Це милість до того, хто провинився, амністія;
- це відмова від свого права помститися, незважаючи на те, що людина завдала вам болю. Це акт передачі всієї ситуації у руки Божі.

# МІФІ ПРО ПРОЩЕННЯ



**«Простити? Після всього, що було?! Ніколи!»** Подібні фрази доводиться чути нерідко. Хоча прощення всі розуміють по-різному. Хтось вважає його недопустимою слабкістю. Хтось, «прощаючи», намагається назавжди стерти образ того, хто образив, зі своєї пам'яті, щоб не тривожити рану. А дехто розглядає прощення як великодушну поступку.

**Ось деякі міфи про прощення.**

## **Міф перший: час залікує будь-яку рану**

Час — найкращий лікар. Скільки разів ця фраза звучала як втіха! Їй насправді, з часом образи втрачають свою гостроту. Але цілющі властивості часу перебільшувати не варто. Він непогано справляється з дрібними образами. Але обман, зрада раниць душу надовго. І ще, час допомагає лише забути, але не простити образу.

## **Міф другий: простити значить викреслити з пам'яті**

Цей міф активно просувають ті, хто вірить, що варто дати мозку команду — і він, мов за помахом чарівної палички, зітре з пам'яті неприємну подію чи людину. Раз — і готово! Це самообман, не більше того.

Коли Оксана розлучилася зі своїм хлопцем, вона вирішила назавжди викреслити його зі свого життя, забути, поставити жирну крапку. Вона рішуче позбавилася від усього, що могло нагадувати про нього: фотографій, листів, речей, подарунків. У якийсь момент їй здалося, що вдалося його забути. Біль стих. Та коли побачила його з іншою дівчиною, старі образи спалахнули з новою силою. Її спроби забути і порвати з минулим рушилися в одну мить.

Ми надто наївні, якщо намагаємося контролювати свою пам'ять. Є такий психологічний трюк: щоб змусити людину думати про велике червоне яблуко, треба сказати їй: «Не думай про велике червоне яблуко!» І тій вже не позбавитися від цього образу. Правда, пам'ять може «прикинутися», що підкорилася нашим командам. До першого «зручного» випадку. На жаль, щодо цього вона зовсім не схожа на «пам'ять» комп'ютера, звідки будь-яка інформація безслідно стирається кількома натисканнями на клавішу мишки. Ні, вона скоріше нагадує списаний чорнилом аркуш, який вже не можна зробити чистим. Єдине, що можна, це передивитися цей аркуш і спробувати побачити ситуацію в іншому, позитивному світлі.

## **Міф третій: прощати можна дрібниці, але зраду — в жодному разі**

Дійсно, зраду й підлість простити набагато важче, ніж дрібні образи. Бо від цього страждає не лише почуття власної гідності — підривається віра в себе: людина починає комплексувати: раз з нею могли так вчинити, значить у неї щось не так. Тим більше, якщо зрадником виявився друг чи близька людина. Від цього ніхто не застрахований. Навіть у Господа були зрадники і відступники.

Але кому потрібне життя, отруєне хвилюваннями? В душу, сповнену образами, не зможуть

увійти ні нові друзі, ні нова любов, ні нові радості. Не зішлися дві долі? Не склалися стосунки? Спробуйте не шукати винних, а краще візьміть з ситуації урок і йдіть далі. Треба навчитися приймати будь-яку ситуацію, дякувати Богові за те, що розкрив очі, навчив краще розумітися на людях, а ще спонукав подумати про те, чи не чинимо ми так само з іншими людьми.

### **Міф четвертий: не можна робити перший крок, інакше винний нічому не навчиться**

Іншими словами, якщо прощати направо-наліво, люди будуть приймати це як звичне і не усвідомлять власної вини. Тому той, хто вас образив, мусить обов'язково помучитися, взяти з цього уроки. Та парадокс полягає в тому, що безумовне прощення може вплинути на людей набагато сильніше, ніж будь-які спроби зіграти на почутті вини.

Прощати — не значить сидіти і чекати, поки винуватець прийде і попросить у тебе прощення. Це рішення самому зробити перший крок назустріч, звільняючи винного від тягара завданого вам зла. Прощення — акт волі, а не почуттів. Почуття завжди будуть проти цього кроку, вони союзники вашого приниженого і ображеного «Я».

Зробити крок назустріч і простити буде простіше, якщо поставити себе на місце того, хто вас образив, спробувати зрозуміти, що він думав і відчував в момент конфлікту, порівняти його думки і почуття з власними. Дуже часто відчуття співпадають. Ця схожість відчуттів дасть підставу для прощення. Зрештою, сьогодні простив я, завтра простять мені. Саме на таких взаємних поступках і будується гармонійне життя.

### **Міф п'ятий: не можна прощати безкінечно**

Пам'ятаєте: «Перший раз прощається, другий — забороняється, а на третій раз...» Подібна дитяча «помилка» була властива навіть апостолу Петру: «Петро приступив тоді та запитався Його: «Господи, скільки разів брат мій може згрішити проти мене, а я маю прощати йому? Чи до семи раз?» (Мт.18:21-22). Тим не менше Господь «не оправдав» надій Свого учня, розширивши «ліміт прощення» майже до нескінченності. Крім того, Ісус навчив новому типу стосунків, які будувалися не на злопам'ятній помсті, а на фундаменті взаємного і безумовного прощення. Тим більше, що тільки таке істинне прощення відкриває будь-кому з нас шлях до Божого прощення і свободи: «Бо як людям ви простите прогріхи їхні, то простить і вам ваш Небесний Отець» (Мт. 6:14).

*Тетяна ВОЛОНТИРЦЕВА*

## **Київська богословська семінарія «Благодать та істина» проводить набір студентів**

на навчання за спеціальностями «Бакалавр богослов'я» і «Магістр богослов'я» (стаціонарна форма навчання), «Бакалавр душеопікунства» і «Магістр душеопікунства» (очно-заочна форма навчання), а також «Фельдшер-місіонер» (спільно з Київським медичним коледжем ім. П.І. Гаврося).

Навчання за спеціальністю «Фельдшер-місіонер» здійснюватиметься за двома програмами:

I програма — підготовка фельдшерів у Київському медичному коледжі за державною програмою. Термін навчання 2,5 роки (5 семестрів). Навчання здійснюється на контрактній основі (плата за навчання 2 200 грн. за один семестр). Випускникам видається державний диплом фельдшера. Студентам надається гуртожиток (плата 100 грн. в місяць).

II програма — підготовка християнських служителів семінарією «Благодать та істина» (22 години в місяць). Всі заняття за цією програмою безкоштовні.

На навчання приймаються члени євангельських церков, що мають повну середню освіту (11 класів) і сертифікати незалежного тестування з біології та української мови не нижче 124 балів. Якщо сертифікат з української мови має бал нижчий, ніж 124, то сертифікат з біології повинен мати бал вищий 170. Приймаються сертифікати 2008, 2009 і 2010 років. Звільнених з армії приймають без сертифікатів, але вони повинні здати вступний екзамен.

Кращим студентам надається спонсорська допомога в розмірі 50% оплати за навчання в коледжі і плати за гуртожиток.

Для вступу необхідно :

— До 14 липня 2010 року вислати на адресу семінарії (04214, м. Київ, Оболонський проспект 52Б, семінарія «Благодать та істина») копії:

- 1) атестата про повну середню освіту з додатком;
- 2) сертифікатів незалежного тестування з біології та української мови;
- 3) паспорта та ідентифікаційного коду;
- 4) приписного свідоцтва (для юнаків);
- 5) медичної довідки (форма 086);
- 6) рекомендації пастора церкви, членом якої є абітурієнт.

— 18 серпня о 9 годині з'явитися в семінарію особисто. При собі мати оригінали згаданих вище документів і 2 конверти з марками.

**Довідки за телефонами:**

(044) 411-15-88 — офіс семінарії;  
063-124-10-92 Віктор Андрійович Шевчук — академічний декан семінарії;  
095-137-65-28 Дмитро Володимирович Ксинзов — адміністратор семінарії.

Досить часто у вирішенні конфліктних ситуацій або у випадку якогось гріха говорять про прощення. Особливо це помітно у середовищі віруючих людей, які опираються на слова Біблії, що закликають прощати навіть ворогам. «Якщо ти віруючий, ти повинен простити мені (йому, їй)», — часто кажуть у подібних випадках. Такі фрази можна чути і на церковних членських зібраннях, де піднімаються питання стосовно небіблійних вчинків і лунають заклики «забути все і простити». Але нерідко в ці слова вкладається власний, а не біблійний погляд на прощення. Нерідко буває неправильним, а то і відверто спотвореним розуміння цієї духовної істини.

Тому ми поговоримо про те, що НЕ Є ПРОЩЕННЯМ.

**1. Якщо мене образили, простити можу лише я і лише тому, хто згрішив проти мене.**

Я не маю права прощати тій людині, яка згрішила проти мого сусіда чи знайомого. Це їхні стосунки, які вони повинні залагодити між собою. Я можу дати пораду, допомогти розібратися у ситуації, але не маю права прощати. Це повинна зробити сторона, яку образили. Це стосується і випадку, коли вчинено гріх проти Бога (а він є майже завжди, коли хтось когось ображає). Якщо людина згрішила проти мене і Бога, я можу простити лише образу, завдану мені. Якщо я простив, це не означає, що простив Бог. Ми не маємо права брати на себе обов'язки Бога, прощаючи комусь гріхи. Мое прощення не звільняє кривдни-

ка від обов'язку просити прощення перед Богом.

**2. Прощення і примирення — різні речі.**

Простити — ще не означає примиритися. Прощення — це одностороння дія. Примирення — це дія обох сторін, це крок двох сторін назустріч один одному. Часто, закликаючи до примирення, цитують Слово Боже про те, що потрібно прощати ворогам. Так, але ворог і після прощення залишається ворогом. Для того, щоб він став другом та братом, потрібний відповідний крок і з його боку. Хорошим прикладом є Боже прощення. Бог зі Свого боку простив усім без винятку людям, але й досі мільйони людей є Його ворогами, бо для взаємного примирення потрібний і крок людини до Творця.

**3. Прощення і виправдання — різні речі.**

Простити — не означає виправдати дії кривдника. Ісус, терплячи насмішки, плювання та побої, простив Своім кривдникам, але не виправдав їхніх дій. Гріх і після прощення залишається гріхом, за який потрібно відповідати. Навіть простивши кривднику, ми не повинні закривати очі на гріх.

**4. Прощення і покарання — різні речі.**

Простити — не означає звільнити від покарання. Є погані вчинки, які вимагають обов'язкового покарання. І це не примха людини, це духовний закон, якому підпорядковується навіть Господь. Коли згрішили Адам з Євою, Господь, залишаючись Богом любові, змушений був покарати їх за гріх. Власне, головною причиною приходу Божого Сина на землю стало бажання Творця звільнити людину від цього покарання: його взяв на Себе за нас Ісус Христос. Тобто перед Богом усі ми мали бути покарані за свої гріхи, але якщо «визнаємо свої гріхи, то Він вірний, щоб гріхи нам простити», бо за них був покараний Божий Син (1 Ів. 1:9). Людина, яка визнає і приймає жерт-



ву Ісуса, звільняється від покарання. Але для цього потрібне визнання цих гріхів і покаяння. Тому, якщо хтось згрішив проти мене і я йому простив, це не завжди звільняє його від покарання з боку церковної громади чи державного закону. Звільнення можливе лише тоді, коли ця людина кається і визнає свою провину (але не завжди, про що будемо говорити нижче). Господь простив Мойсееві його самовпевненість, але у землю обітовану не впустив, простив Давидові його погрішний гріх (перелюб, лукавство та вбивство), але дитина, попри щире розкаяння батька, померла.

### **5. Прощення і наслідки гріха — різні речі.**

Часто поганій вчинок проти когось має негативні наслідки. Простити — не означає закрити очі на ці наслідки. Це непросте питання і його потрібно вирішувати, виходячи з конкретних обставин.

Візьмемо такий приклад. Я працюю, скажімо, виконробом на будівництві. Я дав завдання двом робітникам пофарбувати кімнату. Але вони продали фарбу, гроші пропили і прогуляли два робочих дні. Я можу простити їм цей вчинок, але ж кімната залишиться непофарбованою. Тому, прощаючи, я маю право вимагати від робітників купити фарбу і виконати завдання, яке я їм дав. Вимога виправити наслідки свого поганого вчинку не означає, що я не прощаю. Але є ще один шлях: простити їм все, за свої гроші купити фарбу і самому пофарбувати стіни. Стосовно моєї совісті обидва шляхи будуть правильними. Але чи буде другий шлях розумним? Думаю, що ні. Біблійні слова про прощення до 490 разів — це не правило, яке вимагає бездумно прощати чиясь безвідповідальність чи нахабність, це готовність нашого серця прощати до безкінечності, це стан серця, в якому немає побудження до гніву та помсти. Так, ми можемо сотні разів комусь про-



щати, не ставлячи ніяких вимог, але чи буде це розумно? Людина може просто «вилізти нам на голову», зневажаючи нас особисто і навіть усіх «віруючих-слабаків». Крім того, прощаючи таким чином комусь безкінечне число разів, ми тим самим чинимо злочин і проти тієї людини, розбещуючи її.

### **6. Прощення і дисциплінування — різні речі.**

Прощення без намагання допомогти людині виправитися, без дисциплінування — це злочин проти самої людини і Бога. Прощаючи комусь, ми повинні зробити все, щоб це прощення мало добрий плід у житті цієї людини. Практика показує: коли маленьких дітей не карати, не дисциплінувати, а лише прощати (читайте — закривати очі на усі витівки), вони виростуть свавільними, неслухняними і жорстокосердими. Це, до речі, одна з проблем сучасного Заходу, де батьки не мають ніяких прав стосовно своїх дітей, яких заборонено карати та дисциплінувати. Нерідко такі діти, мстячи батькам, що намагаються тримати їх в рамках пристойності, можуть «предків» і за ґрати посадити.

Слово Боже не лише рекомендує, але й у багатьох випадках навіть вимагає заради дисциплінування карати брата чи сестру, які згрішили (2 Тим. 4:2, 2 Сол. 3:14). Це потрібно робити для того, щоб людина могла виправитися, на науку і для застороги іншим, для порядку в церкві. Гарний приклад знаходимо у посланнях апостола Павла до коринтян. У Пер-

шому посланні (5:1-8) він вимагає від церкви вжити жорстких заходів щодо брата, який згрішив. У Другому посланні апостол знову згадує цей випадок, але вже з іншого приводу, він говорить про позитивні наслідки покарання: «яку пильність, яку оборону, яке обурення, який страх, яке бажання, яку горливість, яку помсту» це викликало у церкві (7:8-12).

Тому прощення без дисциплінування, без намагання виправити брата чи сестру — лицемірне прощення, вияв лицемірної любові, це «ведмежа послуга», яка розбещує людину, штовхає її до наступних прогріхів, а то й до загибелі.

Таким чином, виконуючи Божу заповідь прощати нашим кривдникам, потрібно усвідомити, що прощення не звільняє того, кому прощається, від відповідальності перед Богом, від покарання та дисциплінування в Церкві, від усунення наслідків поганого вчинку. Прощення — це стан нашого серця в якому немає помсти, гніву, зла на кривдника, бажання поквитатися з ним. Прощення — це засіб до зцілення мого власного серця і місток до примирення з кривдником і наступного зцілення його душі.

**Юрій ВАВРИНЮК**

Фото на обкладинці: скульптура Моріса Харрона «Прощення: руки через прірву». Встановленна на знак примирення між католиками та протестантами, Північна Ірландія.

Фото [www.cain.ulst.ac.uk](http://www.cain.ulst.ac.uk)

# «Я НІКОЛИ НЕ ПРОШУ

Один американський генерал мудро зауважив: «Єдиний спосіб виграти війну — уникнути її!»

Як консультант з питань сім'ї та шлюбу, я згадую ті слова, коли намагаюся допомогти подружжю, яке веде відкриту війну. В ній ніхто не перемагає! Ніхто не може перемогти. Та, незважаючи ні на що, війна триває — чоловік і дружина поведуться як закляті вороги! У деяких сім'ях ця війна прихована. Ворожнеча реальна, хоча й замаскована. Але зрештою може виявитися смертельною, якщо не буде вчасно розпізнана і спинена.

## Смертельний удар по любові

Іноді я спілкуюся з подружжями, які не хочуть зізнаватися в недобрих почуттях один до одного. Вони заявляють, що відчують лише байдужість. Та після глибоких роздумів вони розуміють, що їхня байдужість є прямим результатом прихованого гніву, який привів до депресії, що знищила всі їхні почуття — і хороші, і погані. Любов не може зростати в тому серці, де гніздяться негативні почуття: гнів, гіркота, недоброзичливість, відчай чи ворожість (явні чи приховані). Як би не називалися негативні стосунки, у них є один спільний знаменник — дух нещастя, який позбавляє подружжя того, що робить їхнє життя хорошим. Треба виявити його і звільнитися від нього, щоб уникнути руйнівної війни і

відкрити шлях для багатьох благословень, одним з яких буде оновлення щасливого любовного зв'язку, який подружжя вважало неможливим.

«Але мої почуття справедливі, — протестують іноді чоловік чи жінка. — Ви не знаєте, що я переніс (чи перенесла)!» Я відповідаю, що справа не в цьому. Якщо ви хочете, щоб у вас був шлюб, сповнений любові, то не можна дозволяти собі слабкість дратування, жалю до себе чи гніву. Будь-якого роду нещастя щодо чоловіка чи дружини завдає смертельний удар по любові.

Дозвольте мені поділитися двома основними принципами, які допоможуть вам. Перший: ви не повинні керуватися почуттями. Другий: ви не є безпомічними в'язнями свого минулого. Ось основні контраргументи людей, коли їм говорять про

необхідність прощати. Вони відповідають приблизно так: «Може, це й правда, але я ніколи не зможе простити чоловіку те, що він зробив». Чи: «Я хотів би простити своїй дружині, але нічого не можу зробити зі своїми почуттями». Ці люди стали рабами власних почуттів чи того, що сталося з ними в минулому. Однак сказано, що християни отримали свободу в Христі (див. Ів. 8:32,36). Тому почніть з усвідомлення необхідності контролю над своєю поведінкою. Тому що головний і незаперечний факт полягає в тому, що почуття змінюються, коли змінюється поведінка. Якщо ми будемо правильно чинити і правильно думати, за цим обов'язково придуть правильні почуття. Важливо зрозуміти, що Бог простити не вимагає, Він просить, бо знає, що вам самим від цього буде користь.

Прощення містить у собі три сходинки:

1. Використання нашої незалежної волі, щоб прийняти рішення прощати.
2. Обдуманна поведінка за словом Господа.
3. Надія на Христа, що Він звершить працю оновлення нашого розуму у створенні нових, змінених стосунків між подружжям.

## Вирішуй — раз!

Для того, щоб допомогти подружжю у виборі шляху прощення, Господь залишив дуже важливе попередження у Посланні до євреїв: «І чиніть прості стежки ногам вашим, щоб кульгаве не збочило, але краще виправилось. Пильнуйте про мир зо всіма, і про святість, без якої ніхто не побачить Господа. Дивіться, щоб хто не зостався без Божої благодаті, щоб не виріс який гіркий корінь і не наробив не-





# Т О Б І! »

покою, і щоб багато хто не опоганились тим» (Євр. 12:13-15). Бог попереджає, що впертий у непростенні буде на все життя позбавлений повноцінного життя і стане отруювати гіркою не лише себе, а й інших людей. Радіопрповідник Ч. Свіндол сказав, що непростення схоже на те, що ви б самі добровільно сіли у концтабір. Коррі Тен Бум описує непростення як перебування вдень у темній кімнаті з опущеними шторами, які закривають сонячне світло і не пропускають свіжого повітря.

Ви насправді будете страждати від свого власного непростення доти, доки не вирішите повністю простити все погане, що було вчинено щодо вас. Може, прощення буде за один великий злочин чи за роки дрібних образ, які накопичилися в одне велике почуття роздратування. Звичайно, це буде вам чогось вартувати. Однак Богу простити нам вартувало набагато більше, ніж ми можемо осягнути нашим розумом. Але як тільки-но ви наважитесь простити, то зрозумієте, що зробили великий крок до свободи, до емоційного здоров'я і духовного зростання. Як тільки подружжя прийме рішення простити розумом і волею і віддасть цю справу в Божі руки, воно звільниться від образ і влади минулого. Тоді, що б не було в минулому, воно стане тільки історичним, а не емоційним фактом. Цим подружжя відкриє свої рани великому Цілителеві і дізнається, що любов Христа, вилита на їхні рани, звершить велике зцілення — і вони не будуть більше відчувати гострого болю.

Згадайте слова Господа Ісуса, які описують Його служіння. Він сказав: «На Мені Дух Господній, бо Мене Він пома-

зав, щоб Добру Новину звіщати вбогим. Послав Він Мене проповідувати полоненим визволення, а незрячим прозріння, відпустити на волю помучених» (Лк. 4:18). Цими словами Ісус пропонує нам вибавлення та зцілення. Немає такої рани і такого емоційного переживання у шлюбі, які Господь не міг би зцілити, якщо подружжя вирішить простити один одному і довірити своє життя Христові. Жодна ненависть не зможе втримати їх у рабстві, якщо вони оберуть свободу. Жодне негативне почуття не буде володарювати над ними, якщо вони вирішили відмовитися від нього на знак покори Господу Ісусу Христу. Його любов перемагає старе почуття образи. І ми ніби піднімаємо важкі штори і відкриваємо вікна у затемненій кімнаті. Яскраве світло наповнює її і проганяє темряву з усіх закутків. Тоді повітря стає свіжим, приємним і надихаючим.

## Роби — два!

Друга сходинка до прощення стисло виражена у Посланні до ефесян, 4:31-32: «Усяке подратування, і гнів, і лютість, і крик, і лайка нехай буде взято від вас разом із усякою злобою. А ви один до одного будьте ласкаві, милостиві,

прощаючи один одному, як і Бог через Христа вам простив!» Зверніть увагу на дії, які Господь радить застосувати, і почніть виконувати їх. У Священному Писанні Бог спочатку радить, як відмовитися від негативних стосунків, а потім — як ставитися один до одного позитивно. Суть такого доброго ставлення полягає в тому, щоб кожен ставився до іншого так, як хотів би, щоб ставилися до нього. Добре ставлення замість негативних дій, безсумнівно, містить доказ прощення. Чоловік і дружина ніколи не повинні дорікати один одному минулим життям, не повинні ніколи навіть думати про те.

Я згадую одного пацієнта, дружина якого зрадила йому кілька років тому. Він сказав, що простив їй. Однак і сьогодні його ставлення до неї чітко вказує те, що він не довіряє своїй дружині. Ймовірно, він посправжньому так і не простив, і дружина чудово розуміє це. Можете собі уявити, як важко процвітати почуттю любові в таких обставинах?

Простити — означає назавжди розпрощатися з болем минулого і звільнитися від його впливу у теперішньому. Це приводить нас до третьої сходинки прощення.

### Думай — три!

А тепер час забути про минуле і поглянути у майбутнє. Це можливо, коли подружжя дозволяє Богові відновлювати розум через Боже Слово, змінюючи негативне ставлення на добре, позитивне, яке принесе благословення подружнім стосункам. Бо лише Божий народ наділений здатністю забувати минуле.

Християнське життя — це теперішнє і майбутнє. Бог влаштував так, що християнин може почати жити на тому місці, де він перебуває, по-новому, згідно Божих принципів. Приємно усвідомлювати, що немає таких заплутаних ситуацій, яких Бог не може розплутати і використати те, що сталося, для нашого ж блага. Людині важко зрозуміти, як Господь може допомогти почати їй жити спочатку, користуючись новими планами, однак Бог може й хоче зробити це. Він завжди з досконалою любов'ю йде назустріч нашим спробам іти за Його порадами. Біблійний принцип полягає в тому, що Божа вірна любов невичерпна. Його милості ніколи не закінчуються. Вони обновляються щоранку.

Тому разом з апостолом Павлом ми можемо сказати: «Я

себе не вважаю, що я досягнув. Та тільки, забуваючи те, що позаду, і спішачи до того, що попереду...» (Фил. 3:13). Забуваючи, спішити до того, що попереду — ось спосіб увійти в царство любові з моменту прощення, щоб жити там до кінця своїх днів.

А тепер, що робити з негативним ставленням один до одного кожного з членів подружжя, яке є бар'єром, зведеним проти почуття любові. Вам треба проявити ініціативу і самому просити пробачення. Перед усім, усуньте все, що створює відчуження між вами. Покажіть своїми словами, вчинками і ставленням, що ви усвідомлюєте свої помилки і хотіли б виправити їх. Ніколи не ставте умов, коли ви говорите про це зі своїм чоловіком чи дружиною. Просто визнайте помилки і просіть пробачення. Будьте обережні, щоб не звинуватити у цій ситуації свого партнера. Змусити друга життя відчувати себе винним — це найгірше, що можна зробити, якщо ви хочете відновити любов у своєму шлюбі. Навіть якщо ваш чоловік чи дружина одразу ж не відгукнуться позитивно, продовжуйте своїм любовним ставленням показувати, що зі свого боку ви все простили і готові

любити до кінця своїх днів. Пам'ятайте, що прощення може початися односторонньою дією. Тому хай воно почнеться з вас!

Мені доводилося консультувати віруючі подружжя з різними проблемами і гріхами. Багато хто вважає, що найважчим з гріхів є перелюб, який автоматично руйнує шлюб. Ні, шлюбні зв'язки руйнує лише шлюб з іншою людиною. Говорячи по-біблійному, перелюб не має бути більш руйнівним гріхом для вашого шлюбу, ніж будь-який інший. Багато зі шлюбів, готових до розпаду через перелюб чи інші проблеми, були відновлені настільки, що взаємостосунки між подружжям стали набагато кращими, ніж раніше.

Недавно один пастор сказав мені про кілька дуже неблагополучних шлюбів: «Тільки Бог може залікувати рани у цих взаємостосунках!» Це правда, але Бог може зціляти тоді, коли люди готові застосувати Слово Боже для покращення становища. Якщо подружжя готове простити і звільнитися від своїх негативних відносин, Бог буде більш ніж готовий залікувати його рани і обновити їхню любов один до одного.

*Ед Уїт*



# ТЯГАР НЕПРОЩЕННЯ

Моя дружина (я на ній одружився після свого навернення) була на шостому місяці вагітності, коли захворіла. Лікарі поставили неправильний діагноз і призначили лікування, яке не сприяло оздоровленню. Я ніби відчував це і не хотів віддавати дружини в руки лікарів. Але вони майже силоміць забрали її, звинувативши мене, що я перешкоджаю її лікуванню. Її імунна система була повністю зруйнована сильнодіючими препаратами, які, як сказали мені інші лікарі, їй ні в якому разі не можна було приймати. Нарешті вийшло так, що дружину підключили до кисневого живлення, але коли кисень закінчився, то ніхто з медичного персоналу не звернув на це уваги. Вона і дитинка померли через відключення системи життєзабезпечення.

Півроку я ходив сам не свій. Моє горе було як гора. Всередині цієї гори клекотав «вулкан» нещастя і виривався назовні. Я не міг пробачити винним у смерті жінки і дитини. Теоретично я розумів, що, як християнин, повинен пробачити їм, але клубок підступав до горла — і я плакав і кричав від безсилля.

Спочатку мені пропонували розголосити про цей випадок у пресі, подати до суду, добитися справедливості. Але я розумів, що якщо навіть будуть покарані усі посадові особи, через яких

померли моя дружина і дитинка, це не змінить становища. Як я зможу потім проповідувати і свідчити іншим про любов Божу? Тим більше, що мені Господь так багато пробачив! Тільки Божа любов може змінити серце людини! І я розумів, що вже не повернути дружини і дитини. Я молився, благословляв поіменно лікарів, більше того — переступав через себе, смирявся і йшов до них, вручав їм евангелізаційні брошурки, християнські газети зі словами благосло-



*Ігор Сбоев з дружиною Євгенією та сином Кирилом*

вення. Але все одно я відчував усередині тягар нещастя, образи, болю і навіть ненависті. Зі свого боку, я робив усе потрібне, що від мене залежало, щоб пробачити. За мене молилися в церкві...

Минуло півроку — і настала мить, коли я зміг пробачити. Бог вилив у моє серце дух прощення. Одного разу я йшов по місту, роздумував про Бога, молився про себе. Раптом надприродним чином я пережив злиття Духа Святого, коли мені стало легко і вільно. Якщо до цього я вустами благословляв, говорив «так», а серце кричало «ні», то тепер моє «так» було на вустах і в серці. Я йшов і широко усміхався зустрічним перехожим. Наш менталітет такий, що не прийнято просто так усміхатися перехожим на вулиці. Не знаю, що про мене тоді думали зустрічні люди, але мені було дуже радісно: звершилась Божа перемога в моєму житті — перемога прощення!

Через деякий час Бог дарував мені чудову дружину Женю, вона віруюча з дитинства. У нас народився здоровий син Кирило. Я став щиро служити Богові і шукав, як більше потрудитися для Нього. Протягом року їздив у Полтаву проповідувати Євангелію по тюрмах (на запрошення керівника тюремного служіння). Потім старший пресвітер церков області запросив мене працювати євангелістом у Нових Санжарах. Я згодився і разом зі сім'єю переїхав туди, де й тепер живу і працюю.

*Ігор СБОЄВ, Полтавщина*

# ПРОЩЕННЯ ЗНІМАЄ ГРІХОВНИЙ КАМІНЬ З СЕРЦЯ



У травні 1999 року в моєї мами (тоді ще невіруючої) був ішемічний інсульт. Її розбив параліч, вона не ходила і не розмовляла (у неї відняло мову). Я не знаю, скільки б вона ще пролежала в такому безнадійному стані, якби наша віруюча сусідка не стала заходити до нас додому. Вона провідувала мою маму і розповідала нам про Бога, переконувала, що мою маму може зцілити тільки один Ісус Христос, про Якого ми нічого ще не знали.

Сусідка молилася за зцілення моєї мами, яка потихеньку почала ходити, потім поступово до неї стала повертатися мова. Я бачила, як мама оживає, радіє кожному новому дню. Вона почала дякувати Богові, що Він зціляє її, продовжує її життя, почала змінюватися, стала дивитися на світ іншими очима. А скільки радості було, коли мама сама вперше прийшла до християнської церкви!

З того дня мама не пропустила жодної проповіді, служителі церкви молилися за її зцілення. І Ісус Христос зцілив її! Слава Йому! Алілуя! Зараз вона диякониса церкви, служить у молитовному служінні церкви, співає в камерному хорі.

Дивлячись на маму і бачачи зміни в її житті, я теж стала

відвідувати церкву, але якась порожнеча була в моєму серці. Мене не торкалося Слово, що говорив пастор, ніщо не приносило мені радості. Щось сильно тримало мене, не пускало вперед, начебто мене прикували ланцюгом до стовпа — і я тупцюю на одному місці.

У той час у мене була невіруюча подруга Наташа. Я запрошувала її до церкви, намагалася розповісти їй про Ісуса Христа. Але вона відповіла мені, що ще молода і їй рано про це думати. Церква — це тільки для бабусь, та й ніколи їй — робота, господарство, сім'я... Вона сказала, що можливо прийде до церкви, коли вийде на пенсію.

Невдовзі після цієї розмови вона сильно занедужала: рак підшлункової залози. Я стала говорити, що їй потрібно покаятися і прийняти у своє серце Ісуса Христа, лише Він може її зцілити. Наташа довго не погоджувалася, її відлякувало, що ми не належимо до православної церкви, вона боялася змінити віру. Я ж пояснювала їй, що Бог один, Він живий, і не так важливо, в яку церкву ти ходиш, головне мати віру в Живого Бога і жити за Його заповідями.

А тим часом хвороба прогресувала, Наташі ставало все

гірше. А їй тоді було всього 35 років. Через декілька днів після нашої останньої розмови вона мені подзвонила. Голос у неї був дуже схвильований. Вона сказала мені, щоб я ходила в церкву, вірила і служила живому Богові, вона сказала, що бачила Його, що Він живий, що Він незабаром прийде, що все, що я говорила їй, правда. Вона переконувала мене, щоб я говорила це всім! «Жанно, — говорила мені Наташа, — ти просто уявити собі не можеш, яка там краса!..»

Після цього дзвінка, через два дні, Наташа померла...

Я стояла біля її труни, плакала і думала, невже це моя Наташа. Я свідчила їй про Бога, а вийшло так, що саме вона сказала мені такі слова про Бога, що дійшли до мого серця. Мене раптово пронизала думка, що ніхто не знає, коли в кого свій кінець. Смерть може прийти в будь-який момент, чи ти молодий, чи старий. Я подумала, що можу не встигнути примиритися з Богом. І зрозуміла, що це говорив зі мною Святий Дух.

Потім Святий Дух нагадав мені, що я повинна попросити прощення у своєї колишньої однокурсниці, з якою сильно посварилася і мала на неї гірку образу.

Ви уявити собі не можете, як важко зробити перший крок до примирення! Це потрібно переступити через себе, через свою гордість, що тягне тебе назад, у протилежний бік від Бога! Коли я попросила прощення, то мовби важкий камінь упав з моєї душі! Моя душа раділа!

Через 2 місяці мені подзвонив мій колишній чоловік, що не спілкувався з нами 10 років. Він подзвонив, запитав про сина і просив дозволу взяти його до себе на канікули. Коли він прийшов до нас додому, за

сином, а й у нього попросила прощення. На що він відповів, що ніколи не тримав на мене зла. Що все це відбулося (наше розлучення) з його вини. Але я все одно попросила в нього прощення і простила йому. Ще один камінь упав з мого серця.

Після цього я почала зауважувати в собі зміни. Господь почав знімати завісу з моїх очей, почав працювати зі мною — змінював, очищав, повчав. Слово Боже з Біблії стало мені відкриватися, стали доступні проповіді пастора, мені почали відкриватися духовні речі.

Господь мені показав, що допоки ми ходимо з гіркою образою на своїх близьких, знайомих, наша душа буде закрита для Божого благословення. Образа, як черв'ячок у яблуці, що поїдає все зсередини. Він гризе нашу душу — і ці рани кровоточать, приносячи нам біль, страждання, сум. Я зрозуміла, що образа — це страшний гріх, через який ми можемо втратити Небеса! Якщо ми не простимо на цій землі своїм кривдникам, то коли ми потрапимо у світ інший, ворота Раю просто можуть зачинитися перед нами.

**Жанна ВОРОНОВА,**  
м. Харків



## Козел відпущення

Нещодавно заходила в російський магазин і була свідком розмови покупця із завідувачкою цього слов'янського остріва, який володіє доволі непривабливим товаром. «Чому ви продали мені зіпсовану ковбасу?» — гнівно запитувала дама похилого віку, трясучи палкою ковбаси не першої і навіть не другої свіжості. Я, звичайно ж, не здивувалася, напевно, вже останньому акту цього спектаклю, що розігрувався на моїх очах, тому що не раз бачила, як метикуваті продавці, не соромлячись, спочатку обтирали запліснявілу ковбасу вологою ганчіркою, а потім полірували її оливковою олією. Результат був вражаючий: ковбасні вироби виглядали як новенькі.

«Я вже стомилася повторювати одне й те ж, — у свою чергу відповіла розчервоніла завідувачка. — Візьміть свої десять доларів і на цьому полишімо». — «Та справа ж не тільки в грошах, — не вгамовувалася покупець. — Чому ви обманули мене, сказавши, що ковбаса свіжа?» — «Я вас не обманувала. Ви взагалі не в мене купили», — відрубала завмаг глибокодумну фразу, яка одразу ж викликала в мене підозру на хворобу безвідповідальності.

Через кілька днів після цього випадку я перевіряла через комп'ютер свій робочий розклад і виявила, що людина, котра відповідає за це, зробила помилку і поставила мене не на правильний час. Щоб не було непорозумінь, я відправила їй по електронній пошті повідомлення з проханням виправити мої робочі години. І все. У відповідь сподівалася хіба що на інформування про зроблені зміни. Але наступного дня мені зателефонувала наша завідувачка, яка засмученим голосом почала просити у мене пробачення за те, що та помилка (до

якої вона напряму не мала жодного стосунку) змусила мене хвилюватися.

Поклавши трубку, я порівняла двох завідувачок. Одна зняла з себе відповідальність за дії своїх працівників, інша ж навпаки — взяла її на себе. Одна знайшла винного, інша ж взяла вину на себе.

У своїй першій оправдальній промові перед Богом, Адам вчинив так, як та завідувачка магазином. Він швидко знайшов винного, що стало мало не першою ознакою прояву гріховності людини. Вказавши на Єву, він забув, що за все відповідає він сам. Навіть якщо Єва на базарі Едемського саду й почала торгувати зіпсованою ковбасою, від якої інфікувалися її нащадки, Адам ніяк не міг уникнути відповідальності, тому що господарем базару був він сам.

У кожного з нас свій базар. У менеджерів — підприємство, у чоловіків — сім'я, у батьків — діти, ну а в решти, включаючи й вище згаданих, — емоції. Єву — як козла відпущення — знайти легко. Вона завжди знайдеться десь під рукою безвідповідальних керівників, голів сімейств, батьків, а також всіх тих, хто не хоче брати контроль над своїми емоціями поганого настрою. Але в Єві (євр. «життя»), як правило, закладене життя — для підприємства, для чоловіка, для сім'ї... Тому що це та, котра поряд. А ми беремо її, недбало кидаємо на неї вину і, як того козла відпущення, гонимо в пустелю і скидаємо зі скелі у прірву... не розуміючи, що в цьому наша смерть.

**Марина Миронова,**  
м. Сіетл,  
[marinamironova.livejournal.com](http://marinamironova.livejournal.com)

# «ЧОГО Б ВИ НЕ ПРОСТАДИ

Точка зору

## КОХАНІЙ ЛЮДИНІ?»

Поширена думка, що потрібно виговоритися незнайомій людині, щоб отримати полегшення. За сучасних медіатехнологій це стало набагато простіше. Коли я зробила кілька спроб у різних місцях — на ринку, дитячому майданчику, автобусній зупинці — заговорити з незнайомими людьми про прощення, вони закривалися в собі і говорили, що все всім прощають, хоча це й важко. Простити не зможуть хіба що зраду, з якою моїм співрозмовникам поки що, як стверджувала більшість з них, не доводилося стикатися. Та чи насправді все так просто?

Заглянула в інтернет і зрозуміла: сучасній людині все ж легше відкритися блакитно-екранному другу. Ось на що натрапила на сайті [www.malecha.org.ua](http://www.malecha.org.ua): «У мене виникла думка створити таку тему: Чи вміємо ми прощати людям? І що б ви ніколи не пробачили коханій людині?» — запитує одна з учасниць форуму. І ось що їй відповідають.

— Можу простити все. Коли мені людина робить щось дуже погане (чи в моральному, чи у фізичному плані), я можу позлитися, пообразатися, проаналізувати її вчинок, поговорити з людиною, вирішити проблему (конфлікт), можу дати в «морду», але досить скоро я людині прощаю. Єдине: я не можу до людини ставитися так, як раніше: я ніколи не відкрию їй більше душу і не буду

перейматися її проблемами, не допоможу цій людині і навіть можу більше з нею не мати ніяких контактів.

— Я злість в собі не довго тримаю, відходжу швидко, проте можу розчаруватись в людині — і тоді вже не можу до неї щиро ставитись. Чоловікові не пробачила б зради, ні моральної, ні фізичної, хоча не вважаю, що це правильно, бо кожен може помилитись, а потім щиро розкається.

— Дивно читати: «Прощу, але спілкуватися як раніше і довіряти не буду». Хіба це прощення? Це лукавство, заспокійливий обман самого себе, просто слова, не підтверджені дією, а не прощення. Прощати потрібно з радістю, щирістю, легкістю, з надією, що все буде ще краще. Деякі люди дуже довго дозрівають до такого моменту, майже все життя. Раніше я теж думала, що не прощу і того, й іншого, але час все змінює, тепер знаю, що прощу все і всім, тільки б душа моя не мучилася.

— Є приказка: ніколи не кажи «ніколи». Немає такого, чого не можна пробачити, час гоїть рани, ми вже не так гостро сприймаємо образу... Інше питання: а чи можна забути

колись ту образу? Вже ніби й зла не тримаєш на людину, вже можеш спокійно дивитися на неї, але те, що вона колись накоїла, як щит, завжди стоїть між вами.

— Мене рідко ображали чи ображають. Найбільше наслухалася образ від власних батьків, і, якщо чесно, відклалося мені оте все десь глибоко в душі і дуже вплинуло на мої до них почуття. Мабуть, я таки не вмію прощати: все минає, а осад залишається. А коханому не пробачила б нічого, що б трошки сильніше, ніж легенько, зачепило мої почуття.

— Читаю одного автора і ще більше впевнилась у необхідності пробачати, в першу чергу для себе. Коли ми реально щиро пробачаємо, то відпускаємо неприємну ситуацію і вже не згадуємо її. Хоча часом простити буває дуже важко. Для себе вирішила не зарікатись, що ніколи не прощу, і прощати, прощати!

— Не пробачила б зраду і тільки зраду... Я сильно кохала... і не пробачила... На мою думку, це неможливо зробити. Але ті люди, які пробачили зраду, просто так захотіли, примусили себе, картали свою душу, запхали ту образу далеко-далеко, зціпивши зуби, вирішили забути, тільки лиш би бути з коханим... Але це не любов, це ФАНАТИЗМ, а не справжні почуття. Яке ж після цього може бути «справжнє» прощення, якщо навіть кохання не справжнє?..

— А от в мене біда, бо я не можу пробачити НІЧОГО. Бо як я можу пробачити, якщо не можу забути, як мене ота близька людина образила, неприємно вразила, підвела тощо?! Якщо я точно знаю, що вона те зробила навмисне або відкрилося її істинне ставлення до мене, що вона про це не шкодує?.. Просто в голові не вкладається. Максимум — я можу навчитися з отим жити і не згадувати в стосунках.

— Я зрозуміла, що не вмію вибачити, аж після одруження, це вже пройшло 25 років мого життя. Видно, це від батька передалося. То ж зараз, розуміючи, що це для МЕНЕ краще, надовго стараюся не затягувати. А коли дуже важко вже, то молитва допомагає. І сина, йому 3 роки, вчу прощати, щоб не мучився, як я. Прикладом своїм показую, коли відчуваю, що зробила щодо сина щось не так, іду і прошу вибачення.

— Раніше думала, що не зможу пробачити брехню. Але дуже-дуже люблю чоловіка — і пробачила. Напевне, коханій людині можна все пробачити. Хоча я і не зарікаюся. А от подрузі я обман так і не пробачила. Спілкуюся, але дуже рідко. Все одно мені важко і неприємно. Довіряти такій людині я більше не можу.

— Робити вигляд, що нічого не сталося, і по-справжньому пробачити — це речі абсолютно різні. «Носити камінь за пазухою» можна усе життя, а на людях мило всміхатися і казати, що все гаразд. Але прощення — це стан душі! Нелегко, ой як нелегко позбутися того болю, спричиненого ще й людиною, яка тобі не байдужа. Та намагатися варто. День за днем посилати на адресу людини, яка тебе образила, любов. І тоді помалесеньку образа випаровуватиметься. Я не відкрию нової зірки, якщо скажу, що за давні образи матеріалізуються, перетворюються у злоякісні утворення...

*Підготувала  
Ольга МІЦЕВСЬКА*

## Житель Нью-Йорка подарував Біблію вбивці своєї дружини

Учасники процесу і публіка в суді Манхеттена на слуханні справи про вбивство дружини були вражені, коли чоловік вбитої подарував їй вбивці Біблію і побажав йому спасти свою душу.

Давид Андранго, 32-річний емігрант з Еквадору, працював у ювелірному магазинчику. Коли його власниця виявила, що працівник вкрав у неї золоті прикраси на 10 тис. доларів, звільнила його, але пообіцяла не звертатися в поліцію, якщо той поверне гроші. Андранго пообіцяв виплатити частинами, і через кілька днів навіть повернув 400 доларів, але потім убив колишню господиню прямо в магазинчику.

На суді Ноель Пумарехо, чоловік вбитої, простягнув у вбивці Біблію і кризь сльози дивлячись йому в очі, сказав: «Хай Господь буде з тобою. Читай Біблію, прийди до Нього і спаси свою душу. Хай благословить тебе Бог, Давиде».

Суддя ж проявив менше милосердя, — йдеться в газеті «Нью-Йорк пост», — і виніс вирок — 25 років тюрми. У своєму останньому зверненні Андранго сказав: «Я знаю, що жінку вже не повернеш. Я зробив це не подумавши як слід... Мені соромно дивитися вам у вічі. Дякую за Біблію. Тепер вона завжди буде зі мною, я буду її старанно вивчати».

*ProChurch.info*

## Після вбивства християн в Малат'ї турецька церква тільки зміцнилася

18 квітня виповнилося три роки з часу жорстокого вбивства в Малат'ї. Саме в цей день відбувся всесвітній день молитви за Туреччину.

Інцидент в місті Малат'я є чи не найжорстокішим вбивством християн у сучасній Туреччині, котре зворушило весь християнський світ. Молоді турки-мусульмани увійшли в біблійне видавництво і, жорстоко знущаючись, вбили трьох християн. У справі було затримано п'ятеро підозрюваних, щодо яких уже три роки триває судовий процес. Та під час похорону жінка загиблого місіонера сказала, що прощає вбивцям.

Карлос Мадригал, пастор протестантської церкви «Вакфі» каже: «Після вбивства в Малат'ї, ми бачимо, що люди, які приходять до Христа, почали приймати своє навернення більш серйозно. Те, що відбулося певною мірою очистило церкву».

Деякі християни-євангелісти ризикують своїм життям, щоб ділитися вірою в Туреччині. Колишній мусульманин Мурат Айдин мало не загинув, коли спробував благовістити молодому мусульманину. У відповідь на це турок приставив до його горла ніж. І лише втручання поліції врятувало Мурата. Нападника арештували і відправили у в'язницю, але проповідник стверджує, що якщо ще раз побачить злочинця, то обов'язково скаже, що прощає йому. Його єдине бажання — щоб турки прийшли до віри в Ісуса.

*ProChurch.info*



Нам, віруючим, не раз доводилося зустрічати людей, які ставили таке запитання: «Як ви можете стверджувати, що вам прощені гріхи і що ви будете в небі?» Певно, хочете почути мою відповідь на це запитання, однак до цього ми повернемося пізніше.

Пригадую, як після одного євангелізаційного служіння до мене підійшов сивочолий чоловік. Я відчув, що він хоче про щось мене запитати. Зупинившись, я привітався і потис його мозолисту руку. Тоді дідусь з усмішкою на вустах запитав: «Скажіть мені, будь ласка, чи має людина право так упевнено говорити?» (Він мав на увазі вищезазначене запитання). Знову утримаюся від відповіді. Перш ніж говоритимемо на цю тему, запитаймо себе: «А чи прощений я? Чи буду я з Ісусом на небі?» Чи маєш ти, любий читачу, тверде переконання, що свого часу будеш зі Своїм Богом на небі?

У багатьох уривках Слова Божого апостол Павло пише до ефесян та колосян таку думку: «...визволив нас із влади темряви й переставив нас до Царства Свого улюбленого Сина, в Якім маємо відкуплення і прощення гріхів» (Кол. 1:13-14; Еф. 1:7). Люди, яким були адресовані ці послання, дійсно, в минулому були, на людський розсуд, великими грішниками: «мертві, діти гніву, швидкі до злих діл». Вони поклонялися ідолам. Усе їхнє життя було наповнене гріхом. Але одного разу ці люди «перемінилися від новою розуму» та отримали прощення. І аби запевнити напевних до Ісуса у тому, що вони дійсно прощені, апостол Павло пише низку листів, у яких наголошує на тому, що прощення вони отримали безапеляційно. Це не була якась вигадка чи просто людське бажання. Апостол Павло чітко і обґрунтовано стверджує свою думку. Тому-то, якщо нам хтось каже, що ніхто з людей не знає про прощення своїх гріхів, то тим самим він ставить під сумнів послання апостолів і саму суть Євангелія. Якщо віруючі люди, котрі жили на початку ери християнства знали про те, що їм Сам Христос простив гріхи, то чому ми, люди ХХІ сторіччя, котрі покалися і прийняли Христа, не впевнені у прощенні своїх гріхів?

### **Основа Божого прощення**

Ми по-своєму, так би мовити, по-земному оцінюємо прощення людини Богом. Тому нам важко збагнути, як Бог одночасно може бути справедливим і таким, Який прощає, Спасителем і таким, Який карає. Людині ж, котра йде проти Божої волі і котра живе гріховним життям, ще важче це зрозуміти. Її гріхи настільки громіздкі та гнітючі, що вона не може підвести очі до неба, до Голгофи. Ці

# А НАМ ПРОЩЕНО?



гріхи, немов величезна гора, затуляють собою образ Відкупителя. Тоді людина, заходячи у глухий кут, у безсиллі вигукує: «Хіба є той, хто може це простити?» Звісно, є! Тільки кров Ісуса Христа може зруйнувати цю темну гору гріха і дати радість в особистому спасінні. Але спочатку кожен із нас повинен усвідомити, що є грішником, і що має потребу у прощенні гріхів. І тоді Бог починає очищувати нас. Він, «вірний та праведний, щоб гріхи нам простити, та очистити нас від неправди всілякої» (1 Ів. 1:9). Завдяки Божій благодаті Христос узяв на Голгофу нашу темну гору гріха і в такий спосіб звільнив від покарання. В нашому Спасителі ми здобули право залишити старе й гріховне та наповнитися благодаттю і силою Ісуса Христа. Наша віра і ця істина дають нам упевненість в нашому прощенні і в нашому спасінні. Така суть Божого прощення.

### **Прощення як дар Божий**

Прощення — це цінний подарунок від нашого Господа. Бог любить людей, але ненавидить гріх, тому пропонує грішникам прощення на знак примирення із Собою. Якщо ж людина відмовляється від прощення, вона одночасно прирікає себе на неминуче покарання. Читаючи Послання до євреїв 9:22, знаходимо таку істину: «І майже все за Законом кров'ю очищується, а без пролиття крові не має відпущення». Безгрішний Ісус Христос помер на хресті, ставши Єдиною прийнятною та досконалою Жертвою за гріхи всього світу. І тільки завдяки великій любові до нас, людей, і Його смерті, ми отримуємо прощення наших гріхів. Своїми стражданнями та Своєю смертю Господь узяв на Себе покарання всього світу. «А Він був ранений за наші гріхи, за наші провини Він мучений був, — кара на Ньому була за наш мир, Його ж ранами нас уздоровле-

но!» (Іс. 53:5) Але це ми отримуємо не автоматично, скажімо, від народження. Прощення може отримати будь-хто, а як і за яких умов, читайте нижче.

### **Що потрібно зробити для отримання прощення гріхів?**

Для цього потрібно виконати три умови, або зробити три кроки.

1. Визнати свої гріхи. Щоб отримати від Господа у подарунок прощення, налагодити гарні стосунки з Богом, тобто визнати себе грішником і в таїні розказати Богові про свою гріховну суть. Доти, доки ми про свій гріх не розкажемо Богові, він відділятиме нас від Нього, немов велика стіна. Визнання нашої гріховності відновлює взаємини з Богом.

2. Кожен особисто повинен прийняти рішення покаятися та відвернутися від своїх гріхів. «Хай безбожний покине дорогу свою, а крутії — свої задуми, і хай до Господа звернеться, — його Він помилує, і до нашого Бога, бо Він пробачає багато!» (Іс. 55:7).

Отже, покаєння є дуже важливим кроком. Ми повинні покаятися у своїх гріхах, відвернутися від свого гріховного минулого та розпочати зовсім інший спосіб життя. Це зробити самотужки дуже складно, практично неможливо. Однак, якщо людина звертається за допомогою до Бога, то Він дає силу Духа Святого змінитися на краще. Тільки Божа сила допоможе нам подолати перешкоди і здобути перемогу над гріхом.

У Євангелії знаходимо чудовий зразок отримання прощення. Це змальовано у притчі про блудного сина, котрий не просто усвідомив свою гріховність, а й почав діяти, сказавши: «Встану і піду!»

Сьогодні багато людей хочуть отримати Боже прощення, але при цьому не бажають змінити своє життя. На це Слово Боже каже: «... Бог осміяний бути не може...» (Гал. 6:7).

Господня благодать та милосердя сходять на тих, які приходять до Нього із щирим смиренням і великим бажанням змінити своє життя. Після покаєння Бог не залишає нас напризволяще у цьому світі. Сила Святого Духа огортає нас і веде непростю життєвою дорогою.

3. Дивитися на світ по-новому. Наші очі повинні бачити у людях щось добре. Всі ми є великими грішниками, відмінність лише у тому, що одні — прощені, а інші — ні. Та, незважаючи на це, ми усіх повинні любити та всім прощати, бо й нам свого часу було прощено багато: «І коли стоїте на молитві, то прощайте, як маєте що проти кого, щоб і Отець ваш Небесний пробачив вам прогріхи ваші» (Мр. 11:25).

### **Як можемо бути впевнені, що ми прощені?**

Господь ніколи не обманює і не змінює Свого слова. «Бог не чоловік, щоб неправду казати, і Він не син людський, щоб Йому жалкувати. Чи ж Він був сказав — не зробить, чи ж Він говорив — та й не виконає?» (4 М. 23:19). Якщо Він сказав, що прощає визнаний гріх, то ми можемо не сумніватися, що Він виконає Свою обітницю. «А коли ми невірні, застається Він вірним, бо не може зректися Самого Себе!» (2 Тим. 2:13).

Впевненість у прощенні наших гріхів базується на авторитеті Священного Писання. Тож будемо довіряти Біблії. Саме у ній Бог відкриває нам панораму нашої гріховності, дає нам право на дорогу спасіння, на прощення і нове життя з нашим Господом Ісусом Христом.

Коли Бог прощає, у своєму серці ми відчуваємо Божу любов і стаємо твердо впевнені у Його прощенні.

А тепер повернімося до початку і кожен зокрема даймо відповідь на зазначене там запитання: «А нам прощено?»

**Святослав КАРП'ЮК,**  
журнал «Свічник»

# ПРОЩЕННЯ, ЗАГАРТОВАНЕ КОНЦТАБОРОМ

Історичні постаті



Слова можуть бути як засобом примирення, так і лютими його ворогами. Вони можуть зціляти і ранити, мирити і розділяти. Християни, маючи такий безцінний скарб у своєму житті, не повинні нести руйнування чи поділи. Люди чекають, що ми їм дамо той скарб, який маємо самі. Несіть іншим слова примирення, і хай вони знайдуть найбільший зі скарбів.  
Коррі тен Бум.

Голландка Коррі тен Бум народилася 15 квітня 1892 року. Буми завжди відрізнялися побожністю і активною доброчинністю серед бідняків міста Гарлема. Сім'я жила у маленькому будиночку, на першому поверсі якого дідусь Коррі Віллем тен Бум відкрив годинникову майстерню. Коррі стала першою жінкою в Голландії, яка у 1923 році отримала патент годинникаря.

Під час війни Буми переховували євреїв і студентів, які відмовилися співпрацювати з нацистами, а також членів опору. Вони врятували життя близько 800 євреям. Під час обшуків гестапо так і не знайшло тайник. Та сім'ю все ж заарештували. Батько помер через десять днів після арешту. Сестра Коррі Бетсі загинула у концтаборі. Зник відправлений на каторгу племінник Коррі Християн, якому було тоді 24 роки.

Після війни жінка купила колишній концтабір і організувала в ньому притулок для тих, кого війна позбавила даху над головою. Вона почала проповідувати цим людям про прощення. І з цією вісткою за 32 роки об'їхала 60 країн, почавши з Німеччини. З 1977 року жила в США, в Південній Каліфорнії. На початку 70-их вийшла її книга «Сховище», яка невдовзі стала бестселером. Трохи пізніше, вже після смерті авторки, був знятий фільм з однойменною назвою.

Померла Коррі у день свого народження 15 квітня 1983 року. У 1988 році її дім став музеєм, який організував фонд Коррі тен Бум.

«Це чудовий дім для підпілля», — сказав містер Сміт. Житло сімейства Бумів було дуже старим, воно мало багато кімнат з дивними закутками. Це й дозволило побудувати стіну і потайні двері, щоб можна було швидко заховати людей, якщо прийдуть фашисти. Сім'я Бумів чудово усвідомлювала, що чекатиме їх якщо

вони погодяться на пропозицію містера Сміта, і це не дуже втішало їх. Але, як християни, вони знали, коли Богом обраний народ — євреї — терпить такі переслідування, іншого вибору у них немає... «Ось тут можна зробити фальшиву стіну, — сказав їм пізніше містер Сміт, стоячи в кімнаті Коррі на верхньому поверсі. —

Я не зможу зробити сховище великим, але кілька людей зможуть поміститися в ньому».

Приблизно через тиждень в магазинчик Бумів прийшло кілька «клієнтів» з пакетами для обідів, чи з тим, що виглядало, як такі пакети. В них були складені інструменти та необхідні матеріали, щоб зробити потаємну кімнату. Коли вона була готова, навіть сама сім'я, яка чудово знала свій дім, не могла знайти ознак, що вказували б на те, що стіна нова. Шпалери були підібрані робітниками так, наче їм багато років.

Протягом наступних тижнів Буми швидко ховала своїх «гостей» у сховище, якщо хтось дзвонив у двері. Вони мушили переконатися, що у приміщенні не залишилося ніяких речей, які б могли свідчити про те, що тут були якісь сторонні люди. Невдовзі в сім'ї з'явилося четверо нових постояльців. Та щоб замести сліди їх перебування у домі, потрібно було не більше однієї хвилини.

Через деякий час сімейство створило власну конспіративну мову з кодовими словами, яку вони використовували для переговорів з іншими підпіль-

никами, щоб вивезти людей на свободу в одну з країн антигітлерівської коаліції через своє таємне сховище. «У нас є старий годинник з незвичайним циферблатом. Ви не знаєте когось, хто хотів би купити такий?» Це означало: «У нас є старий єврей, якого треба сховати, тому що його обличчя миттєво видасть його. Де ми можемо це зробити?»

Та з часом співпраця Бумів з підпільниками з переправлення людей за кордон ставала дедалі ризикованішою. Але совість не дозволяла відмовити тому, хто потребував допомоги. Хоч і знали, що рано чи пізно хтось їх видасть. До того часу кількість їх постійних «гостей» зростає до дев'яти.

І на початку 1944 року трапилось неминуче. Гестапо арештувало одного з кур'єрів, який допомагав Бумам передавати повідомлення. Вони знали, що він дуже молодий і не зможе довго мовчати під час допитів. Через кілька днів один датчанин попросив у Коррі грошей. Вона не знала його, але він дуже благав її допомогти, кажучи, що ці гроші потрібні терміново для допомоги кільком євреям. Коррі не довіряла йому, але все одно дала грошей. Як вона могла відмовити, якщо міг бути хоча б один відсоток правди? Згодом з'ясувалося, що це був фашистський агент.

Раптовий стук у двері пролунав тоді, коли Коррі тільки-но прилягла, оскільки відчувала симптоми грипу. Офіцери гестапо і двоє датських фашистських офіцерів увірвалися в дім і почали зганяти всіх у хол. У той час у домі Бумів було кілька гостей, які нічого не знали про євреїв, схованих нагорі. Один за одним офіцери почали допитувати усіх у домі. Коррі довелося йти першою.

«Де ви заховали євреїв?» — вимагав відповіді офіцер. Коррі почервоніла, але це було непомітно через високу температуру. Вона подивилася офіцеру прямо в обличчя, роздумуючи про те, що християнам не мож-

на обманювати. Але який у неї був вибір? Якби вона сказала правду, вони б убили усіх. Тому Коррі відповіла: «Євреї? Тут немає євреїв!» Офіцер вдарив її по обличчю. «Де євреї?!» Цього разу жінка нічого не відповіла. «Ну, добре, тоді скажи, де потаємна кімната», — запитував він і щоразу бив її. Невдовзі вона відчула смак крові у роті, відчула, як кров тече по щоці, але й далі нічого не відповідала... Потім у кімнату для допитів запросили Бетті — сестру Коррі. Її допитували у такий же спосіб. І водночас солдати обшукували будинок, розбиваючи все, що можна було розбити, кидаючи на підлогу речі, трошачи серванти і ламаючи двері. Але вони так і не знайшли того, що шукали, настільки ретельно була захована потаємна кімната.

«Все, досить», — сказав на решті головний офіцер, — відведіть їх у поліцейську дільницю і приставте охорону до дому. Якщо тут хтось переховується, вони помруть з голоду».

Всі члени сім'ї Бумів сиділи на підлозі у камері поліцейсь-

нення Коррі та Бетсі дізналися про це не скоро.

Невдовзі сім'ю розділили. Коррі і Бетсі спочатку були разом у камері. Але потім хвору Коррі відвезли в лікарню, а після повернення посадили в одиночну камеру. Вона не знала, що сталося з іншими членами її сім'ї, та невдовзі у бляшанці з печивом отримала записку: «Всі наручні годинники, залишені в серванті, у безпеці».

Перед слуханням справи Коррі мав допитати інший гестапівський офіцер. Після ледве пережитого першого допиту, вона боялася гіршого, тому щиро благала Господа: «Ісусе, Тебе також допитували. Будь ласка, підкажи мені, що робити!»

«Міс тен Бум, я б дійсно хотів вам допомогти, але ви мусите все розповісти мені», — почав говорити з нею офіцер, надаючи своєму голосу довірливого тону. Коррі, як і інших членів підпілля навчили, як невимуснено і зацікавлено відповідати на запитання, але не видавати ніякої інформації. Коррі була



*Концентраційний табір Равенсбрюк*

кої дільниці. О дев'ятій батько зазвичай закликав усіх до сімейної молитви. У них не було Біблії, тому він процитував напам'ять Псалом 118: «Ти — покров мій і щит мій; на слово Твоє надіюся... Підтримай мене, і я спасусь!» Через десять днів батько помер у лікарні, але через своє ув'яз-

вдячна Богові за те, що на багато запитань вона справді не знала відповіді і їй не довелося обманювати.

Мало-помалу офіцер зрозумів, що розмова не дає жодних результатів, тому вирішив змінити тему розмови: «А тепер розкажіть про іншу вашу діяльність». — «Іншу діяль-

ність? О, так, я займаюся в дівочому клубі і працюю з розумово відсталими людьми». Це теж було не те, що він хотів почути, але ентузіазм Коррі, з яким вона говорила, застав його зненацька. Певний час він здивовано слухав, а потім сказав: «Насправді ж, це лише марна трата часу!» — «Ні-ні! — заперечила Коррі, — Бог любить кожного, навіть хворих і божевільних...»

Згодом Коррі повністю поділилася з офіцером Доброю Новиною, і він став настільки прихильним до неї, наскільки міг бути таким у цій ситуації. В душі він ненавидів свою роботу і уважно слухав, коли вона говорила йому про молитву прощення. Також він влаштував для Коррі та Бетсі зустріч з їх сім'єю. Але, на жаль, він не мав повноважень, щоб звільнити їх.

Наступні чотири місяці Коррі провела в самотності у тій же тюремній камері, за винятком тих випадків, коли її виводили звідти для допитів. І хоча вирок так і не було оголошено, Коррі і Бетсі через десять місяців тюремного ув'язнення відіслали в концентраційний табір у Равенсбрюк. Там їм доводилося годинами стояти на холоді, поки рахували тридцять п'ять тисяч жінок-ув'язнених, а потім ще й перераховували, якщо їх кількість не співпадала. Важка праця і нелюдські умови виснажували жінок. Згодом Бетсі потрапила в лікарняний ізолятор. Живою звідти вона вже не вийшла. Але саме віра допомагала багатьом жінкам виживати.

Через три дні після смерті сестри під час ранкової переклички Коррі викликали зі строю і наказали з'явитися в адміністрацію. Жінка обімліла. Може, підійшла черга її страти. Вона подумки звернулася до Бога і благала у Нього підтримки й допомоги у цей нелегкий час.

В адміністрації табору Коррі подали картку, на якій понімецьки було написано:

«Звільнена!» Їй повернули цивільний одяг і вручили квиток у Голландію. Звичайно, вона одразу ж поїхала. Згодом Коррі дізналася, що була звільнена в результаті канцелярської помилки. А через тиждень після її звільнення з Равенсбрюка всіх жінок її віку стратили.

Після закінчення війни свій час Коррі витрачала на місіонерські поїздки, під час яких втішала християн, свідчила про своє життя, закликала простити і прийняти Господнє прощення. Поїхати для служіння в Німеччину — було найважчим кроком. Але вона відчувала, що має бути скрізь, куди посилає її Бог, хоча й не знала, яке випробування її чекає там...

Це сталося в Мюнхені через два роки після війни. Після одного зі служінь місіонерка помітила, що до неї пробирається чоловік, який видався їй дуже знайомим. Придивившись пильніше, вона упізнала в ньому табірний охоронця. Ось як сама Коррі описує почуття, котрі сповнили її в ту мить: «Я бачила, як він пробирається до мене через натовп. Це був один з охоронців, один з найжорстокіших охоронців. Він подав мені руку і сказав:

— Чудова промова, фрейлін! Як приємно дізнатися, що, як ви говорите, всі наші гріхи лежать на дні морському!

А я, що так переконливо говорила про всепрощення, щось шукала у сумочці замість того, щоб подати йому руку у відповідь! Він, звичайно, не пам'ятав мене, але я згадала його, і шкіряного батога, який звисав з його пояса.

— Я став християнином, — продовжував він. — Я знаю, що Бог простив мені всю мою жорстокість, яку я чинив у Равенсбрюці, але я хотів би почути це із ваших уст. Чи простите ви мені? — Знову простягнута рука...

А я стояла — та, чий гріх були прощені, — і не могла простити. Хіба може одне прохан-

ня цього колишнього нациста стерти повільну мученицьку смерть моїх близьких? Але я знала, що повинна простити. І не тільки тому, що такою була заповідь Господа.

Я стояла, не рухаючись. Холодом було сповнене моє серце. Та я знала, що прощення — це не емоції, це акт волі, а воля повинна діяти незалежно від температури серця. «Господи, поможи!» — волила я подумки. Механічно, як дерев'яну, я вклала свою руку в руку, простягнуту мені. І коли зробила це, сталося неможливе. По моїй спині, потім вниз по руці і, нарешті, через наші поєднані руки пробіг струмінь тепла. Здавалося, що цілюче тепло наповнило все моє тіло. Із очей потекли сльози... Бог дав надприродну силу пробачити, скинути важкий тягар пам'яті і непростення.

Після закінчення війни я жила в Голландії, в домі для жертв нацизму. Я бачила, що ті, хто був спроможний простити колишнім ворогам, змогли повернутися в зовнішній світ і знову будувати своє життя, незважаючи на фізичні рани. Ті ж, хто леліав свою злобу, залишалися інвалідами. Ось так це було: і просто, і складно...»

*Підготувала  
Ольга Мічевська*



*Музей Коррі тен Бум*

# ПРОТИПРОДНІЙ ВЧИННОК

Я ніколи не забуду своїх перших відвідин Аушвіца, німецького концентраційного табору в Польщі. Ніхто з нашої групи не міг говорити. Більшість жінок були близькі до того, щоб знепритомніти.

В Аушвіці звели величезні скляні пам'ятники, де були складені гори дитячого взуття, людського волосся і окулярів, які залишилися від тисяч загиблих людей. Стіни обвішані великими чорно-білими фотографіями часів Другої світової війни, котрі підтверджували ті звірства, що відбувалися у таборі: печі, душогубки і масові поховання.

Ми обійшли житлові приміщення, де ув'язнені спали на дерев'яних багатоярусних ліжках. Коли тут жили люди, ці незручні спальні бараки кишіли вошами, блохами та іншими паразитами. Замість туалету ув'язненим ставили відро. Хоча у Польщі температура повітря взимку падає нижче нуля, у приміщеннях не було опалювальної системи. Не дивно, що так мало людей вижило там.

Та є інша нищівна в'язниця, така ж жахлива, як концентраційні табори — тюрма гіркоти. Чарльз Свіндол точно описав, що відбувається, коли ми потрапляємо туди: «Гіркота просочується у підвал нашого життя, як викиди зі зламанної стічної труби. Різноманітний непотріб починає спливати на поверхні цих брудних вод: упередженість і підозріливість, ненависть та жорстокість,

цинізм та грубі слова. Немає мук, подібних внутрішнім мукам гіркоти, яка супроводжує дух непростення. Вона не приймає заспокоєння, не приймає зцілення, вона відмовляється забути. Немає в'язниці більш погубельної, ніж гіркота, яка не дозволяє битві скінчитися».

Ми розуміємо, що гіркота — зло, але вона тримає нас у полоні. І єдиним виходом з цієї в'язниці є прощення.

Але як простити Яні, яка так сильно образила мене? Як Мішель може простити сестрам в церкві, які її обмовляли? Як Сенді простити своїй подрузі по кімнаті, котра «відбила» у неї хлопця. Як Сарі простити своїм друзям, які не прийшли на допомогу тоді, коли були так потрібні? А Джулі? Як може жінка простити чоловікові, який розглядає порнографічні картинки?

Прощення для християнина — це не питання вибору. Ісус звелів прощати; і показав нам приклад прощення. Непрощення не тільки ранить нашого Спасителя, воно знищує нас.

Непростення дозволяє паростку гіркоти пустити коріння в нашому серці. А кожна згадка про гіркоту у Новому Заповіті має лише один грецький корінь «різати, колоти». І якщо я не прощу Яні, своєму чоловікові, дітям, співробітникам чи друзям, то стану жертвою сильних душевних мук. Гіркота, розростаючись, у буквальному сенсі з'їсть мене заживо. Я сама обгороджу себе стіною концентраційного табору.

Письменник Філіп Янсі назвав прощення «проти природним вчинком». І, як не дивно, він правий. Прощати нам не властиво, однак прощення — це не почуття, а незриме рішення серця.

Часто луна конфлікту звучить в наших серцях тижнями, місяцями а то й роками. Але історія про Клару Бартон, засновницю американського Червоного хреста, допомогла мені зрозуміти, як потрібно прощати. Одного разу Кларі нагадали, що кілька років тому з нею несправедливо обійшлися. Вона відреагувала так, наче чує

про це вперше. «Хіба ти не пам'ятаєш?» — запитала її подруга. — «Ні, я лише добре пам'ятаю, що забула про це!» Вона свідомо прагнула прощати вчинки інших людей, навіть тоді, коли про них знову нагадують. Відповівши: «Я добре пам'ятаю, що забула про це», Клара Бартон сказала: «Я пам'ятаю, що вирішила прощати, і будь-що намагаюся дотриматися цього рішення».

Лінда Діллоу



## ЗВІЛЬНЕННЯ

Я колишній військовий, служив у Прибалтиці, під час розпаду СРСР переїхав в Західну Україну. Але життя складалося не так, як би хотілося. Сім'я розпалася, я залишив службу і повернувся на батьківщину ні з чим. За характером я люблю домашній затишок. Я не можу довго жити без сім'ї, тому все для мене занурилося у темряву. Я влаштувався на роботу, хотів створити нову сім'ю, бо колишня дружина вже вийшла заміж за іншого. Мені не хотілося знову обпектися, хотілося бути достеменно впевненим у своєму виборі. Я робив неодноразові спроби налагодити стосунки з жінками, але нічого не виходило. Став думати, що його взагалі немає — сімейного щастя. Немає вірності, надійності, любові. Почав потрохи випивати через цю невлаштованість. І так сталося, що саме тоді я познайомився з однією незвичайною жінкою.

Вона була родовою чародійкою. Вчилася не за книгами, знання передала їй бабця. Коли я вперше потрапив у її квартиру, то був вражений гнітючою

атмосферою довкола і різними сатанинськими знаками, розвішеними на стінах. Вони несли темряву і ненависть. Коли я запитав її, навіщо їй це треба, та відповіла, щоб я не вникав у ці речі, що це її справа. Це були не просто амулети чи атрибути. Ця жінка мала реальну силу. Навіть якщо хтось на неї дивився косо, то з цією людиною могло статися нещастя. Наприклад, падала і ламала ногу. Я спочатку не зовсім розумів, з ким зв'язався, але коли побачив все це, хотів піти від неї, та було пізно. Вона мені сказала, що я приготований долею саме для неї. Тому я або буду з нею, або ж загину. Я розумів, що точно загину, якщо залишусь з цією жінкою, але не знав, як залишити її. Якось неймовірна сила вабила до неї. За порадою знайомих я звернувся за допомогою до так званої білої відьми, щоб вона звільнила мене від відьми чорної. Коли прийшов до неї, то побачив біля квартири велику чергу людей, які потрапили в ситуацію, подібну до моєї. Я нічого не розповідав, розповідала вона. Вона сказала, що я влип конкретно, і порадила, щоб з миром спробував піти від неї, а вона мене поступово відговорить.

Я вже тоді зрозумів, що ця жінка робить проти мене якісь свої чародійські ритуали. Просив її щоб вона відпустила мене, але вона не погоджувалася. Я ж був запальним і одного разу

при з'ясуванні стосунків не стримався і вдарив її. В ту ж мить я побачив обличчя не жінки-красуні, а диявола, спотворене неймовірною злобою. Вона проричала, що тепер я покійник. І я знав, що її погрози не порожні. Наступного ранку в мене буквально звідусюди потекла кров. А мені дуже хотілося жити. Що ж робити?

Я ж ніколи не здавався і на цей раз вирішив боротися, але не знав, як, тому знову побіг до «білої» відьми, не розуміючи, що це все та ж сама сила. Вона говорила, що знімає з мене порчу, наслану тою жінкою, і посилає на неї. На певний час мені ставало легше, але потім знову починалися жахи. Я не міг спати ночами, спав тільки з увімкненим світлом. Довкола себе буквально відчував чийось сторонню присутність, чув різні звуки. У мене рухалися меблі, стукали двері, по даху хтось ходив, стукався і шкрябав у вікна та двері. Я жив у постійному страху — страху смерті. Бабка мені сказала, що мені пороблено стільки всього, що я можу загинути в будь-який момент: і від випадкової смерті, і від ножа у спину, і від хвороби, і в автомобільній аварії. Уявляєте, як мені було страшно. Так тривало два місяці. Я звернувся до лікарів, щоб ті хоча б зробили аналізи і дізналися, від чого я можу вмерти. Але лікарі нічого не виявили. Це підтвердило мої побоюван-

ня: навіть лікарі, не можуть мені допомогти. Потім і та бабка сказала, що не може допомогти мені. Вона порадила звернутися до ще однієї бабки, сильнішої від неї, у Запоріжжі. Тоді я зрозумів, що ніщо не врятує мене, мені доведеться померти...

І тоді я згадав про одну дівчину, яку в нас на заводі називали баптисткою. Згадав, як вона просто давала мені відповіді на різні духовні питання щодо Біблії. Я тоді не захотів її слухати, мотивуючи тим, що ще не нагулявся. А тепер почав шукати можливості зустрітися з нею. Хапався за будь-яку нагоду, аби врятуватися від смерті, що явно переслідувала мене на кожному кроці. Наше місто велике і ймовірність зустрічі з нею була мізерною, але зустрів її буквально наступного дня після того, як згадав про неї. Знаю, що це Боже провидіння! Я все розповів їй, а вона просто порадила, щоб я прийшов до них у церкву — і брати за мене помоляться. Я тоді не зрозумів її і дорікнув, що, можливо, вже завтра помру, а їм би лише людину в секту затагнути. І пішов ні з чим. Я думав, що вона мені порадить виконати якийсь ритуал, якусь містичну дію, нечисть залишить мене, а я далі буду жити для свого задоволення розпутним життям. Але Бог не чинить так, як ми цього хочемо. Він хотів поставити крапку у моєму гріховному житті.

Мені ставало все гірше. Не бачачи іншого виходу, я знову почав шукати ту дівчину. Уже знав її прізвище і район проживання у місті. Ходив із дому в дім і читав прізвища на табличках будинків. І уявляєте: знайшов її! Тоді до мене вийшли її бабуся і сестри, які були віруючими християнками. Я знову розповів їм про свою проблему. Бабуся утішила мене і сказала, що Ісус Христос обов'язково допоможе. Вона запропонува-

ла мені прийти на вечірнє богослужіння в церкву, але того дня ворог мене не пустив.

Може, дехто вважає, що йому дуже просто прийти в церкву зі своєї волі, але це дуже важко зробити, якщо твоя воля пов'язана з дияволом. Та все ж я зміг прийти в церкву на наступнє богослужіння. Саме тоді було свято Трійці. Я зауважив, що коли тільки переступив поріг дому молитви, то наче увійшов у бункер, всі страхи залишилися за порогом. Для мене це відчуття було дивним. Хоча все довкола мене дратувало (віруючі, їх пісні, молитви), але відчуття безпеки було явно відчутним. Одна частина мене поривалася піти, інша ж хотіла залишитися. На початку служіння на запитання одного молодого служителя церкви я відповів досить грубо. Але після служіння він знову підійшов до мене так, наче нічого не сталося. Коли я розповів, що звертався до бабки, щоб вона допомогла мені зняти порчу жінки-чародійки, мені пояснили, що перед Богом і білі, і чорні маги — такі ж служителі диявола.

Брати порадили мені відректися від усіх тих чародійських обрядів, які звершали наді мною ті жінки. Тоді вони помолілися за мене. Я просто схилився на коліна і нічого толком не розумів, що відбувається. Вже був пізній вечір, і я сказав

братам, що мені терміново потрібно додому, тому що коли сходить місяць, я не можу бути на вулиці, мені треба бути вдома з увімкненим світлом. Брати посміхнулися і запевнили, щоб я не хвилювався, тому що вони молилися, щоб всі мої страхи залишили мене. Ісус мене збереже.

Ми ще довго розмовляли. Коли я прийшов додому, то почав молилися, як навчили мене у церкві. Я попросив Господа захистити мене, потім ліг спати і вперше за два місяці спокійно спав аж до ранку. Вранці я отримав ще одне підтвердження Божої допомоги. Увесь цей час щоранку в моїй раковині був чорний павук. У мене з дитинства до цих тварин була якась відраза. І ця відьма знала про це і посилала мені ту нечисть, щоб підсилити страх смерті. Але того ранку павука не було! І кров у мене з рота не пішла! Я зрозумів, що з тими людьми дійсно перебуває сила Божя! Я знову пішов у ту церкву. Не скажу, що було дуже легко отримати звільнення з сатанинських вуз, в які я заплутався, але тепер я повністю вільний. І ось уже більше 15 років служу істинному Богу Ісусу Христу.

*Олександр ГОНЧАРЕНКО,  
м. Маріуполь*

**С**ергій метався по кімнаті, мов зранений звір у клітці; зазірав до кожної шухляди, в кожен закуток, аби нічого не забути в цьому остогидлому, хоч і затишному домі. Скидав до купи свої сорочки, краватки, светри, шкарпетки і навіть носовички — все, до останньої дрібнички, забере з собою.

— Оце так нажився! — мов з лука, цілив словами в бік дружини Оленки, яка, стоячи біля дверей, мовчки спостерігала за чоловіковою метушнею. — Увесь світ мені зав'язала! Життя перевернула!.. І чого, чого тобі тільки бракувало? Посадив, мов принцесу, вдома: рости доньку, доглядай чоловіка... Себе не шкодував, працював до знемоги, щоб вдосталь усього мати, щоб все не згірше, як у людей. А ти?.. Віддячила!.. «Бога прийняла в своє серце», — передражнив дружину, ще більше закипаючи з люті. — Який Бог?! Я для тебе мав би бути богом, бо ж за моєю спиною жила-розкошувала...

Оленка пополотніла.

— Сергійку, — промовила стиха, — не гріши словами, помовч краще...

— Це тобі не можна грішити, — огризнувся, — ти ж у нас свята, а я ще наполовину грішний, мені можна.

Ноги чоловіка заплуталися в манатті, скиданому ним до купи просто на підлозі. Спересердя почав піднімати сорочки і безладно засовувати їх у валізи. Восьмирічна донечка Софійка, причаївшись у куточку, злякано переводила погляд з мами на тата і тихенько схлипувала. Те дитяче хлипання не збудило жалю в татовому серці — навпаки, стало іскрою для нового спалаху гніву.

— Не реви! — наказав суворо (хай таким запам'ятає батька!) — Плакати ви всі тут майст-

рині. Може, скажеш, шкода татка? А не шкода було тоді, коли з мамою щонеділі до церкви бігала, коли замість естрадних пісень псалми виспівувала, а замість «Казки про Колобка» читала про Дитятко в яслах? Мені зі знайомими соромно зустрівся, все підсміюються: мовляв, ще не зробили й тебе святим твої домашні?.. Ні, з мене — досить! Ситий — по саме нікуди! Моліться до свого Бога, а я жити хочу по-людськи.

Сорочки, як не старався Сергій, висовувалися з валіз — начебто не хотіли ніяк залишати домівку і господиню, яка так дбайливо їх прала та прасувала. Оленка підійшла до чоловіка.

— Давай, допоможу, — промовила стримано, хоч голос (так, принаймні, здалося Сергієві) звучав, мов натягнута тятива: ось-ось лопне — і тоді жінка зайдеться голосними риданнями. Йому навіть хотілося, щоб вона плакала, щоб благала залишитися, щоб обіцяла, що заради нього, заради збереження родини ладна на все — навіть стосунки з Богом розірвати... Але Оленка мовчала, і це мовчання каменем тиснуло на його серце.

— Що ж, склади хоч речі на прощання, — мовив глумливо, — як-не-як, і досі законна...

...Коли за Сергієм зачинилися двері, в кімнаті настала німотна тиша, навіть Софійка перестала плакати: пригорнулася до матері і допитливо дивилася їй в очі, наче хотіла там прочитати, що ж насправді сталося щойно в їхній родині. Оленка мовчки пестила пшеничне волосся доньки, стараючись нічим не виявити свого болю. Ненароком зиркнула у вікно — там білопінним цвітом кипіла весна; жвавим щебетом про щось перемовлялося птаство; галасувала дівтора, бавлячись у піжмурки... Все — як завжди, от тільки

# Несподіване щастя

Оповідання



немає більше в її житті Сергія... Якими ж то шляхами ходитиме він тепер? Як вестиметься йому в цьому розбурханому світі?.. «Поживемо-побачимо», — сама собі сказала подумки, а вголос озвалася до доньки:

— Подивися, як сонячно надворі. Може, прогуляємо трохи?

— І морозива купимо, мамусю?

— Можна й морозива...

Взяла до рук скарбничку, в якій, зазвичай, зберігалися гроші — і мало не скрикнула: в ній було порожньо, тільки якийсь невеличкий папірець нахабно просився до рук. Розгорнула його і прочитала: «Мені жити треба, а вам хай ваш Бог допоможе»...

Записка впала на підлогу, і Оленка зайшла плачем. «Чому він з нами так? — сама себе запитувала. — Ми ж не вчинили йому ніякого зла. Чому?»

Софійка стояла поруч і з жалем дивилася на матір: чим же її втішити, чим?..

— Не плач, мамусю, — сказала те єдине, що спало враз на думку. — Знаєш, я передумала, мені навіть не хочеться того морозива.

— Сонечко любе моє, — пригорнула мати доньку, — як же ми жити далі будемо? Нічого нема — ані копійки за душею.

— То давай помолимося, — защебетала Софійка. — Господь допоможе, нам в недільній школі казали, що Він допомагає всім, кому важко і хто звертається до Нього.

Донька торкнулася маминої руки — і раптом з її вуст злетіли слова, від яких сльози вмить висохли на Оленчиному лиці — мов і не було.

— Дорогий Ісусе, — молилася дівчинка, — благослови нашого татка. Зроби так, щоб він полюбив Тебе, як любимо ми з мамою, щоб повернувся додому і щоб ми знову стали щасливими... А ще подбай, аби ми не були голодними навіть тоді, коли в нас зовсім немає грошей...

Проста дитяча молитва збідьорила обох — і за кілька хвилин на плиті вже закипав чайник, а на столі з'явилося печиво, масло, варення. Життя навіть без Сергія поверталось в звичне русло...

Раптом у дверях заспівав свою веселеньку мелодію дзвінок — хто б це? Нікого ж не чекали. «Невже Сергій?» — майнуло в голові Оленки. «Може, татко повернувся?» — схоже подумала й Софійка. Але то був не татко — на порозі стояв сусід дядько Іван.

— Оленко, вибач, — звернувся він до сусідки, — я ж уже два місяці ваш з Сергієм боржник. Пам'ятаєш, позичав, коли купував пральну машину. Думав, на кілька днів беру, а нам зарплату затримали; потім так закрутився з роботою, що зовсім забув про борг. Сьогодні ж зненацька — мов окропом хто обдав: згадав! Вибач, що змусив так довго чекати...

— Все гаразд, Іване, — посміхнулась Оленка. — Дякую, що зайшов. Ти нагодився вчасно.

Жінка тримала в руках купюри — і на душі раптом стало так погідно й сонячно, як буває хіба що після теплого травневого дощу. Байду же, що тих грошей вистачить ненадовго і вони не зарадять скруті, яка увійшла в їх оселю. Головне — Господь почув їх молитву! Його поміч сьогодні надійшла вчасно, мов манна небесна — Він допоможе і в завтрашньому дні, бо ніколи не спізнюється, ніколи...

\* \* \*

Сергій з'явився так само несподівано, як і пішов, але через десять літ. Всі оці десять літ ні Олена, ні Софійка і гадки не мали, куди він щез — мов у воду канув. Обидві молилися за нього, проте на зустріч уже й не сподівалися — аж тут раптом переступив таки поріг колись рідної домівки. Стараючись не зустрічатися поглядом з дружиною, яка відкрила йому двері, ніяково, мов чужий, озирався довкола. Дивно, він сподівався застати вбогу оселю, сумну (можливо, вже й посивілу від безвиході) дружину — аж ні, все інакше: нові меблі, нові килимки на підлозі; на столі поруч з букетом розкішних троянд у кришталевій вазі — Біблія в дорогій оправі. А Оленка... Вона зовсім не змінилася за ці десять літ, хіба що стала трохи статечнішою. Все інше — як раніше: ямочки на щоках, які колись так вабили Сергія; дбайливо викладена віночком на голові коса; лагідний і проникливо-довгий (наче в самісіньке серце зазирає) погляд волошкових очей. Сергій почувався перед дружиною, неначе побитий пес: прийшов, бач... Для чого? Ти тут — чужий...

— Добридень, Сергію, — приязно, хоча й дещо стримано, посміхнулась Оленка. — Чого став, мов укопаний? Це ж скільки літ не бачилися? Проходь, влаштувайся зручніше. Зараз чайник швиденько поставлю — я щойно тістечка свіженькі з магазину принесла, наче відчувала, що матиму гостя. Поп'ємо чаю, поговоримо (Ти ж, напевно, для цього прийшов, правда?). А там, дивись, і Софійка додому повернеться — ти її вже й не впізнаєш, зовсім дорослою стала.

Сергієві забракло слів. Такої зустрічі він не сподівався. Чекав докорів, сліз, звинувачень (він всього цього, без сумніву, заслужив), але гостинності... Чому, власне, до нього мають виявляти гостинність? Він же залишив родину напризволяще, забравши все до копійки. Хіба таке прощається?.. Схоже, прощається — он як приязно посміхається його Оленка: ні болю, ні неприязні, ні лукавства не видно в очах.

— Розповідай, Сергію, — Оленка поставила на столі чомусь чотири чашки («Третя, зрозуміло, для Софійки, — здогадався чоловік. — А четверта? Цікаво, для кого четверта? Хто ж іще в них є?»). — Як живеш? Де пропадав усі ці десять літ?

— Та що там розповідати, — махнув рукою Сергій, — Не склалося в мене життя. Може, й справді прогнівив Бога чи просто фортуна від мене

відвернулася — тільки розлетівся мій бізнес десь через півроку, як пішов від вас. Поневірявся по всіх усюдах, мов те перекотиполе. Зійшовся, було, з однією жінкою... Спершу наче подобалася, та вже за кілька місяців почалися щоденні сварки: кому, скажи, потрібен чоловік без статків? Знайшла через якийсь час моя Риточка-Маргариточка іншого, заможнішого, — та й подалася з ним кудись. Я ж перебивався тимчасовими заробітками, поневірявся по найманих кутках. Отак і сьогодні — не живу, а животію...

— Чому ж додому не повертався? — в кутках Оленчиних очей блиснула сльоза.

— Соромно було, Оленко, — важко зітхнув. — Та й з чим повертатися? Що я міг вам дати? Навіть те, що прихопив з собою, коли йшов від вас, сплигло, мов за водою... Я й зараз довго думав: зайти чи ні? Кому я такий потрібен?

— Даремно ти так. Потрібен, передусім, Господу, хоч ніяк не хочеш повірити в це. Та й нам із Софійкою завжди був потрібен. Ми й досі молимося за тебе. А гроші... Хіба в них щастя? Сьогодні їх нема, а завтра, дивись, з'являться. Був час, ти ж знаєш, Сергію, коли й нам з Софійкою було ой як сутужно.

— Це тоді, коли я залишив вас, обібравши, мов липку? Прости, — Сергій, згоряючи від сорому, потупив очі — тільки б не зустрітися поглядом з дружиною. — Важко вам дуже жилося, правда?

— Важко, але я ж завжди казала тобі: Господь ніколи не залишає Своїх дітей у біді.

— І як же вам вдалося подолати скруту?

— Як?.. — машинально перепитала Оленка, зволікаючи час, аби зважити: розповідати про щось чи ні...

Та, пам'ять уже воскресила той вечір, коли її донечка, лаштуючись до сну, мовила:

— Мамо, завтра наш клас іде до лялькового театру, але я не піду, залишуся з тобою.

— Чому? — щиро здивувалася, знаючи, як її дитина любить лялькові вистави.

— Розумієш, — сказала по-дорослому серйозно, — усім дівчатам купили нові святкові сукні, а в нас же грошей нема...

Наче блискавка обпекла Оленчине серце. Швиденько сказала доньці «На добраніч» — і метнулася до шафи, де висіли її сукні. Вона любила і вміла гарно вбратися, вирізнялася поміж подруг вишуканим смаком. До того ж, ще до заміжжя вивчилася на швачку — невже ж не зуміє за ніч справити донечці обнову, перешивши одну зі своїх суконь?..

Вранці, коли Софійка прокинулася, на неї вже чекало святкове вбрання — та таке, що, либонь, ні в кого з дівчат схожого не було. На radoщах дівчинка кружляла по кімнаті, зовсім не помічаючи червоних від безсоння маминих очей. А надвечір до них завітала одна з Софійчиних однокласниць разом зі своєю мамою: дуже вже захотілося мати й собі таку ж сукню... Потім

приходили люди ще і ще — нікому не відмовляла, всіх обшивала.

— Ось так я розпочинала свою справу, — по-сміхнулася Оленка. — Сьогодні вже маю власну майстерню...

Рипнули двері — і до кімнати увійшла Софійка, ведучи за руку якусь дівча з кумедними косичками і великими бантиками-метеликами.

— Татусю, привіт! — Софійка кинулася батькові на шию. — Як добре, що ти прийшов до нас. Ми з мамою так скучили за тобою. Правда, мамусю?

— І я скучила. Привіт! — незнайоме дівча й собі підійшло до Сергія.

«Отже, в Оленки є ще одна донечка, — щось недобре ворухнулося в Сергієвому серці. — От тобі й християнка»... З подивом зиркнув на дружину.

— Познайомся, Сергію, це — Ганнуся. Її батьки, наші сусіди, рік тому загинули в автокатастрофі...

— Зараз вони на небі, — додала малеча, пильно вдивляючись у незнайомого дядька, якого Софійка назвала татком.

— Так, на небі, — Оленка посадила дівчатко собі на коліна. — Ганнусі також дісталось в тій аварії...

Тільки тепер Сергій помітив, що в дівчинки по лікоть відтята ліва ручка. В його серці раптом спалахнули і жалість, і любов до цієї дитини, яка ще мить тому була йому зовсім байдужою.

— Рідні в них не було ніякої, — продовжувала Оленка. — Аби дівчинці не спізнати сирітської долі в притулку, я й вирішила оформити опіку. Адже в Святому Письмі записано: «Хто приймає цю дитину в ім'я Моє, той Мене приймає». До того ж, втрюх нам веселіше. Ганнуся — це моя друга донечка...

— А ти будеш моїм другим татком, правда? — дівчинка спритно перелізла з Оленчиних колін на Сергієві і обхопила його за шию. Сергій і собі обійняв малечу, прихилившись лицем до її голівки, аби ніхто не побачив, як зволожилися його очі. Від болю?.. Чи від щастя?..

*Світлана БЕРЕЗА*



# Своя сім'я, своя церква, своя віра...

Чи багато сорочок продають на базарі? Багато. Якщо якась з них впаде в bagno, чи дуже ми будемо хвилюватися? Напевно, що ні. Але якщо за одну з таких сорочок ми віддали зароблені кровні гроші, а вона раптом впаде в те ж саме болото, ми, напевно, дуже засмутимося. Чому? Тому що за неї заплатили ціну. Вона стала нашою...

Є притча про зароблений карбованець. Один батько послав сина заробити першого карбованця. Мати пошкодувала синопця і дала йому гроші, щоб не мучився в праці. Батько взяв того карбованця і кинув в огонь на очах сина. Хлопець навіть не здригнувся. Так само було і вдруге. Коли ж втретє мати не дала синові грошей, то він мусив заробити їх своїми руками й нелегкою працею. Батько взяв того карбованця і так само кинув у вогонь, та син одразу ж став розгрібати багаття, аби врятувати зароблені гроші. Ті гроші стали його власністю, за них була заплачена ціна: час, тяжка праця, піт, мозолі... Той карбованець став дорогоцінністю для юнака.

Кожен з нас пам'ятає притчу про доброго самарянина (див. Лк.10:33). Хто став ближнім доброму самарянині? Зранений подорожній. Чому? Тому що за нього він заплатив — віддав свій час, свого осла, своє добро і кошти... Ісус Христос за нас заплатив високу ціну. Незрівнянну ні з чим у цьому світі — ціну крові. «І знайте, що не тлінним сріблом або золотом відкуплені ви були від марного вашого життя, що передане вам від батьків, але дорогоцінною кров'ю Христа, як непорочного й чистого Ягняти» (1 Петр.1:18-19). Ми стали дорогоцінністю в Божих очах. Христос дорожить нами. Тому що за тебе і мене заплачена надзвичайно висока ціна. А ми? «Хіба ви не знаєте, що ваше тіло то храм Духа Свято-

го, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені ви. Отож, прославляйте Бога в тілі своєму та в душі своєму, що Божі вони!» (1 Кор. 6:19-20).

Так само апостол Павло закликає дорожити зібранням: «Не кидаймо збору свого, як то звичай у деяких...» (Євр.10:25). Зауважте на припис — свого зібрання. Простий прихожанин, який інколи приходить до церкви, можливо, буде називати це зібрання своєю церквою. Але чи буде так насправді? Навряд, бо він не вклав туди нічого, не заплатив жодної ціни: своїх молитов, свого часу, хвилювань, зусиль, праці, коштів.

Зібрання стане нашим, коли кожен з нас буде не просто стороннім спостерігачем, який тільки те й робить, що критикує, а буде постійно благословляти і молитися за пастора, за проповідників, за євангелістів, за хор... Буде брати участь у праці і житті церкви. Зауважте, апостол Павло написав, що залишати своє зібрання у декотрих стало звичаєм!

Ознака останнього часу, яка виявляється практично в усіх сферах життя: як в сім'ях, так і церквах. Мало хто хоче платити ціну! Віддавати свій час, працю, поступитися своїми ам-

біціями, навчитися жертвувати, вкладати, а не брати. Більше хочеться лише брати, тому й не цінують. Тому й залишають...

Так само нехай для нас стане ближнім наш брат, сусід, за якого ми молимося, за якого платимо ціну, як добрий самарянин. Тоді ми не будемо байдужими спостерігачами. Не будемо критикувати чи осуджувати. А будемо переживати разом зі своїм ближнім, і будемо радіти з ним його успіхам, бо він став «нашим», бо ми його несли на руках молитви.

Брати та сестри, у кожного з нас повинна бути своя сім'я, своя церква, і навіть своя віра, яку ми можемо надбати лише в особистих стосунках з Господом. Це не приходить в одну мить, для цього треба пролити не одну сльозу, не одну годину простояти в молитві, можливо, у важкій боротьбі й ревних пошуках відповіді від Бога... Нехай у цьому кожному з нас допоможе люблячий Господь Ісус Христос. Не чийсь. А мій. Мій Христос! Який для мене став дорогоцінністю...

*Геннадій АНДРОСОВ,  
фото автора*



# 40 років на пастирському служінні



Долі людській

Іван Іванович ФЕДОРОВ досяг уже поважного 75-річного віку, та попри все ось уже 40 років виконує служіння пастора в церкві ХВС селища Павлиш, що на Кіровоградщині. Якби мене попросили одним реченням охарактеризувати брата Івана, то я сказав би, що це людина, з якою приємно бути поряд, від якої віє спокоєм і миром, врівноваженістю та поміркованістю. Після спілкування з ним і ти проймаєшся тим самим.

Після нашої зустрічі брат проводжав мене на автостанцію. Я казав, що, можливо, сам побіжу, щоб встигнути на останній автобус, але брат наполягав, що буде зі мною, доки не посадить в автобус. Автобус показав нам «хвіст». Але Іван Іванович спокійно сказав, що Бог все влаштує. І справді: через десять хвилин біля мене зупинився автофургон, який прямував не до Кременчука (куди я мав намір добратися автобусом, щоб потім пересісти на інший транспорт, котрий довів би мене додому), а прямо до Миргорода, де я проживаю. І, більше того, водій не захотів з мене брати кошти за проїзд.

Та почнімо спочатку. Виходячи з автобуса на місцевій автостанції села Павлиш, я по-

мітив самотню постать чоловіка з велосипедом. То брат Іван зустрічав мене. Тому перше моє запитання, звичайно, було таке:

— Ви в такому поважному віці ще їздите велосипедом?

— Так, це мій бойовий кінь. Раніше брати-євангелісти завіси велосипедами їздили. Пам'ятаю, як потягом з Кіровограду до нас приїжджав старший пресвітер Микола Васильович Кузьменко, то він витягав з вагону велосипеда і далі у церкви району їздив ним.

Потім у нас зав'язалася щира розмова. Брат Іван згадував своє дитинство, війну, повоєнні роки і всі ті лихоліття, які довелося пережити.

— Я народився 21 лютого 1935 року в Керчі. В сім'ї був наймолодший, дев'ятий. Батьки, корінні жителі с. Павлиш, у 1928 році увірвали в Ісуса Христа. Вони переживали сильне гоніння. Начальник станції, де працював тато, хоч був невірний, дав батькам добру пораду — їхати до Криму, щоб не померти з голоду і уникнути ув'язнення за віру в Бога. Він навіть допоміг з переїздом. Але в'язниці батькові не вдалося уникнути. Через два місяці після мого народження його забрали. Вночі прийшли з

обшуком, знайшли Євангелію, пісенники. Татові дали п'ять років. Вже під кінець терміну ув'язнення один чоловік в тюрмі подарував йому Євангелію. Тато так зрадив Слово Божому, що не подумав, що той чоловік міг бути підставним. Кадебісти спеціально підіслали його, щоб татові продовжити термін ув'язнення. І от однієї ночі наглядачі «випадково» знайшли у нього під подушкою ту книгу, яку він таємно читав. Йому дали новий термін і відправили аж у Барнаул. Спочатку від нього приходили листи, а потім не стало жодної звістки. Після війни мама робила запит, і нам дали відповідь, що він пропав безвісти. Він писав мамі: «Дуню, не зобижай дітей, бережи їх, вони тобі стануть у пригоді!» Ці слова закарбувалися в мої дитячій пам'яті. Бувало: зроблю якусь шкоду, мама візьме лозинку, а я в куточок заб'юся та й кажу: «Дуню, не зобижай дітей, вони тобі стануть у пригоді». Вона одразу ж починала плакати й відкладала лозину.

Моя мама була стійкою у вірі й ревною в молитві. Бог дав їй добру роботу на хлібозаводі. Але одного разу директор поставив її перед вибором: або віра, або робота. Вона сказала, що

Бог її не залишить і її звільни-ли. Тяжко нам було. Дякувати Богу, віруючі допомагали нам. Навіть був такий випадок, що невіруючий сусід, який часто з насмішкою казав: «Де ж твій Бог, що ти так страждаєш?» — одного разу, коли нам було особливо тяжко, постукав у двері, мовчки поставив перед нами велику торбу з продуктами і пішов. Отак робить Господь!

Під час війни було дуже тяжко. Німці трічі займали Керч. Пам'ятаю, як осколки від бомб летіли в наш город. А в 1943 році німці, які на той час окупували Крим, всіх приїжджих товарними вагонами відправляли на попередні місця проживання. Так ми знову повернулися в Павлиш.

На жаль, у нашій хаті вже поселився квартирант, але нас прийняв один віруючий. Чотири роки ми жили в нього. У нього була своя сім'я, але ми жили дружно. Бог особливо благословив мене через сім'ю цього брата. Минули роки, і він став моїм тестем — я одружився з його старшою донькою.

Потім сталося так, що в хаті брата оселилися німці, і ми всі змушені були жити в землянці. Уявіть собі, як великою сім'єю можна було жити, фактично, в норі, виритій у землі! Але якось жили і не нарікали на долю. Тоді було важко всім, зокрема, й віруючим. Але, незважаючи на скруту, нестатки, бідність, допомагали один одному, хто чим міг. Тоді віруючі були дуже жертвеними.

Все моє дитинство пройшло в голоді, холоді і війні. У 15 років я пішов працювати чорноробом. Тоді навіть не думав, що колись настане час, коли зможу вдосталь наїстися хліба.

— Як ви прийшли до Господа?

— Я ніколи не був невіруючим. З дитинства вірив в Бога і чекав моменту, коли зможу стати членом церкви. Коли мені було 18 років, я відчув, що настав час прийняти водне хрещення і служити Господу. Хре-

щення я приймав таємно на одному з озер, у плавнях. І хрестив мене той самий чоловік, котрий прийняв нас до себе в дім, на той час пастор церкви Федір Федорович Таран.

— Ви прийняли водне хрещення до служби в армії?

— Так. Вважав, що це для мене важливо. І Бог так влаштував, що я зміг спокійно відслужити, якихось особливих гонінь за віру не було, хоч я не мовчав, а при нагоді говорив про Бога. Я мав змогу навіть відвідувати зібрання віруючих, що жили біля військової частини. Одного разу потрапив на гауптвахту на 10 діб за те, що зустрів Різдво з місцевою церквою, а не був у частині. Але сестри передавали мені стільки їжі, що я всіх солдатів годував. Коли командир довідався про це, то сказав, що мене можна судити тільки за те, що я отримував їжу, будучи на гауптвахті. Але його настільки вразило те, що віруючі так допомагають один одному, що він пробачив мені.

Пам'ятаю: одного разу, мене викликали кадебісти і сказали, що не чіпатимуть, якщо я нікому не говоритиму про Бога. На це я відповідав: «Я сам не починаю першим говорити. Ви зберіть увесь полк і накажіть, щоб у мене ніхто нічого про Бога не запитував. Тоді я не буду говорити...»

Швидко минає час у відвертій бесіді, в котру вплітаються спогади про минуле і розповіді про сьогоднішнє...

— Маємо шестеро дітей, десятеро онуків, шестеро правнуків. — каже брат Іван. — Валентина, моя старша дочка, виконує відповідальне служіння в Церкві в усьому пострадянському просторі. Зараз вона проживає в Росії. Колись під час одного випробування Валя була дуже розчарована й засмучена, але їй Бог сказав через пророка, щоб не сумувала, бо Він для неї приготував велику працю: «Ти ніколи не будеш

одиначкою, у тебе будуть діти по всьому Радянському Союзу». Для нас тоді ці слова були незрозумілими. А тепер вони здійснилися. Валентина тепер відповідальна за роботу недільних шкіл у Росії.

Друга донька Надя теж має свідчення Божої слави. Вона була дуже хвора, лікарі розвели руками і сказали, що безсилі. Бог через одного сліпого брата сказав мені: «Так говорить Господь: «Я завдав їй рану, і Я її зцілю, Моєї слави не дам нікому!» Коли Надю виписали додому помирати, вона стала почуватися краще і зрештою була повністю uzдоровлена. Потім вона ще й доньку народила, коли їй було 42 роки. Це справді чудо Боже!

Мій третій син Сашко зараз служить пастором в Онуфріївці. Інші троє дітей — від другої дружини Галини Степанівни. Моя перша дружина померла від раку крові, коли їй було 37 років. Синові тоді було два роки. Її не стало буквально за чотири місяці. Я дуже сумував. Звичайно, постало питання: дітям потрібна мати, мені дружина-помічниця. Я був дуже задіяний в служінні, яке не думав залишати. Тому почав молитися до Бога, і Бог мені вказав на Галю. Ми разом прожили вже 37 років. Я жодного докору від неї не чув. Вона завжди лише благословляла мене в дорогу, на служіння.

З 1970 року, і поки що дотепер, я пастор церкви у селі Павлиш. Коли у 1970-ому році були вибори пастора, то мене навіть і не подавали кандидатурою. Приїхав старший брат з області, запропонували двох братів, але за них ніхто не проголосував. Згодом церква запропонувала мене, і мене обрали, хоч я й не чекав цього. Мені тоді було 35 років. Але я згадав пророцтво, що мені було в армії через старшу сестру. Я плакав і дуже молився, розуміючи відповідальність служіння. Тим більше, що тоді в церкві були досить складні обставини, було розділення церкви. Бог

мені особисто відкрив, що попереду чекають значні труднощі, але якщо я буду триматися Бога і Божої правди, то Господь мене збереже, через себе проведе, виведе з усіх скорбот і рясно благословить. І Бог дає мені мудрість, Він знову об'єднав нашу церкву, і ми разом славимо Господне ім'я.

**— Чи ви готуєте брата, який би продовжив вашу працю пастора?**

— Мені часто задають це питання. Я дивлюся на це так: щороку я пропоную вибрати іншого, але церква поки що мене не відпускає. Бути пастором — це не іграшка, а відповідальне служіння, на яке ставить Бог. Коли буде необхідність, Бог Сам поставить. Бог Сам обере Собі служителя. Вважаю, що без важливої причини, просто так, переобирати не варто. У нас в церкві три дякони. Дасть Бог, прийде час, і якщо буде така потреба, то заміна є. Цю заміну готує Бог. Згадайте випадок з Давидом. Господь обрав, приготував і, коли прийшов час, поставив.

**— Наскільки я знаю, ваш дім молитви є одним з перших офіційно відкритих.**

— Так. Дім молитви відкритий 25 років тому, у 1985 році. Вісім судів відбулося, аж поки нам не віддали цей дім. Начальство казало, що допоки вони при владі, то нашої ноги не буде в тому домі, але Бог сказав: «Не бійтеся, Я широко відкрию двері цього дому і ніхто не закриє!» І на нападки «советів» ми прямо відповіли, що Бог, Якому ми служимо, сказав, що ми будемо тут. Так і сталося.

До того збиралися в хаті. Але одного разу Бог відкрив, що треба будувати дім молитви. Постало питання, де саме. Один чоловік, який переїхав до нас з Донеччини і приєднався до церкви, запропонував нам під дім молитви частину свого городу.

Ми заклали фундамент. Влада, звичайно, знала, для чого ми будемо цей дім (хоч дім був раніше оформлений на мою

доньку Валю) і не давала дозволу на будівництво. Але ми продовжували будувати. Тоді той чоловік, що дав нам земельну ділянку, запропонував мені оформити дім на нього і запевнив, що тоді все благополучно й без перешкод добудуємо. Я, було, погодився, але коли їхав з ним в райцентр, почув в серці голос Божий, щоб повертатися назад. Коли я сказав про це тому чоловіку, то він дуже розсердився. Згодом я довідався, що той чоловік давно вилучений з церкви, де він раніше жив. Думаю, що він працював на КДБ. Після того, як все з'ясувалося, він одразу кудись виїхав.

У 1985 році ми почали збиратися в новому домі молитви, хоч і неофіційно. Приїхало начальство з Онуфріївки. Голова Абрамович подивився, довго мовчав, а потім сказав: «Ну що, все одно бачу, що ви тут будете молитися, приїжджайте в район оформляти документи». Але обласне начальство заборонило нам оформляти. Відтак понад два роки була тяганина з владою щодо цього дому молитви. Нарешті приїхав представник ЦК з Москви. Саме тоді вже починалася так звана «Горбачівська перебудова», і дав дозвіл на оформлення, запевнивши, що ніхто не буде нам перешкоджати.

А в 1989 році мене обрали старшим пресвітером обласного об'єднання церков ХВС. Шість років я виконував це служіння, а потім передав молодшому брату.

**— Чи були у вас якісь сумніви в служінні?**

— Не було. З самого початку я був великим противником розділення церкви. Мені двічі пропонували перейти жити і трудитися в більшу церкву, в Олександрію, в

Кіровоград. Навіть і житло вже знайшли. Але я сказав, що не можу покинути своєї церкви. Мене тут Бог поставив. Хіба що Бог мені особисто скаже. Моя справа не гнатися за більшим, за визнанням, моя справа — бути вірним у тому, що довірив мені Господь.

**— Яка ваша основна праця на даному етапі?**

— Як Христос сказав: пастор знає своїх овець по імені, і пасе їх. Так само мені важливо знати кожного члена церкви по імені. Знати потреби кожного, молитися за кожного. Щотижня, у неділю, з 5 години ранку я молюся за кожного члена церкви окремо. Вважаю, що маю передати молоді основу нашої спільної віри, основу здорового вчення Ісуса Христа, щоб молоді люди не звертали з істинного шляху віри Божої. Також для мене важливо залишити після себе добрий приклад. А ще постійна моя молитва перед Богом — за наше братство в області і керівників нашого братства в країні.

*Розмовляв  
Геннадій АНДРОСОВ,  
фото автора*



# Група крові

Мій батько повернувся з війни в 1949 році. У той час по всій країні можна було зустріти таких солдатів, як він, які «голосували» на дорогах. Вони спішили додому побачитися зі своїми сім'ями. Але для батька радість зустрічі з рідними була затьмарена горем.

Мою бабцю, а його маму, поклали в лікарню з хворобою нирок. І хоча їй надали необхідну медичну допомогу, для спасіння потрібне було негайне переливання крові. Інакше, як сказав лікар рідним, їй не вдасться дожити до ранку. Пере-

ливання виявилось проблематичним, тому що в бабці була рідкісна група крові: Третя з негативним резусом. У кінці 40-их ще не було банків крові, та й спеціальної служби з її доставки.

Усі члени нашої сім'ї здали кров для визначення групи, але, на жаль, потрібної ні у кого не виявилось. Надії було мало — бабця вмирала. Батько зі сльозами на очах їхав з лікарні за рідними, щоб привезти їх попрощатися з матір'ю. Коли він виїхав на трасу, то побачив солдата, який «голосував».

Вбитому горем батькові хотілося проскочити мимо, але щось всередині змусило нажати на гальма і запросити незнайомця в машину. Якийсь час вони їхали мовчки. Але солдат помітив сльози в очах мого батька і поцікавився, що сталося. З боєм батько розказав незнайомцю про хворобу матері. Він розповів про необхідне переливання крові і марні намагання знайти донора з відповідною групою. Мій батько ще щось говорив, як попутник дістав з-за пазухи солдатський медальйон і простягнув йому. На медальйоні було написано: «Група крові III (-)».

Через декілька секунд машина батька вже мчала назад в лікарню. Моя бабця видужала і прожила ще 47 років. Ніхто в нашій сім'ї так і не зміг дізнатися, як звати того солдата. А мій батько до цих пір думає: чи то був звичайний рядовий Радянської Армії, чи ангел у військовій формі. Іноді ми навіть не підозрюємо того, як Господь може надприродно діяти в нашому житті.

*Єгор Християнин,  
із сайту «Про Бога»  
([www.proboga.com](http://www.proboga.com))*



# За пастирським служінням — майбутнє України

## Всеукраїнський пасторський рух Ради християнських церков

На сьогодні в нашій державі існує близько двадцяти п'яти тисяч християнських церков. Суспільство з таким показником релігійної активності можна справедливо назвати християнським. Чи просто релігійним? Чи високодуховним? До цієї статистики можна ще додати такі дані: більше чотирьохсот тисяч злочинів, офіційно зареєстрованих МВС України на рік, більше 110 тисяч розлучень...

Складається таке враження, що церква не має зворотної дії на соціум, вона ніби існує сама для себе, відгороджена від нього товстими мурами своїх традицій та цінностей. Це схоже на взаємовигідну угоду — ви не чіпаете нас, а ми не чіпаємо вас, за якою ні суспільство, ні церква не можуть впливати один на одного.

Спробувати зрозуміти, чому ж при кількісному зростанні церков якість життя суспільства в більшості випадків не покращується, ми пропонуємо вам у розмові із Олександром Федоровичем КАЛАБСЬКИМ, пастором церкви ХВС міста Нетішин (Хмельницька область), викладачем Острозької Академії, одним із натхненників Всеукраїнського пасторського руху Ради християнських церков.

Бог закликає нас дивитися на події цілісно, що допомогло б церкві правильно зорієнтуватися у її діяльності. Для цього нам не завадило б точно знати відповіді на кілька запитань: «Хто ми є?», «Де ми знаходимося?» і «Що робимо?», а також чітко визначитись із шляхами впровадження християнських цінностей у суспільство.

Хто ми?

Були грішниками. Стали дітьми Божими. Наділені функціями Царственного священства, завдання якого полягає в тому, щоб нести світло Євангелії і Царства Божого, проповідуючи Христа розп'ятого і воскреслого, як особу, що відкривається у вимірі «Дорога, Правда і Життя».

Де ми є? Що ми робимо?

Церква, як творіння Боже, поміщена Творцем у соціум, суспільство, яке живе своїм життям, побутом, освітою, наукою, релігією, культурою, політикою, економікою. І ми

спостерігаємо, як за довгі роки тісного співіснування виробилася своєрідна роздвоєна система цінностей у церкві: усе ділиться на святе і грішне, християнське та мирське. Ця роздвоєність часто заважає християнам об'єктивно оцінити те, що відбувається навколо них, побачити, що стоїть за парканом церкви. А там стоїть соціум у своїй різноманітності, який постійно рухається, змінюється — і ми не вміємо реагувати на нього, на ці зміни. Між церквою і суспільством традиційно існує конфлікт, який, поза тим, досить просто розв'язується там, де розуміють потребу один в одному.

На мою думку, християнам варто переорієнтуватися. Ми повинні не тільки сказати, що світ грішний, а допомогти йому вийти із гріха, знайти істину Слова, яка залишається незмінною.

Які ж шляхи впровадження християнських цінностей у суспільство?

Оскільки Церква живе у суспільстві, ми зацікавлені в тому, щоб його змінити, щоб кожна його частинка поряд з нами ставала кращою. Наша ж позиція взаємодії з ним найчастіше проста: ми все критикуємо, нічого не пропонуємо іншого.

Мені здається, ми не до кінця розуміємо принципи Царства Божого і, проказуючи слова молитви «Нехай прийде Царство Твоє», не думаємо як це має статися.

Наша діяльність назовні часто обмежується тим, що ми зорієнтовані виключно на Євангелію спасіння. Звістка про спасіння, дана Богом, була і є пріоритетною істиною у проповіді Євангелії з часів Івана Христителя, Ісуса Христа та апостолів. Але це тільки прелюдія до проповіді Євангелії Царства Божого. В чому його суть?

«Наблизилось Царство Боже» — сповістив Христос. І з того часу, як ми Його знаємо, повнота Царства Небесного повинна розкриватися перед нами все більше і більше, змінюючи нас і світ довкола нас. Ми часто коось однобоко дивимось на Бога, тільки як на Бога спасіння, забуваючи про те, що Він ще і Бог-Творець, і Бог-Отець, і Бог Сили, і Бог миру, Учитель, Цілитель, Господь Справедливий, Бог, Який доповнює нашу недостачу. І всі ці Божі Імена можуть трансформуватися у реальні зміни в нас і суспільстві, якщо ми зрозуміємо їх суть.

Церква покликана бути світлом. Ми просимо: «Нехай святиться Ім'я Твоє», і не розкриваємо суспільству навіть половину величі цього Імені,



обмежуючись Богом-Спасителем і Богом-Отцем. Я вважаю, що з доктриною Євангелії спасіння Церква завжди стоятиме осторонь подій, що відбуваються у суспільстві, і матиме мінімальний вплив на нього.

Нам важливо зрозуміти, що християнські цінності можуть вільно діяти у кожній сфері суспільства. Ми критикуємо суспільство за те, що там є, але не говоримо про те, чого там немає, хоча могло б бути, якби ми його туди принесли. Христос мало критикував суспільство — ми бачимо, як Він приніс туди те, чого там не було — Слово спасіння та істини. І ми, наслідуючи Його, теж повинні перетворитися із критиків у тих, хто несуть, дають, виконуючи таким чином повеління «Ідіть і навчіть всі народи».

Для того, щоб ефективніше нести християнські цінності у суспільство, ми говоримо зараз про організацію міжконфесійних Духовних Рад в усіх обласних центрах України. Забуваючи про те, що нас роз'єднує, ми можемо сконцентруватися на спільному: християнських цінностях, і у кожній області країни ефективно і систематично нести їх до людей разом. Організуючи певні акції, семінари, конференції на зразок «Біблія і економіка», «Християнські цінності і сучасна сім'я», «Принципи здорового харчування у Біблії», ми могли б постійно співпрацювати з місцевою владою з метою покращення місцевого морально-етичного середовища, а через нього сприяти духовному відродженню української нації.

Я бачу, що за пастирським служінням — майбутнє держави. Адже ні бізнесмени, ні політики, ні лікарі, ні вчителі не мають сьогодні великого впливу на людей, втративши їхню довіру. А за пастирським служінням стоїть Господь, незмінні істини Якого ніколи не розчарують.

*Підготувала  
Яна СИНЮК*

## *Інтерв'ю до теми*

З дозволу і за підтримки місцевої влади у Дубні кілька років поспіль ми брали участь у програмі, присвяченій Дню подяки, а також у «Різдвяних піснеспівах». В них беруть участь співочі колективи та солісти церков й інших установ.

Керівники міста не сподівалися, що церква може так чітко організувати велику програму на відповідальній сцені. Одна жінка розповідала, що вона неначе на крилах літала від вражень, які отримала під час програми. Представники влади також позитивно відгукуються про нашу працю, нас запрошують на нараду з питань духовності та моралі. Не знаю, як вони реагують на наші слова, але все ж ми маємо змогу висловити думку Церкви щодо того чи іншого питання і можемо бути почутими.

Коли ми починали проводити ці заходи, то влада хотіла, щоб це були концерти. Ми ж все-таки наполягали, щоб там була, хоча невелика, але змістовна проповідь. Спочатку нам заперечували, боялися, що ми можемо посягти якесь міжконфесійну ворожнечу, застерігали, щоб ми не піднімали суперечливих питань. Але коли вони почули наші виступи, в яких ми просто цитували Слово Боже, давали людям гарні настанови та побажання, благословляли присутніх, нам почали більше довіряти.

І коли цього року нам запізно повідомили про «Різдвяні піснеспіви» і ми не мали змоги взяти участь у цьому заході, то заступник голови адміністрації сказав мені, що, на його думку, нас там дуже бракувало. Він зауважив, що виступи гуртів з Будинку культури та інших закладів — артистизм. А з наших виступів у серця віє любов'ю, добротою і якоюсь силою, і це торкається духу людей. Така оцінка сторонньої людини дуже важлива для нас.

Часто з боку певних служителів можна почути: «А для чого нам це потрібно?! Вони й без нашої участі обійдуться». Але це неправильна позиція, тому що самі слухачі відчувають, що їм бракує саме того, що ми маємо і можемо їм дати. То чому б нам не скористатися такою можливістю?

*Василь Скаржинець, старший пресвітер церков ХВС  
Дубенського району Рівненської області*



*Вже декілька років поспіль Волинське об'єднання церков ХВС бере активну участь у різдвяному марафоні «Бог багатий милосердя», організованому обласною держадміністрацією.*



# Три дні сім'ї

**«Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його, а все це вам додасться. Отож, не журіться про завтрашній день, бо завтра за себе само поклопочеться. Кожний день має дойти своєї турботи» (Мт. 6 : 33-34).**

Цей текст говорить про те, що людина має стосунок до кількох днів: до дня завтрашнього, сьогоднішнього і вчорашнього, який забувається і служить сходинкою для дня сьогоднішнього.

Кажуть, що Бог дає людині сил, як і хліба насущного, — на один день. І коли людина даровані їй на сьогоднішній день сили, яких достатньо, щоб подолати всі випробовування і труднощі, витрачає на тягарі минулого, на хвилювання про день завтрашній, то їй не вистачає сил, щоб подолати всі турботи та виклики дня сьогоднішнього. Тому надзвичайно важливо, щоб ми, маючи від Бога все необхідне для життя та побожності, правильно використовували даровані нам Богом сили.

Одним із поглиначів духовних і душевних сил є день завтрашній. Різні категорії людей по різному дивляться в майбутнє і сподіваються від дня прийдешнього отримати щось своє. Люди, які не знають Бога, очікують майбутнє з тривогою, невпевненістю і бачать його в темних барвах, діти Божі — зі спокоєм, надією, піднімаючи до

неба очі. Не турбуватися про завтрашній день — не означає не думати, не планувати, не молитись. Не турбуватися — це значить даремно не витрачати душевних сил, не хвилюватися, не переживати. Іноді на хвилювання людина витрачає стільки сил і енергії, що вистачило б для виконання самої праці. Хвилювання — це поглинач духовних і душевних сил.

Наступним поглиначем духовних та душевних сил є день учорашній.

Зустрічаючись з людьми в конкретних життєвих ситуаціях, ще раз переконуюсь, що минуле має надзвичайно великий вплив на наше сьогодні.

Навернувшись до Бога, покаявшись, прийнявши водне хрещення і ставши членом церкви, не всі люди правильно зрозуміли минуле, не всі правильно його оцінили і не всі правильно з ним розлучились. Минуле повинно стати для нас уроком, послужити досвідом, сходинкою, надбанням, навіть іноді надто дорогим, але не можна жити минулим.

І тому замість того, щоб використовувати дані Богом сили і жити переможним і радісним життям сьогодні, людина відчуває брак цих сил тому, що значна частина їх затрачається на те, щоби нести нерозв'язані питання минулого.

Коли я говорю про звільнення від тягарів минулого, то маю на увазі наступне.

## Простити

Непрощення — це вибухівка сповільненої дії, яка здатна зруйнувати все життя.

«Тоді пан його кличе його, та й говорить до нього: Рабе лукавий, я простив був тобі весь той борг, бо просив ти мене. Чи й тобі не належало змилюватись над своїм співтоваришем, як і я над тобою був змилювався? І прогнівався пан його, і катам його видав, аж поки йому не віддасть всього боргу. Так само й Отець Мій Небесний учинить із вами, коли кожен із вас не простить своєму братові з серця свого їхніх прогріхів» (Мт.18:23-35).

Чи був прощений першому боржникові великий борг? Так! Що повернуло йому назад його великий борг? Непрощення невеличкого боргу своєму співтоваришу. 35 вірш — це вже не притча, а висновок, який робить Христос: якщо віруюча людина не простить своєму ближньому його прогріхів, то їй доведеться у власному житті пожинати те, що вона сіяла раніше.

У житті Ахітофела вибухівка непрощення здетонувала більш ніж через 10 років. Ахітофел, радник Давида під час бунту Авесалома, перейшов на сторону заколотників і давав Авесалому поради, які дійсно могли привести до загибелі Давида і його родини. Проте порада поставити намет на даху будинку і вчинити огидний гріх

на очах усього народу з батьковими наложницями — не вкладається в розум. Невже, захопивши місто і владу немає більше чим зайнятися?

Ситуація прояснюється, коли дізнаємось, що Ахітофел — це дід Вірсавії. Прихована образа на Давида через випадок з Вірсавією вибухнула більш ніж через 10 років і вилилась в таку ганебну пораду, на яку і пристав Авесалом.

### Відпустити

Не кожен одружився (чи вийшов заміж) з людиною, яку вперше покохав. Трапляється так, що сім'я створюється не з «першим коханням». Консультуючи подружжя, можу сказати, що не всі розлучились з минулим і вийшли з нього. Є чимало чоловіків та дружин, які в думках та емоціях живуть з тими, з ким їм не вдалося утворити сім'ю. Порівнюють їх зі своїм чоловіком чи своєю дружиною і думають: «А той би так не сказав. А та би так не зробила. От якби мені вернути ті роки і теперішній розум! Який він господар! Яка вона господиня!..» Люди забувають що якби вони одружилися чи вийшли заміж за своє «перше кохання», то, оскільки їхня «перша любов» також має недоліки, не уникнули б труднощів.

І замість того, щоб молячись і докладаючи зусиль, будувати свою сім'ю, люди втікають у потаємний куточок свого серця, куди вони не впускають нікого, і там бачать себе любимиими, щасливими і радісними. Але це роздвоєння особистості,

це гріховна спокуса, з якої потрібно вийти.

Коли я говорив про це, проводячи семінар з сімейного консультування, то одна жінка підійшла після занять і попросила за неї помолитися. Їй було 53 роки, останні 8 вона була віруючою. Вона розповіла про те, що в молодості кохала юнака, але вони не стали чоловіком і жінкою. Вийшла заміж за іншого, з ним прожила 30 років і живе й досі, проте до сьогодні в серці своєму кохає того, з ким розлучилася більше чверті віку тому. Чоловік, з яким вона живе, надзвичайно любить її, але він відчуває, що її серце не з ним. Ця жінка буквально впала на коліна, підняла руки вгору і почала каючись: «Господи я відпускаю із серця свого Юру (так звали її «першу любов»), прости, що тридцять років обкрадала себе, свого чоловіка, свою сім'ю. Поможи мені любити мого чоловіка найщирішими і найніжнішими почуттями».

На жаль сьогодні чимало жінок залишаючись в сім'ї, в думках живуть з іншими чоловіками. Багато чоловіків, живучи зі своїми законними дружинами, серцями — з іншими.

Так далі бути не може. Моя порада для сімей, у яких є подібні проблеми, — покайтесь, відпустіть із сердець своїх тих, кого там не повинно бути, при потребі зверніться до служителя і з Божою допомогою будуйте свою сім'ю і живіть

щасливим життям у Бозі.

Можливо, у вас згасли почуття, не переживайте. Не починайте з почуттів. Почніть з простих елементарних речей: читайте разом Слово Боже, молитесь разом, турбуйтеся і дбайте один про одного, не ображайте один одного. Доброта, лагідність, покора, турбота, пошана стануть сходинками, які допоможуть вам піднятися і досягнути вершин любові в ставленні та почуттях.

І на закінчення скажу про день теперішній, який має досить своєї турботи. Не бійтесь труднощів, не бійтесь турбот. Завдання, які ставить Бог, завжди великі, складні і самій людині не під силу. Але Господь з нами — і цього достатньо. Дієвий важель у питаннях повсякденних турбот — молитва, планування і дія. «Ні про що не турбуйтеся, а в усьому нехай виявляються Божові ваші бажання молитвою й проханням з подякою. І мир Божий, що вищий від усякого розуму, хай береже серця ваші та ваші думки у Христі Ісусі» (Фил. 4:6-7).

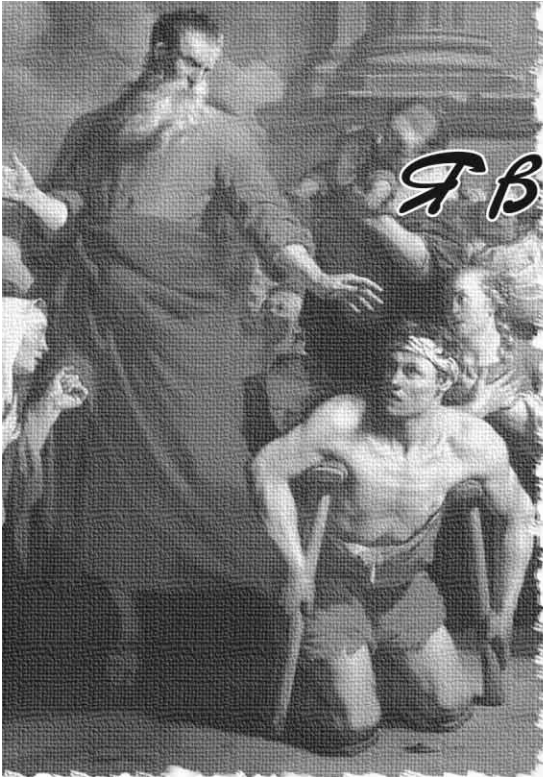
Не втікайте від турбот, а зустріньте їх у всеозброєнні Божому і отримайте перемогу. «Я все можу в Тім, Хто мене підкріплює, в Ісусі Христі».

Впорядкування минулого, спокійний погляд в майбутнє, правильний розподіл даних нам Богом часу і сил сьогодні дає можливість нам особисто, нашим сім'ям щодня жити переможним життям.

*Ростислав МУРАХ,  
старший пресвітер  
об'єднання церков ХВС  
Хмельницької області*



# Явлення Духа і сили



**«І слово моє й моя проповідь не в словах переконливих людської мудрости, але в явленні Духа та сили, щоб була віра ваша не в мудрості людській, але в силі Божій!» (1 Кор. 2:4, переклад Я. Духонченка).**

Для кожного служителя, який проповідує Євангелію, це не прості слова. Слово, яке має силу, впливає на людей і приносить результат. Те ж слово, яке не має сили, не приносить жодного плоду. І апостол Павло чітко усвідомлював, що його служіння, його праця, його ревність та його жертвовність спрямовані не на те, щоб показати себе людям, а на те, щоб принести плід для Царства Божого. «Для всіх я був усе, — казав він, — щоб спасти бодай деяких» (1 Кор. 9:22).

Що має на увазі Павло, коли говорить про явлення Духа? Зазвичай, явлення — це щось непостійне, це щось, що не належить тому, хто проповідує, але те, що впливає на його життя та служіння. Слово «явлення» часто використовується в Біблії, і саме ті моменти, коли воно відбувалося, є найяскравішими моментами Священного Писання. Явлення відбулося тоді, коли був побудований храм Соломона і багато людей

зібралось біля нього. Коли ж священики почали виконувати заповідані їм обряди, раптом явилася слава Божа. Цього не планував Соломон, цього не чекали священики. Вони мали свій план і виконували доручене їм служіння, до якого готувалися. Але в усі їхні програми, в усі їхні плани, в усі церемонії почало щось входити — це була Божа слава. І коли вона явилася, змінилося все. Рушилися всі програми, всі плани священиків, вони навіть не могли бути присутніми при цьому через те, що явилася Божа слава.

Були ситуації явлення Божої сили і в житті Мойсея. І це були дивовижні факти. Ми пам'ятаємо, коли Господь привів Свій народ до гори, де давав їм Закон, то явилась Божа слава. І Мойсей, і народ виконали певні, дані їм інструкції, вони по-своєму уявляли, як все має відбуватися, але настав певний момент, якого вони не чекали, він не входив у їхні плани, — явилась Божа слава: гора почала дивитися, з'явилися громи та блискавки — і весь народ затремтів, бо все було несподіваним для них.

Протягом усіх років свого служіння я не раз запитував Господа: «Як Ти реагуєш на моє служіння?» І переконався, що важливим показником схвальної реакції Бога на мою працю є не моє знання тієї чи іншої теми, не моє вміння викласти думку, а те, як Бог являє Свою силу та славу, підтримуючи мене. То ж і в служінні Павла, і в нашому служінні важлива не наша, а саме та Божа частина, про яку говорив апостол Павло в уривку, процитованому вище. Це особлива частина нашого життя та служіння.

Ми проповідуємо, говоримо якесь слово, наставляємо, до-

коряємо, радимо, молимося і чекаємо плоду від цього. І слово, а особливо Слово Боже, здатне до плодоношення. З перших сторінок Біблії ми читаємо, що сказав Бог — і сталося. То ж коли ми говоримо якесь слово, то також чекаємо від нього певної дії, особливо якщо це стосується якоїсь проблемної ситуації. Часто в складних ситуаціях стається так, що люди не хочуть слухати нас або ж ще більш агресивно чи замкнуто реагують на ті чи інші слова. І апостол Павло, напевно, також стикався з подібними ситуаціями, в яких дуже хотів, щоб його слово мало конкретну явну дію. Але часто він відчував, що перебуває «у немочі, і в страху, і в великій тремтінні» (1 Кор. 2:3).

Чи ж може страх, неміч і тремтіння породити щось сильне? Але в апостола Павла це виходило, бо він мав чітке розуміння, що людська частина його служіння має перебувати саме в такому стані. І коли він був таким, то переживав Божу силу і явлення Духа. Це часто приходило не тоді, коли він сподівався чи чекав, а тоді, коли він, можливо, навіть і не міг допустити чи передбачити, що Господь вчинить саме так. Але приходив Дух Божий і звершував певну працю. І апостол Павло усвідомив, що не його інтелект (хоча, найімовірніше, на свій час він був достатньо освіченим та інтелектуально розвиненим), не його зусилля і старання, а лише те, що він називає явленням сили і Духа, допомагало йому і супроводжувало його в житті.

Сучасний служитель — це не просто освічена, інтелектуальна людина. Це людина, яка знає, коли приходить явлення Духа і сили. Щонайменше, так має бути. Такі служителі ма-

ють результат і успіх, перебуваючи у глибокій покорі перед Богом. Людський фактор не є настільки важливим. Але коли приходять явлення Божої сили — все змінюється. Думаю, кожен з нас пам'ятає не один момент зі свого служіння, коли він був не готовий щось говорити, не готовий якимось служити людям, тому що сам був немічним. Та коли сходила Божою силою, починало щось відбуватися. Приходив Святий Дух — і починав вливатися у твою немічну посудину. Він починав діяти, впливати. І такі дії, такий вплив запам'ятовуються на десятки років. Я покаюся уже більше 30 років тому, але все одно пам'ятаю ті проповіді, які проголошувалися тоді, бо це проповіді, в яких було явлення Духа і сили. І люди, котрі говорили, не були надто високоінтелектуальними. Можливо, ці проповіді не відповідають якимись правилам сучасної гомілетики чи риторики, яких ми намагаємося дотримуватися. Але дія Божою дає потужний результат, який запам'ятовується надовго.

Коли я роздумую над цим, то в мене виникає одне запитання: чи можемо ми якимсь чином впливати на явлення Духа? Зрозуміло, нашим обов'язком є виховувати у собі смирення та послух Богові. Але що ще потрібно для того, щоб у своєму служінні ми бачили явлення Духа та сили? Одного разу я прочитав дуже відомий уривок з Євангелії від Матвія — і він став для мене відповіддю на це запитання: «А ти, коли молишся, увійди до своєї комірчини, зачини свої двері, і помолися Отцеві своєму, що в таїні; а Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно» (Мт. 6:6). І ця фраза «...Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно» привернула мою увагу, і я відчув, як Дух Святий заговорив у моє серце: «Твоє явне, тобто те, що бачитимуть у твоєму служінні інші люди, залежить від твого таємного, на яке дивиться Господь». І я зро-

зумів: у житті кожного з нас є таємна частина наших сунків з Богом, наших намірів, нашого посвячення і наших пошуків. Я за те, щоб у нас було достатньо освічених служителів, але в духовній частині нашого служіння не це визначає нашу роль. Головними тут є наші мотиви, котрі мало кому відомі, але їх знає і бачить Господь. Він бачить нашу ревність за Ним, знає, скільки часу ми проводимо у молитві, знає, скільки зусиль ми докладаємо для богошукання. У Книзі Даниїла, якого Бог називає улюбленим мужем, сказано, що «поклав Даниїл собі на серце, що він не оскверниться їжею царя та питвом». Це рішення у серці було тим таємним, що знали лише Даниїл і Бог. І коли Господь побачив те таємне, то звершив явне в житті цього мужа. На початку свого життя він був простим полоненим, але у свій час став видатною людиною, яку шанували і до думки якої дослухався навіть цар. Він мав вибір, і обравши правильне таємне, він явно став великим Божим служителем.

Отож, явлення Духа і сили залежить від Божого воздаяння. Тобто Господь воздає явно за те таємне, що відбувається у нашому серці, у нашій з Ним таємній кімнаті.

Ми живемо нині у дуже відповідальний час, бо дні останні, і вони будуть супроводжуватися важкими обставинами. Наш інтелект може слабнути, освіти може бракувати, якихось моральних сил також може не вистачити. Світ ставатиме дедалі агресивнішим до нас, вишукуючи щораз тонші форми впливу. Але те, що дасть нам змогу протистояти проти світу, проти тонкого обману, те, що може зробити нас впливовими і слово наше діяльним, — це явлення Духа і сили. Ми не можемо його замовити, не можемо сказати: «Господи, ось я сьогодні буду проповідувати третім у ранковому служінні, будь ласка, дай мені це явлення!» Ні, це походить

від Бога незалежно від нашого бажання, хоча, звичайно, ми просимо про це, молимося і чекаємо відповіді від Бога.

Бог набагато більше, ніж навіть ми цього хочемо, бажає явити Себе. Він посеред нас і шукає можливості проявити Свій Дух, Свою Сутність і Свою силу. Він готовий робити це, ради цього Він і приходять, щоб сколихнути, щоб надихнути, щоб підтримати, щоб сповнити тебе й мене Своєю силою. Але Він — Господь-серцевидець і знає наше таємне. «Ти хочеш Мого явлення? Але ж Я знаю, про що ти думаєш, що в тебе стоїть на першому місці, — каже Він до нас. — Я ж знаю, що ти любиш понад усе, навіть більше, ніж Мене». І коли Господь у твоєму серці не на першому місці, то Він хоч, як люблячий Батько, готовий діяти, готовий проявитися через тебе, не буде робити цього. Бо наше приховане, нікому не помітне, добре продумане й прагматичне впливає на нас і не завжди на нашу користь.

Хай ніколи ваше таємне не відділяє вас від Божої сили! Хай ваше таємне відкриває Божі джерела і дає свободу Божому Духові та Його силі діяти у вашому житті! Тоді проповідь буде глибокою, вплив реальним і праця результативною. І нас не знічуватиме лукавство часу, не тривожитиме упередження суспільства, в якому ми живемо, не хвилюватимуть усі ті підступні плани, котрі визрівають у розумі людей, бо Той, Котрий у нас, сильніший від того, що у світі. Ми будемо знати, що Той, Хто з нами, сприяє нам, що Він сильніший від усіх стихій, і все, що відбувається у світі — у Його руках і Його волі. І ми разом з Ним звершимо наше служіння і будемо звершувати його аж до останнього часу.

**Олександр БАБІЙЧУК,**  
старший пресвітер  
об'єднання церков ХВС  
Херсонської області

**Місіонерську працю християн-українців на теренах колишнього Радянського Союзу без перебільшення можна назвати подвигом. Більшість нинішніх євангельських церков у країнах СНД утворені завдяки їхнім старанням. Пропонуємо вашій увазі розповідь про себе жителя республіки Тува (Тива) Омака, який увірвався в Господа завдяки українським місіонерам.**

Наша республіка розташована в Центральній Азії і вважається буддійською. Буддизм тут активізувався на початку 90-х років, коли впала залізна завіса і буддійські монахи з Індії отримали доступ у нашу країну. Нашу республіку одного разу навіть відвідав сам Далай-лама XIV, якого буддисти вважають живим богом на землі.

Мій батько був партійним, закінчив партшколу, мама також була атеїсткою, я в той час нічого не чув про Христа, як і багато моїх співвітчизників, тому нове вчення заповнило духовну порожнечу, яка була у наших серцях. Саме через ту порожнечу, на нашу землю й проникло багато лжерелігій з шаманами, ворожбитами, екстрасенсами. У Туві почали будувати буддійські храми, навчати народ тибетським молитвам. З Індії, Тибету, Монголії почали приїжджати різні ламі. Люди вірили їм, вважали, що вони принесли їм вістку про істинного Бога.

Я вперше почув про Христа, коли служив у Російській армії, куди мене призвали у 1994 році. Служив я на Сахаліні. Вже закінчувався термін моєї служби, коли почалася війна у Чечні і багатьох солдатів з

нашої частини забрали туди. Я ж у той час захворів і мене госпіталізували. Тоді я вважав себе буддистом, ревно звершував буддійські ритуали та молитви. У мене були різні буддійські божки, яким поклонявся і навіть не підозрював, що за ними стоять демони.

Я постійно звертався до своїх божків, молився тибетською мовою, бо дуже потребував чуда зцілення у своєму житті. Але з часом почав бачити демонів, котрі з'являлися у моїй палаті, хоча я був при здоровому глузді і повністю тверезим.

Одного разу, коли я сам лежав у палаті, до мене прийшов лікар у білому халаті. Дотепер пам'ятаю його погляд, він був холодним і злобним. Цей лікар нахилився наді мною і прошепотів мені в обличчя, хоча губи його залишалися нерухожими: «Я знаю, що ти помреш...» Холод пройшов по всьому моему тілу, але цей чоловік раптом зник. Оскільки це був день, я покликав медсестер і запитав у них, хто цей лікар, що заходить у мою палату. Мені відповіли, що у них таких лікарів немає і ніхто у мою палату найближчим часом не заходить.

Наступного дня, коли я почав молитися Будді, знову при-

шов той чоловік і сказав мені: «Ти поїдеш додому в цинковому гробу». Тоді я зрозумів, що ці мої видіння якимось пов'язані з моєю вірою в Будду. Це неймовірно вразило мене. Я не міг зрозуміти, чому, я ж так щиро вірю і все чітко виконую, а чую такі жорстокі слова.

Однієї ночі я відчув, що мій дух починає покидати тіло. Я не знаю, був це сон, видіння чи це було наяву. Я хотів якимсь чином втримати його, але не міг. Хтось взяв мене за руку і почав тягнути вниз темним тунелем, вкінці якого було світло. Я кричав, що не хочу йти туди, хотів вирватися, але не мав сили, звільнитися з цих рук. І коли я наблизився до цього світла, хтось вихопив мене з тих міцних рук — і я знову опинився у своїй палаті. Коли я торкнувся до свого тіла, воно було дуже холодним. А потім я почув тихий голос: «Покайся у своїх гріхах!» Я ніколи не чув такого голосу, тому оглянувся довкола, але в палаті нікого не було.

Я зрозумів, що мене кличе не Будда, а, як я Його називав, російський Бог. Тоді мені на пам'ять прийшло християнське богослужіння у православній церкві, яке бачив по телевізору, тому я тричі перехрестився і сказав: «Господи, помилуй!» У той час я, ще будучи невірним і невідродженим, побачив чітку різницю між Буддою і Богом: коли я молився Будді — з'являлися демони, коли ж звернувся до Господа — в серце

# Тувинські жнива

прийшли мир та радість, і я зміг вперше за два тижні спокійно заснути.

До того мені не могли поставити правильного діагнозу, тому майже не лікували, але вранці наступного дня мене повезли на якийсь апарат, який чітко виявив цироз печінки, — і почалося моє лікування. Того ж дня мене перевели в загальну палату. І після обходу одна лікарка-корейка, котра вже оглядала мене, підійшла до мене і запитала: «Ти віриш в Ісуса Христа?» Я гордо відповів: «Я буддист — нащадок Чингіз-хана!» Я був гордою людиною, але її наступні слова зворушили мене: «Господь мене привів до тебе, щоб я розповіла тобі про Нього! То ти віриш в Ісуса Христа чи ні?» Тоді я відповів: «Так, я вірю, що це російський Бог, але вірю також і в Будду, бо це наш бог!» І та жінка почала приходити до мене, розповідати про Бога, вчити хреститися, молитися.

Десь у той час у нашу лікарню приїхав професор, який багато років працював в Африці. Він спеціалізувався по абсцесах печінки. Операція, яку він зробив мені, була вдалою, і я почав одужувати. Підніматися почав аж десь через три тижні. Мене піднімали інші солдати і буквально вчили ходити заново. У тій лікарні я провів п'ять місяців, і весь цей час ця жінка-корейка приходила до мене, молилася за мене, свідчила про Христа.

Після виписки я повернувся у свою частину, знову почав курити, але в серці своєму вже був переконаний, що є живий Бог, Який чує молитви, що це не буддистський бог, а «російський». Коли у січні 1996 року мене комісували, я повернувся у свою республіку і знову почав розгульно жити. Єдиним духовним атрибутом мого життя було те, що я молився молитвою «Отче наш» і хрестився.

У цьому ж році в наше село приїхав юнак, трохи старший за мене. Він розповідав про живого Бога, запросив безкоштовно навчатися у біблійну школу. Я спершу погодився, але згодом передумав. Мені хотілося жити, як всі мої друзі, хотілося гуляти, веселитися. Мені тоді було важко зрозуміти, що без Бога щасливим ніколи не стану.

5 травня 1997 року я приїхав у Кизил (це столиця нашої республіки), щоб порозважатися. І там зустрів однокурсницю, яка запросила мене в церкву. Я собі уявив звичайну православну церкву, з куполами, священиком у рясі та з хрестом, тому погодився. Але вона привела мене у звичайний будинок, на якому було написано «Дім молитви». Там я побачив молодого місіонера, родом з Білорусі, який працював у Лісосибірську Красноярського краю, а потім переїхав до нас у Туву і став пастором церкви у Кизилі. Цей чоловік ще раз розповів мені про Христа, і його слова поособливу зворушили моє сер-

це. В той час я вже стомився від цього гріховного життя, від постійного страху перед різними обставинами, перед майбутнім. Тому коли він сказав, що Ісус може повністю змінити моє життя, сповнити мене вірою, надією і любов'ю, то я вирішив віддати себе у Христові руки і покаявся перед Ним. Того дня без найменшого жалю вкинув у грубку цілу пачку цигарок і охоче залишився на нічну молитву, яка проводилася в той день. І там, на нічній молитві, я щиро виливав Богові свою душу, і Господь хрестив мене Святим Духом. Я відчував, ніби вогонь з неба сходить на мене. Ця ніч стала ніччю мого відродження. Я став зовсім новою людиною: зникли тяга до гріха, до розпутного життя, зникли страх, біль і порожнеча в душі.

Близько 10-ти днів я прожив у домі пастора. Він наставляв мене, підбадьорював, учив. Але все ж таки я змушений був повернутися додому, де я був одним християнином на цілу околицю. Моє село розташоване неподалік від Монголії, за 15 км від кордону. Дуже важко мені було встояти самотужки, бувало, що й падав, але Господь давав силу і піднімав мене. Я читав Слово Боже, воно зміцнювало мене, додавало духовних сил.

Невдовзі у моєму серці з'явилось неймовірне бажання проповідувати людям. Я відчув, що це Божий поклик і сказав:

Місіонерськими дорогами

«Боже, якщо Ти так хочеш, то хай буде так». Я відчув бажання поїхати у село, де жили мої родичі. Там проповідував дядькові та його п'ятьом синам. Три дні я благав імовірно і́м, читав Біблію, перекладаючи її з російської на ту, якою розмовляли вони. Спочатку мої рідні сміялися з мене, але я не впадав у відчай. На третій день у домі мого дядька зібралось багато його сусідів, тому що по селі пішла чутка, що прийшов якийсь російський піп, котрий говорить про Бога.

Коли я закінчив їм читати Писання і сів, Дух Святий зійшов на цих людей (а їх зібралось дуже багато). Вони почали плакати, буквально ридати, молитися. Я ніколи не бачив такого і не міг навіть зрозуміти, що це відбувається. Відтоді там утворилася група християн.

Потім я почав збирати людей у себе вдома. Батьки, побачивши явні позитивні зміни у моєму житті, охоче погодились на це. Я був найстаршим сином. Після мене на вернулася моя сестра, згодом мама. Почали на вертатися також люди з села. Я молився за них і перекладав їм Біблію з російської.

А все решта робив Дух Святий. Господь, окрім того, що приво-див людей до спасіння, також зціляв їх від зобу, пороку серця, хвороб нирок та печінки.

Потім ми запросили до себе пасторів. Я почав навчатися у біблійній школі. Туди до нас приїжджали також служителі з Волині, які навчали нас, допомагали у праці. І згодом утворилися групи християн у Ерзині, Самагалтаї, Чудара, Шурмак.

Я зараз виконую служіння благовісника, опікуюся цими церквами, їжджу у села району, проповідую, підбадьорюю людей, наставляю. Правда, у нас мало братів, і я щиро молюся Богові, щоб Він послав братів, які могли б допомагати у праці, тому що роботи ще дуже багато. Регіон, у якому ми працюємо, простягається на 1700 кілометрів. Тут є велика кількість сіл, де люди не знають і не чули про живого Бога. Якщо серед вас є люди, які хотіли б присвятити своє життя праці у нашій республіці, ми будемо раді бачити вас у нас. Завдяки Ісусові Христові багато сімей у Туві змінюється. Туди приходить мир, спокій і любов. Люди звільняються від демонічних

залежностей, від страху. Бог змінює людей, їх мислення, їх світогляд. Це найбільше чудо для нас.

Українцям трохи легше, бо у вас християнство вже давно культивується. Українці благословенні тепер, тому що їхні діди й батьки були християнами. Цінуйте це! А ми в Туві — перше покоління християн. Тому на нас лежить неймовірна відповідальність. Ми зобов'язані покласти тверду основу Божої істини, основу євангельського вчення, щоб і наші діти мали благословення і жили в благословенній країні.

Я щиро вдячний місіонерам з Волині — Володимиру та Ростиславу Величкам, Костянтину Брауну, які служили в Росії, зокрема і в нашій республіці. Володимир Іванович допоміг у створенні 108 церков на нашій землі. Ми щиро вдячні їм за те, що принесли світло у наше життя, і Господу, Який послав нам людей, котрі відкрили нам істину.

*Підготували  
Василь Мартинюк,  
Ольга Міцевська*



# Міф про те, що християнство — ідеологія

Зустрівшись після канікул, студенти одного з престижних західних університетів Майкл і Брендон обговорювали своїх улюблених вчителів.

— Уявляєш, курс з історії цивілізацій знову читає Стендиш! — жалівся Майкл. — Та він просто нацист! Радіє тільки, що з історії Англії знову Нілон.

— Та-а-ак. А в мене Крістос, — сказав Брендон.

— Та ти що? А з якого предмету?

— З усіх.

— Як це так? А багато контрольних він дає?

— Ні.

— Він змушує вивчати все, що викладає.

— Та ні!

— А що тоді він змушує вас робити?

— Взагалі-то хоче, щоб ми якнайближче познайомилися і розвивали з ним взаємостосунки...

Важко уявити собі такого вчителя, чи не так? Але він існує.

Багато людей вважає, що християнство, як і майже будь-яка інша світова релігія, є системою вірувань, набором доктрин чи зведенням правил поведінки, філософією, ідеологією.

Але це міф.

Християнство зовсім не схоже на буддизм, чи іслам, чи конфуціанство. Засновники цих релігій по суті казали: «Я вчу тому-то й тому. Вірте моему вченню. Тримайтеся моєї філософії». Ісус же казав: «Йдіть за Мною» (Мт. 9:9). Лідери світових релігій запитували: «Що ви думаєте про моє вчення?» Ісус же: «За кого ви вважаєте Мене?» (див. Лк. 9:20).

Більшість прихильників тої чи іншої релігії мають задавати собі запитання: «Якої ідеології я дотримуюся?» Потенційний християнин має запитати себе: «Що я можу зробити Ісусу, що зветься Христом?» (див. Мт. 27:22).

Християнство — це не релігія. Це взаємостосунки.

Християнство — це не система вірувань чи звід доктрин. Тут головне — Особистість.

Саме тому суд над Ісусом Христом — єдиний у своєму роді. В більшості судових процесів звинувачення базується на вчинкові, який звершив об-



винувачуваний. Ісуса ж судили за те, ким Він був. На цьому суді були присутні кілька лжесвідків, але їхні показання були суперечливими і звучали непереконливо. Тому первосвященик запитав Ісуса: «Чи Ти Христос, Син Благословенного?» Тоді Ісус, відгукнувшись на слово «Благословенний», яке для юдеїв прямо вказувало на Бога, відповів: «Я». І тут первосвященик, не чекаючи, поки синедріон винесе вирок, розірвав свою одежу, тим самим даючи зрозуміти, що Ісус богохульствував і проголошував Себе Богом.

Таким чином, рішення суду було винесене на основі питання — ким був Ісус? Саме це і є основна відмінна ознака християнства. Це не ідеологія. Християнство базується на особистості Ісуса Христа і вимагає взаємостосунків із Ним.

Достовірність християнської віри підтверджується тим, що Ісус Христос — Месія і Божий Син. Через це й виник конфлікт між Ісусом і фарисеями. Фарисеї вважали, що найважливішим є суворе дотримання Закону, біблійних принципів. Ісус же, по суті, сказав: «Ні, не так. Дотримання Закону має бути вираженням особистісних взаємостосунків зі Мною. Виконання Мого вчення не зробить вас християнином. Це можливе лише при особистих взаємостосунках зі Мною, котрі базуються на любові».

*Джош Макдауел, Боб Хостетлер,  
з книги «Не вір всьому, що кажуть»*

## Світлий погляд

Доброго ранку, світе Господній!  
Доброго ранку, синь небес!  
З темної, як час, безодні,  
з ночі погляд мій воскрес.  
Я дивлюсь на сніг, що білим  
вишиває світу тло...  
Срібним дзвоном віддзвеніло  
і у безвість відійшло  
все, що вчора було лихом,  
було болем, було днем.

... і лягає доля тихо  
в лінії прозорих схем.

## Ранкове

Щось у мені прокинеться раніше  
Стрічати голубів на підвіконня.  
Можливо, небо.  
Може, тиша, вірші...  
Птахи лиш зараз ввіряться долоням.

Щось у мені прокинеться уперше —  
будити дзвони, бити в них на сполох.  
І щось в мені, вже в котрий раз умерши,  
прокинеться так світло і раптово!

Щось у мені прокинеться, авжеж...

## Підпис

Своє дитя яснооке  
Візьмусь заколисувати срібним дощем.  
У цьому світі високому  
Стільки всього не написано ще.  
І в книзі радості чиста сторінка  
Іще, як на диво, не рідкість.  
І — дяка Богу — ще є слова,  
Щоб під ними поставити підпис.

Яна СИНЮК

## Дощ

Я думала, як тільки я покличу,  
Ти прийдеш, щоб підняти моє обличчя.  
Ти прийдеш змити всі мої тривоги.  
Такого я завжди шукала Бога.  
Та час прийшов. Тебе я кличу між  
безлюдних площ:  
усе моє життя змиває дощ!  
Ще мить: мене саму змете  
цей водоспад...

О де Ти є, Хто дав і взяв назад?

І страх обняв мої зболілі плечі.  
І шум дощу заповнив увагу.  
Скуйовдив вітер спокій, вітер втечі,  
І на устах лишив утому й спрагу...

А Ти мовчав. Лиш я і вітер  
Тут, між площ... між площ...  
І далі дощ. Цей безпросвітний дощ.  
Холодні краплі, сутінки та бруд.  
Та раптом я почувала: «Тут! Я — тут...»

Нехай ця злива й далі дужчає  
Із нею дужчає тепер й хвала моя.  
Я знаю: Ти завжди Той, Хто Ти є,  
Не важить, де була чи буду я.  
На перехресті всіх земних дощів,  
В молитві своїх рук не опушу.  
Я знала тільки Господа псалми.  
Віднині Ти —

Господь  
мого дощу.

## Вірш надії

У ніч із зими на весну  
щось зміниться, ти повір.  
Тихесенько крига скресне,  
зійшовши на добрий ясир  
посланцям далекого Іррю,  
войовникам світла й тепла.

Зернятком гірчичним міряю,  
Що снігом-дощем не змогла.

## Поетична сторінка

\* \* \*

Ця свобода чуття польоту...  
Це знаття, що вже «вчасно» не вийти...  
То неправда, що більше «ХТО ТИ»  
за смиренне і тихе «ЯКИЙ ТИ».

Дуже добре, коли є на серці шви.  
І багато-багато болючих тем.  
Не важливо сьогодні, КУДИ МИ ЙШЛИ.  
Тішить серце надія — КУДИ ПРИЙДЕМ.

### Добрий час

Прокинься у добрий час,  
Збирайся у добру путь.  
Вдивляйся у небо —  
там точно  
є правди жива вода...  
Все просто і без прикрас:  
за ким друзі сльози ллють?  
Ти був, як художник —  
отой, який  
і пензель, й мольберт продав.

Ти був, як поет, що вірші  
на потім, назавтра кликав,  
а завтра не міг зв'язати  
докупи і двох рядків.  
Поет, що боявся тиші,  
бо тиша його безлика.  
Бо тиша його — безсила,  
Бо тиша його — без слів.

А зараз... ти чуєш крила,  
що вирости за спиною?  
Ти бачиш: жевріє ранок,  
і день починає біг?  
Світ цей змінився — о диво! —  
змінився разом з тобою.  
І Той, Хто змінив його,  
раптом  
відкрив тобі стільки доріг!

### Два крила

Це було вчора.  
Лиш крок в минуле.  
Там серце — хворе.  
А я й забула...

Я вже й забула,  
Як сльози рясно  
встеляли там, в минулому  
мій шлях...  
...мій шлях до щастя.

Сьогодні — радість.  
Є день, є спокій.  
Джерела чисті  
В серці глибоко.  
І сльози рясно  
З очей Господніх  
Встелили шлях до щастя мій.  
...хоча він вів в безодню.

Що там холодне —  
Те тут гаряче.  
Що там у темряві було —  
Сьогодні зряче.  
Порожній колос.  
Зерно добірне.  
Непевний голос мій  
Підняв Ти чистим й вірним.

Моє Життя! В Тобі я ожила!  
І два народження моїх —  
як два крила.  
Люблю Тебе.  
Твій дар не оцінити.  
Мине цей світ,  
І все що в нім.  
Я ж буду жити...

# Рейнхард Боннке: «Я хотів би померти з мікрофоном у руках»

З 4 до 6 червня у Києві перебував  
євангеліст Рейнхард Боннке

«Я хотів би померти з мікрофоном у руках, проповідуючи Євангелію», — заявив під час прес-конференції всесвітньо відомий євангеліст, засновник міжнародного служіння «Христос для всіх народів» (Cfan) Рейнхард Боннке, відповідаючи на запитання журналістів. Востаннє проповідник відвідав нашу країну 17 років тому, у 1993 році, і нині, за його словами, це, ймовірно, останній його візит в Україну, хоча свого служіння він не має наміру залишати.

Прес-конференція відбулася 4 червня, невдовзі після прильоту проповідника у країну. Окрім нього у ній взяли участь євангеліст Даніел Коленда і організатор візиту Р. Боннке в Україну Ростислав Радчук. В ході конференції, яку вів пре-

зидент Асоціації християн журналістів «Новомедіа» Руслан Кухарчук, служителі просто і щиро відповідали на різні запитання журналістів про працю, чудеса у служінні та особистому житті. Рейнхард Боннке представив свого «спадкоємця» у служінні. Так він назвав молодого Даніела Коленду, який на 40 років молодший від відомого євангеліста. Свої стосунки з ним та спільне служіння Боннке порівняв зі стосунками Іллі та Єлисея.

Розповідаючи присутнім цікаві факти зі свого життя та служіння Рейнхард Боннке, зокрема, зазначив, що за останні десять років служіння місії «Христос для всіх народів» в Африці покаялося понад 55 млн. людей.

Наступні два дні, 5-6 червня, у «Палаці спорту» м. Києва відбулася велика конференція за участю Рейхарда Боннке,

а також масштабна євангелізація у парку «Дружби народів».

Конференція почалася молитвою голови оргкомітету з проведення цього заходу Ростислава Радчука. З вітальним словом звернувся Михайло Паночко, єпископ Церкви ХВС України. Зількфрід Тимошевський — директор Європейського відділу служіння Cfan, презентував нові книги Рейнхарда Боннке: «Дух Святий», «Понад усе», «Час минає швидко» та фільм «Full Flame», який був відзнятий в 11 краї-



Фото Invictory.org



Фото Ірини Наумець

нах світу, де поєднуються як художні зйомки, так і документальні кадри.

Після цього на сцену «Палацу спорту» був запрошений Рейнхард Боннке, який говорив про важливість проповіді Євангелії. «Дух Святий не буде нічого робити, поки не буде проповідане Слово Боже. Але як воно може бути проповідане без проповідника», — зауважив він і закликав служителів не переставати звіщати про спасіння. «У нас немає іншого завдання, іншого послання. Ми маємо спустошувати пекло і наповнювати небеса». Закінчуючи проповідь Рейнхард Боннке закликав молодь служити Богові.

Конференція завершилася проповіддю євангеліста Данієла Коленди, який разом з українськими пасторами молився за учнів, котрі були в залі. У конференції взяло участь понад 7000 людей.

Увечері того ж дня почалася євангелізаційна частина «Фестивалю віри». Після вітального слова київських пасторів євангеліст Рейнхард Боннке виступив з короткою проповіддю, а також представив Данієла Коленду, котрий говорив про спасіння у цей вечір, а також молився за зцілення. Сильним свідченням цього служіння стало зцілення дівчинки, яка встала з інвалідного візка.

Наступного дня фестивалю проповідував Рейнхард Боннке. Він говорив про те, що Господь готовий кожному простягнути руку і спасти, незважаючи на кількість здійснених гріхів. Він розповів про те, як під час євангелізації в Африці один чоловік прийняв спасіння буквально за 10 хвилин до своєї смерті. А далі євангеліст закликав людей до покаяння. За приблизними підрахунками ці вечірні служіння відвідало близько 28 тис. чоловік і понад 1000 прийняли рішення йти за Христом.

*За матеріалами  
ProChurch.info та  
invictory.org.*

## Початок п'ятидесятницького пробудження на Поділлі

**Традиційно вважається, що перші п'ятидесятницькі церкви в Україні виникли на початку 20-х років: на Півдні після приїзду туди Івана Воронаєва, на Заході (тодішня Польща) — після повернення військовополонених Першої світової війни та заробітчан зі США. Але є факти, що євангельські церкви були вже раніше, зокрема на Поділлі. Записи зі спогадів свого батька про ці події приніс у редакцію Дмитро Кучер (нині проживає у Луцьку). Ось що він розповів.**

У 1916 році у село Довгалівка Білогірського району Кам'янець-Подільської області з німецького полону повернувся Гнат Іванович Кучер. У німецькій церкві він прийняв хрещення і привіз з собою російську Біблію. В хаті мого діда Івана на той час були ще сини Максим, Петро та Іван. Дядько Гнат почав читати Біблію, на це читання приходили сусіди почути зрозумілий російський переклад. Так продовжувалося років два. Після революції, коли церква була відділена від держави, хлопці та дівчата їздили кіньми по окрених селах,

спочатку на Різдва, Пасху, пізніше і в неділю. Співали, читали Слово Боже. У селах Святець, Каганівка, Новоставці, Москалівка, Воробіївка, Погорільці, Водички, Гулівці та інших організувалися гуртки євангельських християн. Але не було кому звершити водне хрещення. Про цю потребу молилися, і от у 1920 році зі США повертається односельчанин Данило Ящук, який у 1903 році виїхав на заробітки. Там він увірував, закінчив місіонерську школу в м. Клівленді. Того ж року у с. Довгалівка на ставу відбулося перше водне хрещення. Батько не пам'ятає, скільки душ приймало хрещення, казав, що більше 20. Духовна праця ішла успішно, була повна свобода віросповідання. Першим пресвітером вибрали Данила Ящука. До 1929 року в окрузі було до десяти церков. У кінці 1929 року почалася колективізація, церкви закрили, Ящука та багатьох братів і навіть сестер заарештували. За неточними даними, Данило Ящук відійшов у вічність десь в Іркутській області.



*Церква села Довгалівка. В центрі з Біблією стоїть Данило Ящук, 1929 р.*

# XVI З'їзд Церкви християн віри євангельської України



З 19 до 21 травня у молитовному домі церкви ХВС м. Чернівців проходив XVI з'їзд Церкви ХВС України. На ньому були присутні 518 делегатів з усіх областей України, АР Крим та 90 гостей.

Урочисте відкриття форуму відбулося 19 травня о 16 годині привітальним словом єпископа Об'єднання церков ХВС Чернівецької області Петра Карпова і щирою молитвою до Господа.



*В. Павловський*

Усі дякували Спасителю за милість бути Його дітьми і служителями і просили в Нього благословити цей важливий форум.

Після пісні «Дорогіі хвилини нам Бог дарував» З'їзд приступив до обрання мандатної та лічильної комісії, а також секретарів.

Після проповіді Юрія Веремія — єпископа церков ХВС Івано-Франківської області — старший єпископ Церкви ХВС України виголосив доповідь «20 років відновленого братства ЦХВСУ», у якій відзначив основні віхи становлення євангельського п'ятидесятницького братства України — часто драматичні, але переможні. Наприкінці своєї доповіді М. Паночко закликав ушанувати псалмом «Гора Сіон – гора святая...» усіх служителів Церкви ХВСУ, які відійшли у вічність.

Наступний пункт програми З'їзду — представлення гостей та їхнє вітальне слово учасникам форуму.

Серед гостей були представники влади (від адміністрації

Чернівецької області, Держкомітету з питань національності та релігій України).

На З'їзд були запрошені і представники братніх євангельських об'єднань України — ОЦХБ Чернівецької області (П. Петреску), СВЦХБ (В. Райчинець) та ближнього і далекого зарубіжжя. Зокрема,



*Е. Гаррісон*

вітали З'їзд єпископи В. Прохор (МАХВС), Е. Грабовенко (Росія), В. Павловський (Молдова), С. Хомич (Білорусь), І. Елльсель (ФРН), Е. Гаррісон (США), Я. Макконен (Фінляндія), П. Верн (Швеція), У. Арнольдсен (Норвегія), Р. Лехтонен (місія «Світло для народів»), М. Лукач (Румунія) та інші.

Другий день З'їзду — 20 травня — розпочався ранковим богослужінням, до молитви привів єпископ М. Мокієнко. Продовжив служіння І. Елльсель з Німеччини проповіддю, яка закликала присутніх до єдності духа. Після нього вітав З'їзд представник церков ХВС з Узбекистану (з причин безпеки прізвища не вказуємо), який наголосив, що в церквах Середньої Азії помітний слід української церкви. Він дякував Богові за християн з України, які рознесли євангельську віру по світі.

Серед гостей був і представник з Пакистану Вільям Джонсон, який звернувся до присутніх із закликом: «Роби більше».

За ним проповідував М. Лукач з Румунії. Його емоційна проповідь застерігала, що Господь уже йде, Він близько, біля дверей, і закінчилася натхненною молитвою: «Прийди, Господи Ісусе!»

П. Новорок — заступник начальствующого єпископа

ОЦХВС — привітав З'їзд і закликав присутніх бути вірними служителями Божими.

Засідання конференції розпочалося молитвою, до якої закликав єпископ М. Синюк. Голова мандатної комісії П. Карпов повідомив, що на З'їзді зареєстровано 518 делегатів та 86 гостей і запросив керівництво Церкви ХВС України до звіту.

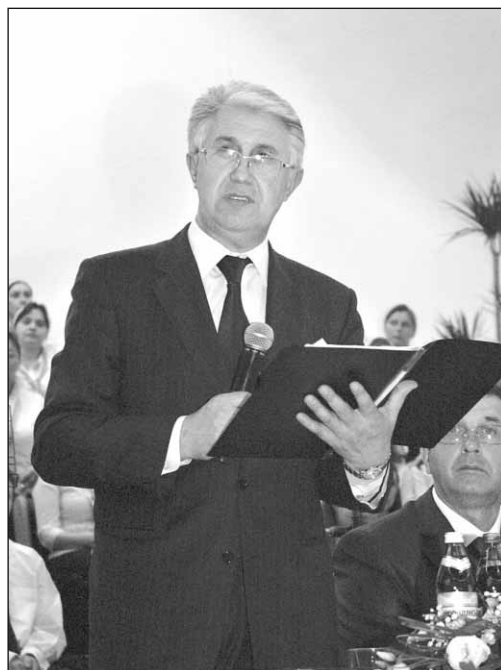
Присутні вислухали звіти старшого єпископа ЦХВСУ М. Паночка, скарбника І. Хрипти, голови ревізійної комісії В. Прита, першого заступника М. Синюка, регіональних заступників О. Бабійчука, В. Боришкевича, Ю. Веремія, М. Мокієнка.

Після них звітувалися керівники відділів ЦХВСУ — Л. Оніщук (дитяче служіння), Б. Левицький (молодіжне служіння), В. Деркач (жіноче служіння), А. Кліновський (освіти), О. Попчук (благовістя), Ю. Кулакевич (зовнішніх та міжнародних зв'язків), С. Вінковський (підприємців), В. Боечко (видавництва).

Після затвердження звітів делегати З'їзду вислухали та обговорили семінари «Баланс

пріоритетів» (Р. Мурах) і «Церква напередодні приходу Ісуса Христа» (В. Боечко).

Закінчився другий день З'їзду вечірнім богослужінням, на яко-



*М. Паночко*

му проповідували С. Касянюк, П. Федорук та М. Близнюк.

Третій день З'їзду — 21 травня — традиційно розпочався ранковим богослужінням, на якому служили присутнім В. Лімонченко, О. Бабійчук, І. Глобак.

Після цього відбулося обрання керівників Союзу, зокрема голови, його заступників та керівників відділів. Більшістю голосів головою Союзу на наступний чотирирічний термін було обрано М.С. Паночка, його заступниками — В.Д. Боришкевича (Північно-західний регіон), Ю.К. Веремія (Південно-західний регіон), М.М. Мокієнка (Північно-східний регіон) та О.І. Бабійчука (Південно-східний регіон). Скарбником обрано І.А. Хрипту, а головою ревізійної комісії — П.І. Карпова.

Згідно рішення З'їзду, кандидатура заступника голови Союзу ХВС у центральному регіоні залишається відкритою до найближчого Комітету Союзу.

*Василь МАРТИНЮК,  
фото  
Віктора МОКІЙЧУКА*



## «Бог дав мені життя!»

Під такою назвою 12 травня в Івано-Франківську відбулася акція проти абортів. Організатори цього заходу — Християнська молодіжна газета «Рибка», громадська організація «Я вибираю життя» та молодіжний відділ ЦХВС м. Івано-Франківська.

Його мета — проінформувати молодь міста про реальну ситуацію в Україні стосовно абортів, попередити про його жахливі наслідки, провести консультаційну роботу та роздати спецвипуск християнської молодіжної газети «Рибка».

О дев'ятій годині ранку в приміщенні Церкви християн віри євангельської (ЦХВС) зібралось сто тридцять волонтерів на підготовчий семінар для консультаційної роботи з молоддю щодо абортів. Це навчання провела Марія Петрашук, активіст громадської організації «Я вибираю життя».

Після семінару голова координаційного комітету акції Богдан Галюк розділив молодь на дев'ять груп. Усім учасникам видали футболки із символікою акції, а також кожній групі видали по тисячі примірників спецвипуску газети «Рибка» та 50 відеодисків з матеріалами про абортів. О десятій годині ранку молодь вирушила дев'ятьма спланованими маршрутами, які включали

шістнадцять вищих навчальних закладів міста.

Паралельно розпочинався другий етап акції — автопробіг. Дванадцять машин з відповідною атрибутикою двома колонами вирушили вулицями Івано-Франківська. В першому автомобілі стояли гучномовці, з яких безперервно лунав анонс концерту та гімн акції «Бог дав мені життя!». До речі, на знак солідарності цей гімн у той день ротували такі радіостанції обласного центру, як «Вежа», «Західний Полюс» та «Дзвони».

Після обіду волонтери акції вирушили на пішохідну частину вулиці Незалежності, названу в народі «стометрівка», і вишикувалися по всій її довжині живим ланцюгом. Кожному з волонтерів роздали наповнені гелієм кульки з написаними на них ім'ям та професією, що символізували життя ненародженої людини. Це був початок третього етапу акції — флешмобу. Людина в білому халаті, лікарській масці та чорних рукавичках підходила до кожного з волонтерів, клала руку на плече та обрізала ножицями стрічку з кулькою. Цим організатори акції намагалися донести до громадськості думку, що роблячи аборт, лікарі вбивають маленьких людей, чие життя було заздалегідь сплановане Богом, однак обірвалося через

жорстокість медичних працівників та байдужість батьків.

Після флешмобу всі волонтери вирушили на Вічевий Майдан, де розпочався фінальний етап акції — благодійний концерт. У ньому взяли участь музичні групи «Сіон» (Дніпропетровськ), «Revival» (Чернівці), «Вибирай сьогодні» (Івано-Франківськ), «Горизонт Життя» (Київ) та молодіжна музична група ЦХВС Івано-Франківська. У розважальній частині концерту взяли участь театральна група молодіжного клубу «180» та шоу-команда братів Прохницьких.

У цей вечір до присутніх звернулися представники церкви, громадські діячі та спеціалісти-гінекологи. Серед них — директор місії милосердя «Добрий Самарянин», телепроповідник Олег Карп'юк, голова координаційного комітету акції та головний редактор газети «Рибка» Богдан Галюк, лікар-гінеколог із Прикарпатського центру репродукції людини Тетяна Федішин, начальник управління у справах релігій Івано-Франківської ОДА Тетяна Лапка, президент обласної громадської організації «Я вибираю життя» Віктор Кім, диакон та керівник молоді ЦХВС Івано-Франківська Василь Дерун.

У завершальному слові заступник старшого єпископа Церкви ХВС України в Західному регіоні єпископ Юрій Веремій сказав: «Наше духовне і фізичне здоров'я залежить від послуху Богові. Ісус Христос прийшов, щоб дати людині звільнення від страждання, лиха, прокляття, яким сьогодні для України є аборт. Однак наш народ до цього часу не слухається Божого поклику. Саме такі акції покликані застерегти та попередити мешканців Прикарпаття про згубні наслідки гріха!»

Завершивши промову, єпископ закликав зібраних людей разом помолитися за Україну та її народ.





## Вперше 27 студентів ЛБС отримали ступінь «магістр богослов'я»

22 травня в приміщенні Церкви ХВС «Голгофа» м. Львова відбулося святкове богослужіння, присвячене першому випуску магістрів Львівської богословської семінарії.

Цього року вперше семінарія випустила групу із 27 студентів, які отримали ступінь «магістр богослов'я». Серед них пастори, диякони, вчителі недільних шкіл та проповідники з багатьох церков України. Їхнє навчання тривало більше двох років. За цей час брати десятки разів з'їжджалися до Львова, щоб отримати глибокі біблійні знання та застосувати їх на практиці у своїх місцевих церквах.

Привітати випускників та вручити їм дипломи до Львова приїхали поважні гості: Анатолій Кліновський — відповідальний за освіту ЦХВСУ, Роман Ляховський — єпископ ЦХВС Львівської області, Девід Бойд — регіональний директор П'ятидесятницьких Асамблей Канади в Євразії, Ростислав Мурах — старший пастор церков ХВС Хмельницької області, Степан Касянюк — пастор церкви «Благодать» (США), пастор Анатолій Гук, Володимир Лаба — пастор церкви «Голгофа», пастор Левій Туз, Деніс Скраба — директор місії Amigo Relief Mission (Канада), Пол і Джоана Лазанте — місіонери з Канади, пастор Михайло Кеньо, ректор ЛБС Роман Соловій та інші.

## Творчий вечір Сергія Рачинця

2 травня у церкві села Підгайці, що біля Луцька, відбувся творчий вечір відомого християнського поета Сергія Рачинця. Сергій Порфирівич — автор більш як 30 поетичних та прозових збірок. Це вже не перший подібний захід — творчі вечори поета відбувалися у США, у Львові та в його рідному місті Дубні.

Представив поета пастор місцевої церкви також поет Володимир Сад, з ініціативи якого й відбулася зустріч. Сергій Рачинець розповів про свій життєвий та творчий шлях, дорогу до Бога. Молодий журналіст, випускник Київського університету ім. Тараса Шевченка, мріяв про творчу кар'єру, будував плани щодо майбутнього життя. Але несподівана хвороба перекреслила усі плани поета, який на той час уже мав дві поетичні збірки. Сергій почав сліпнути і зрештою остаточно втратив зір. Це був важкий період. Як далі жити? Чому так сталося? Внутрішні переживання, роздуми та пошуки відповідей привели його до Бога. Не відразу Сергій Порфирівич наважився на рішучий крок в напрямку Божої дороги. Були сумніви, тривоги, думалося: «А як і на що житиму, коли стану віруючим? Хто ж тоді буде мене друкувати?» Але коли зникли усі вагання і наступив період свідомого розуміння Господньої істини, він рішуче здав партійний квиток і прийняв святе по вірі водне хрещення. Це був початок нового періоду життя: захмареного фізичною незрячістю, але осяяного новим змістом, творчим злетом та активною духовно-громадською діяльністю.

Творчість Сергія Рачинця стала широко відомою в україномовному християнському середовищі: він видав десятки збірок, у яких прославляє свого Творця та надихає своїх читачів служити Йому. Він знааний не тільки серед християнських читачів: його твори публікуються у підручниках з християнської етики для загальноосвітніх шкіл, в читанках.

А ще його твори співають. На сьогодні близько 200 віршів Сергія Рачинця покладені на музику. І серед них — широко відома «Помолюся тихо словом нелукавим», яка стала майже народною. Музику до неї, як і до багатьох інших Рачинцевих віршів, написав луцький композитор Петро Слива. Він разом з пісенним гуртом «Кришталь» також був присутній на творчому вечорі поета. У виконанні цього жіночого тріо лунали пісні на слова Сергія Порфирівича. А ще окрасою вечора стали пісні у виконанні рівненської співачки Інни Ковальчук.



## У Чернівцях відбулося щорічне засідання комітету МАХВС

18-19 травня 2010 року в Чернівцях у приміщенні Біблійної семінарії пройшло чергове засідання Комітету Міжнародної асамблеї християн віри євангельської (МАХВС), — повідомляє секретар МАХВС, президент Вільнюського теологічного коледжу, перший заступник єпископа Союзу ХВС Литви Іванас Шкуліс. У засіданні взяли участь старші служителі п'ятидесятницьких церков України, Росії, Білорусі, Литви, Латвії, Молдови, Узбекистану, а також слов'янських об'єднань церков США та Німеччини. Всього в МАХВС входить 16 п'ятидесятницьких спілок і церков з 12 країн Східної Європи, Азії, США і Канади.

Церкви ХВС, що входять до МАХВС, представляли: Церкву ХВС України — старший єпископ Михайло Паночко та його перший заступник Микола Синюк; Союз вільних церков християн євангельської віри України — старший єпископ Василь Райчинець та регіональний єпископ Дмитро Булла; Об'єднану Церкву ХВС у Республіці Білорусь — єпископ Сергій Хомич; Союз ХВС Молдови — єпископ Віктор Павловський; Союз ХВС Литви — єпископ Рімантас Купстис і перший заступник єпископа Іванас Шкуліс; Латвійський центр п'ятидесятницьких церков — єпископ Микола Гриб; Центр християн повної Євангелії Узбекистану — перший заступник єпископа Василь Рувльов; Об'єднання Слов'янських Церков ХВСП Америки (EAST) — єпископ Віктор Лімонченко; Союз Християн Віри Євангельської Америки (WEST) — єпископ Петро Саєнко; Слов'янський Дистрикт Церков Асамблей Божих США — суперінтендент Віктор Прохор; Союз Незалежних Церков Німеччини (VFC NW) — єпископ Йоганн Прайзель і пастор Валентин Ботте; Російську церкву ХВС — начальствующий єпископ Едуард Грабовенко та перший заступник начальствующого єпископа Василь Євчик.

Спостерігачами в засіданні Комітету МАХВС були єпископ Естонської п'ятидесятницької церкви Аго Лілеорг і регіональний пастор Микола Рюткінен.

Засіданнями Комітету керував президент МАХВС Віктор Прохор. На засіданнях Комітету проповідували Михайло Паночко, Віктор Прохор, Йоганн Прайзель. Доповідь «П'ятидесятницька ідентичність» виклав Віктор Павловський, після чого відбулося її обговорення.

Були розглянуті питання членства п'ятидесятницьких церков і союзів в МАХВС, а також членство в Комітеті МАХВС. З інформацією про життя національних п'ятидесятницьких церков виступили Едуард Грабовенко та Аго Лілеорг. Обговорювалася ситуація у тих країнах, де продовжуються гоніння на євангельських християн. Також розглядалися кандидати на пост президента Євангельської теологічної семінарії у Києві, засновником якої є МАХВС.

Коротку інформацію про взаємини МАХВС з іншими п'ятидесятницькими об'єднаннями і членство церков та союзів, що входять до МАХВС в Pentecostal European Fellowship (PEF) надали Михайло Паночко, Василь Райчинець, Василь Рувльов і Віктор Павловський.

Одноголосним рішенням Комітет МАХВС запросив Естонську п'ятидесятницьку Церкву приєднатися до спільноти п'ятидесятницьких Союзів та Церков, ставши повноправним членом МАХВС.

Чергове засідання Комітету МАХВС відбується 11-12 листопада в Ризі під час проведення чергової конференції МАХВС. Кожні два роки проводяться конференції МАХВС, на яких на дворічний термін обирається віце-президент МАХВС. А чинний віце-президент вступає на посаду президента. В даний час віце-президентом МАХВС є старший єпископ Союзу вільних церков християн євангельської віри України Василь Райчинець.



**Анонс**

**Читайте в наступному номері:**

**Християнські  
ПЛОДИ**

*Якщо Вас зацікавила ця тема,  
пишіть нам, запитуйте, пропонуйте*

# ЛЬВІВСЬКА БОГОСЛОВСЬКА СЕМІНАРІЯ

## оголошує набір студентів на навчання:



- ✓ Стационарне відділення  
“Бакалавр богослов’я” (3 роки)
- ✓ Очно-заочне відділення  
“Бакалавр пасторського  
служіння” (4 роки)
- ✓ “Магістр богослов’я” (2,5 роки)

### Ви зможете:

- ✓ розкрити потенціал, таланти і дари,  
які заклав у Вас Господь
- ✓ знайти своє покликання, ставши на  
шлях служіння Господу
- ✓ навчитися виконувати Велике  
доручення Христа...



**“Отож, ідіть, навчіть всі народи, хрестячи  
їх в ім’я Отця і Сина, і Святого Духа”  
(Мт.28:19).**

Випускники ЛБС отримують диплом,  
акредитований Євро-Азіатською  
акредитаційною асоціацією!



За детальнішою інформацією  
і пакетом вступних документів  
звертайтеся за адресою семінарії:  
вул. Скрипника, 8, м. Львів,  
Україна, 79049

тел.: (032) 221-62-25;  
факс: (032) 243-18-07;  
веб-сайт: [www.lts.lviv.ua](http://www.lts.lviv.ua);  
ел. пошта.: [office@lts.lviv.ua](mailto:office@lts.lviv.ua)



# Коростенський Біблійний коледж

оголошує набір студентів на навчання (стаціонарна та заочна форма) за спеціалізацією «Церковне служіння»

КБК, заснований у травні 1991 року, став першим біблійним навчальним закладом стаціонарного типу Церкви ХВЄ України і є повноправним членом Євразійської Акредитаційної Асоціації.

## Чому саме КБК?

1. Добра можливість для вивчення Біблії та духовного зростання
2. Кваліфіковані викладачі з України та з-за кордону
3. Можливість застосовувати здобуті знання на практиці в церквах України
4. Кращі студенти проходять практику в Норвегії
5. Навчання в сучасно обладнаному приміщенні, триразове харчування і гуртожиток
6. Після закінчення 3-річного навчання студенти отримують диплом бакалавра та допомогу в працевлаштуванні
7. Для тих, хто не має змоги присвятити багато часу навчанню, діють тримісячні біблійні курси



[www.korostenbc.org.ua](http://www.korostenbc.org.ua)



Якщо Ви бажаєте навчатися в КБК, анкету-заяву можете замовити за вказаною адресою чи телефоном. Заповнену анкету можна надіслати поштою або подати особисто.



## Наша адреса:

вул. Свердлова, 63а  
м.Коростень, Житомирська обл.  
Україна, 11500

Тел. (04142)4-79-64, 4-68-03  
(097)7041355

e-mail:

[college@zt.ukrtel.net](mailto:college@zt.ukrtel.net)  
[mfasolko@mail.ru](mailto:mfasolko@mail.ru)